

AD SOTERICVM GRATIS
DOCENTEM.

*E gratis narras, Soterice, velle docere.
 Vt gratum agat ergo tuo suadero patrono,
 Qui vocem multo venalem venditat auro.
 Procurator item facito tuus improbet aurum,
 Summittatque genu nulla mercede redemptus.
 Quinetiam sanctum, te quaso, doceto senatm,
 Ne petat a nostro status sibi commoda rege,
 Sportellaque dari. sed procurator opellam
 Si vendit, si caustidicus sua verba locare
 Consuevit, si legitima mercede senator
 Donatur, decus ut queat ordinis inde tueri:
 Stoica qua dicit credent paradoxa forenses.
 Lucra aspernant nemo tibi credet eorum.
 Illa fori quacunq; vides subsellia, quasius
 Implet, & angustum magna emolumenta tribunal.
 Que si qui tollat, fuerit mox curia sola.
 Te simulatorem, comædumq; esse putabunt,
 Nec stipe contentum censebunt esse minuta,
 Sed testamentis inhiare, Incriq; beatis:
 Insidiatorem captatoremq; loquentur
 Atque elemosynas auertere pauperis, atque
 Amplas seclavi preda, contemnere paruas.
 Mallet equidem tibi grata foret mercedula parua
 Quam congesta simul Claramontana talenta,
 Indicio qua ferre rapax conaris iniquo,
 Debita pauperibus, non nexa ad guttura vestis.
 Sed pietas iam nota tua est, animusq; benignus.
 Magna petis, qui parua suou: pietatis auara
 Huius amore tuum pectus feruescit & ardet.
 Nemo velis quisquam causa stipis esse latronum*

Frangat Papa caput:

ANTICHRISTUS ROMANUS

EX PROPRIO SUO NOMINE

PRODITUS: Apr. 13. 16

& in gloriam DOMINI nostri

JESU CHRISTI

SUMMI & UNICI ECCLESIAE PONTIFICIS

cujus honorem & cathedram,

iste Oppositus

VICARIUS FILII DEI

sibi vendicans toti Orbi imponit,

PUBLICATUS,

& S. ECCLESIAE CATHOLICAE

iudicio subiectus, per

M. ANDREAM HELVIGIUM

Rectorem Gymnasii Stralsundæ.

D. Hieron. in Apok. ad Damionem.

Non mihi respondeat, cujus me auctoritas opprimere potest, docere non potest.

STRALSUNDI.

Vna sūt aVXILIUM, gloria nostra, Del.
LITERIS FERBERIANIS.

NON OMNIBUS SINE

Il papa è l'anticristo.

frangat Iesuita cerebrum.

SERENISSIMO POTEN-
TISSIMOQUE
Principi ac Domino
D N.

GUSTAVO
ADOLPHO,

Svecorum, Gothorum
& Vandatorum Regi, Magno
Principi Finlandiæ, Duci E-
stoniæ & Careliæ, nec non
Ingriæ Domino,

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

SERE-

SERENISS. POTEN-
tissimeque Rex, Domine
Clementissime, Salutem & incolumi-
tatem corporis & animæ, juxta
& successum eventumq; consilio-
rum & institutorum in CHRISTO
JESU optatissimum S. R. Majestati
Vestriæ ex animo sub missè precor.

QUANTI CHRISTUM, de quo CHRISTUS &
Apostoli prædixerunt, nec alium esse ullum,
nec in Mundum esse venturum constat alium,
quam qui dudum jam in medio Mundi Ecclesiæq; fo-
ro versatur, ac Romæ sedens Vicarium CHRISTI se-
haberi postulat ipse, Servum Servorum DEI sese in bul-
lis suis nuncupans. Papam dico Romanum: qui ex non
mali fortassis ovo Corvi exclusus primùm, ac progres-
sus in Ecclesiæ Catholicæ scenam, immane quantum
degeneravit! in quale & quantum excrevit Mundi in-
ter miracula monitrum!

Quod autem illud Ovum? Ambitionis & prima-
tus. Nempe hæc illa vipera, quæ per primævæ Evæ
Adæq; spinam ac medullam serpente coepit, ab illo pro-

A 2 secta

fecta auctore, qui in eorundem aures hunc blandum
immisit susurrum: *Erta sicut Du.* Hæc Pejho & periva-
sio falsa, etiam discipulorum CHRISTI & Apostolo-
rum animis illapsa, fecit eos querere ex JESU (Math.
18.) quædam inter ipsos in regno cælorum (quod se-
cularæ & politicæ fore somniabant) maximus esse.
Et cap. 20. mater filiorum Zebedæi anxie pro filius in-
tercedit, ut primis esse liceat in regno CHRISTI, Un-
de sub ipsam vesperam ultimi Palchatos in *Philosofia*
& apertam contentionem res erupit, discipulis inter se
querentibus, æquus eorum videretur esse major, & di-
gnitate reliquis præferendus. Luc. 22. Ab Apostolis
illa queritio mox demanavit in reliqua succedentium
Ecclesiæ doctorum membra, non tam Apostolorum
judicio & voluntate, quàm operâ illius, qui in Petro &
cum Petro avdivit: *ὡπαγε ἐπίτω με σατανά*, Abi post me
Satan. Matth. 16. v. 23. Nam sub ipsa statim Apostolo-
rum tempora (suboficiente fraude ac prædicente,
Apostolo Paulo. 2. Theff. 2. v. 5. 6. 7.) cœperunt à *divina*
res, id est, qui aliquid esse videbantur, regnum CHRISTI
externo more Imperiorum constituere. Hinc
Antiochena Ecclesia propter Perrum, & primum in-
ventum ibi Christianorum nomen & appellationem
Act. 11. v. 26.) prima haberi voluit. Negavit id Roma-
na: res in Synodo Nicenâ direpta est; nec satis tamen
certâ fide. Nam quum postea Afri eam derogantes
Papæ Rom. auctoritatem, quererent avtographum, du-
bium ille quidem habuit ac protulit. Quum autem apud
Alexandrinam Ecclesiam, Antiochenam & Con-
stantinopolitanam in Archivis inquirerent in auto-
grapha Synodi Nicenæ, nihil tale est repertum, quo
talis

ralis potestas & primatus Episcopo Romano conces-
sus esset. Videatur tomus primus conciliorum, & D.
Gesneri lib. 2. de Conciliis, pag. 201. & seqq.

At licet ista Colubri infernalis ambitiosa lues
iplos Romanorum Sacerdotum sensus jamtùm per-
tentaret, imisq; se præcordiis insinuaret: lentius ta-
men operabatur, nec dùm animus toto fallentem pe-
ctore flammam conceperat. Itaq; molliori adhuc bra-
chio huic machinæ fabricandæ incumbebant, ac mi-
nus seriam Pandoræ isti Antichristicæ instruendæ o-
peram dabant. Etenim inde à Petro, quem primum no-
minant Romanæ Sedis (si tamen unquam sedit ibi Pe-
trus, quippe perditarum ex Circumcisione ovium Apo-
stolus) Episcopum, succedentes per annos ferè tre-
centos ejusdem Ecclesiæ præpositos, constat plerosq;
omnes viros fuisse sanctos, eosdemq; Martyres, qui
pro asserendâ Evangelii veritate vitam profundere,
non dubitarunt: quales fuisse scribuntur Linus, Cle-
tus, Clemens, Evaristus, Sixtus, & alii, ad Silvestrum
usq; primum: qui nec pedo, nec triplici mitra insigniti,
Apostolorum vestigiis insistentes strenuam navarunt
in vineâ CHRISTI excolendâ operam, quos non male
stellis illis comparaveris, quas in dextrâ CHRISTI vidit
S. Johannes in Apocal. c. 1. v. penult. Duravit hæc ætas Aposto-
lica usq; ad tempora Constantini Magni, qui statim à su-
septo Baptismo Concilium Nicæa indixit ac celebravit, an-
no CHRISTI 325, totidem ferè congregatis ex
omni terrarum parte Episcopis. Inde subsecuta est mi-
tratorum caterva Præsulum, qui licet non pessimi fue-
rint; tamen suis traditionibus ac decretis Antichristo
sedem pararunt, ad annum usque CHRISTI 590,
A 3 quan

quando Papa Romanus designatus est Gregorius I. qui & Magnus dicitur, confirmatus ab Imperatore Mauricio, quem postea Phocas e medio sustulit. Hic Gregorius quam fuit vir doctus & politicus (erat enim nobilis genere & Praefectus Urbis, antequam Monasterium ingrederetur) tam fuit in via Antichristi fundamenti impiger. Nam & de superioritate (curam in Ecclesia CHRISTI barbaram barbare effere) cum Episcopo Constantinopolitano Johanne Jejunatore decertavit, & primus hanc controversiam de primatu Sedis Romanae tanquam Apostolicam per Missas, Invocationis Sanctorum, Indulgentiarum etiam (si Ecceio credimus in Enchiridio) Processionum, stationum, peregrinationum, lustralium aquarum & asperisionum, atque id genus aliarum nugarum & abominationum, denique Sacerdotibus uxores suo decreto ademit, iisdemque occasionem ad furtivos amores sectandos & scortationes exercendas praebuit. Quumque quaedam in vivario suo, ubi pisces habebat, plusquam sexies mille capita infantum extracta videret, poenituit eum facti, damnatoque decreto suo Apostolicum laudavit consilium, *Melius esse nubere quam viri, seu* (ut Pontifex ipse interpretabatur) *occasionem mortis praebere*; sicuti ex Hulderico Augustano Episcopo Dresserus annotat. Hunc Gregorium plenis passisque velis secuta sunt longa Pontificum Romanorum examina, qui telam Gregorianam Minervae (seu mysticae potius Furiae) certatim pertexuerunt. Inter eos excelluit & tanquam restim duxit Bonifacius VIII

qui

qui a Phoca Caesaricida precibus & largitionibus (non sine magna tamen, ut Platina ait, contentione) tandem obtinuit, ut Beati Petri Sedes omnium Ecclesiarum diceretur Caput. Quod ubi datum concessumque esset Pontificibus Romanis, ibi veluti fenestra ad Imperium aperta, animum & ad Urbis & Orbis dominium adijciunt, atque agmine toto, quae data porta, ruunt.

*Exin Gorgoneis Aleto infecta venenis
evolat, & iam non uno contenta triumpho,
majus adorta nefas, majoremque furorem,*

Arabum deserta petit, in ipsum Mahomedum seu Machometem, ut alterum Augustulum excitat, extra Ecclesia sepra, e quibus Romanus ille trinitatus Pontifex omnes excluderat mortales, quosque apud se tanquam Summum Ecclesiae Catholicae Romanae Praetorem nomina sua professi non essent. Iste itaque novis artibus instructus nova via, eodem vero duce Spiritu malo, grassatur ad everendam minuendamve CHRISTI gloriam. Ex tribus enim religionibus unum veluti *κράμα* conficiens, a Judaeis mutuatur Circumcisionem, Mosens doctrinae & miraculorum laude extollit: Christianis blanditur in eo, quod CHRISTUS ipsi est Spiritus, Sermo, Virtus Dei; cuius doctrina perfecta sit, quique Vetus Testamentum illustraverit: Muhamed autem CHRISTI Servus ab illo jam olim praedictus, denique Nestoriani nequid conquerantur, non est tamen ille verus DEUS, non filius DEI, sed anima prorsus Divina praeditus. Caetera tam absurda, inepta,

inepra anilia & ridicula, tam inter se pugnantia lo-
quuntur Alcoranus, ut somniis phreneticorumque
delictis simillima sint, quæ nemo sapiens bis te-
gere sustineat. Ita prodigiosè sua signa ac deli-
tia cum adulteratâ Judæorum Christianorumque
religione semperavit, ut miseram plebem & insipidum
vulgus novitatis avidum, in communis superstitionis
itaum societatemque pelliceret. Hæc tamen omnia
ei sancti, veteri & Novo Testamento consona, à
Deoque tradita: quæ exequere velle, eorum animi gratiâ
controvertere, civile crimen ducitur. Commune
scilicet hoc cum Mamede Pontifici Romano, quod
huic item religio, ac piaculi instar, ea, quæ velè
suilli sacro pectoris serinio deprompta, vel à Romanâ
Ecclesiâ decreta sunt, velle disputare, aut in dubium
vocare. Sic igitur Ecclesiâ CHRISTI utrimque pre-
mitur: illic ab Oriente, hinc ab Occidente, utraq; ve-
terum Imperatorum sede. Nam Constantinopolim qui-
dem cum totâ Thrâciâ ab annis jam 177 Turcicis
Imperatoribus parère, iisdemque sedem hodie præbere
constat. Romam verò cum totâ Italiâ ex Constantini
Magni donatione (ut ajunt) ab annis plus mille tre-
centis sibi vendicat Papa. Sed interim par serè utrius-
que Antichristi est antiquitas. Nam Romanorum qui-
dem Pontificum Ζεγγυς & antesignanus reverè fuit
Gregorius ille vocatus Magnus, quem suscepisse Pon-
tificatum diximus anno CHRISTI 590. Annis 32
post exortus fuit Mahamed Arabs, qui stipendia fe-
cit Imperatori Heraclio, Imperio ad occasum jam de-
vergente: quumque seditionem in Heraclii exercitu fa-
cerent Arabes, ille Dux facinoris electus est. Idem fut-

ti & latrocinii damnatus, ex urbe Mechâ noctu post
25 Julii profugit; unde annorum Alhigeræ, id est,
peregrinationis initium. Verum nos illum quidem
Orientalem & exoticum Antichristum missum nunc
facimus: de altero Occidentali, quem ipsa suis aluit,
liberibus atque eduxit Ecclesiâ CHRISTI, nunc
loquimur. Is verò Papa Romanus seu Summus Pontifex
est, qui ut jam olim Græcorum Ecclesiam excommu-
nicavit, ita deinceps hodieque omnes, quotquot ipsum
non agnoscunt pro capite Ecclesiæ universalis, & Su-
premo omnium controversiarum Judice, qui Roma-
ni Catholicæ fidei ac superstitionibus non assen-
tiantur, ipsius indulgentiis non utuntur, eos à S. Ec-
clesiæ Catholicæ communionem exclusos esse vult, ad-
eoque hoc ipso significat, se cum omni suo Clero, verè
Catholicæ Ecclesiæ membrum non esse; sed ipsum
Antichristum à CHRISTO, Paulo, Johanne nota-
tum; quippe qui nihil commune habeat cum iis, qui
CHRISTO Capiti unice adherent.

Ac ne quis hæc à nobis ita dici fortè miretur, ad-
ducam aliorum testimonia, eaque domestica ipsorum
Pontificiorum, imò sanctorum Patrum. Nam Irenæus
certè Patrum ferè antiquissimus, qui Polycarpum Jo-
hannis Evangelistæ discipulum audivit, Episcopus
Lugdunensis in Gallia, ante annos 1440 circiter, Ec-
clesiæ Romanæ tunc præfidente Papâ Victore Asia-
tico, Viro quidem sancto, & Martyre postea facto, sed
à communi illo Paparum morbo non penitus immu-
ni (ut qui Pascha decimaquartâ lunâ celebrantes ab
Ecclesiâ rescidit & excommunicavit, contradicenti-
bus Episcopis aliis, in primis B. Irenæo: is, inquam, jam-

tum dixit: *Antichristus cum sit servus, quasi DEUS vult adorari: notans scilicet Pharisaeus & ambitionem praesidentum Romae Episcoporum.*

Tertullianus Carthaginensis Presbyter, qui circa annum CHRISTI 200; & *Hieronymus* (quæ Pontifici licet invitum galero donant ornantque Cardinalitio) qui docuit post annum CHRISTI 370: hi duo vaticinium Johannis de Babylone palam & expresse de Româ interpretantur. *Gregorius* ille, de quo antea, non verebatur aperte pronunciare, cum esse Antichristi præcursores, qui pateretur se appellari Universalem & Summum Episcopum. At hunc sibi titulum tunc usurpabat Constantinopolitanus Præsul, hoc pacto præcurrens Romanis Pontificibus. Sic enim in epistola 35. ad Joannem Episcopum Constantinopolitanum: *Omnia (ait) quæ prædicta sunt, fiunt. Rex superbie (Antichristus) prope est; & quod dici nefas, Sacerdotum ei preparatur exercitus: quia ceruice militant elationis, qui positi fuerant, ut ducatum præberent humilitatis. hæc ipse Gregorius Pontifex scripsit ante annos jam prope mille quadraginta. Ita titulus Universalis sive Summus, in medio adhuc positus, paulo post venalis factus est, satis commo- do emtore reperto Bonifacio III (cujus item supra mentio facta fuit) qui majori impudentiâ non solum aliis hunc titulum competere negavit, quod fecerat Gregorius; sed eundem sibi constanter arrogavit. Arnulphus Episcopus Aurelianensis ante annos 600 & amplius, in Concilio Remensi palam de Romano Pontifice loquens, in hæc tandem erumpit verba; *Quid hunc in sublimi solio residentem, veste per-**

purâ & aureâ radiantem, quid hunc (inquam) esse censetis? Quisquam si charitate destituitur, solâque scientiâ inflatur & extollitur. Antichristus est, in templo DEI sedens & sese ostentans, quasi sit DEUS. Si autem nec charitate fundatur, nec scientiâ erigitur, in templo DEI tanquam idolum est. *Bernhardus* Abbas Clarevallensis ante 500 annos ita in Papam, in Episcopos & in Clerum sui temporis inuectus est, ut si quis hodie verbis ejusdem utatur, hæreticissimus jure dicatur. Cum tamen omnia nunc sint, quàm Bernhaldi temporibus erant, corruptiora. *Eberhardus* Salisburgensis Archiepiscopus in Concilio principum & Episcoporum, quod circa annum CHRISTI 1240 Reginoburgi cogebatur propter Romanorum Pontificum tyrannidem, Imperatorem Fridericum II. gravissimè oppugnantium; exurgens in hunc orditur modum: *Sub Pontificis Max. titulo, Pastoris pelle, lupum ferissimum, nisi cæcis sumus, sentimus. Romani Pontifices arma in omnes habent Christianos, audendo, fallendo, & bella ex bellis ferendo, magni facti oves trucidant: pacem, concordiam terris depellant, intestina bella, domesticas seditiones ab inferis eliciunt, indies magis atque magis omnium vires debilitant, ut omnium capitibus insultent, omnes devorent, universos in servitutem redigant.* *Hildebrandus* (inquirit) ante annos 170, primus specie religionis Antichristi imperii fundamenta jecit: hic bellum nefandum, primus aversicatus est, quod per successores hucusque continuatur. Et mox: *Pontifices Babylonis soli regnare cupiunt, ferre pacem non possunt. Credite experto: non cessabunt, donec Imperatore in ordinem redacto, Romani imperii honore soluto, pastoribus veris oppressis, per hunc morem omnia extinguant, omnia pedibus suis conculcent, atque in templo*

P R E F A T I O

DEI sedcant, extollanturq; super omne id quod colitur. *Dei*
 servus servorum est. Dominus dominorum, perinde ac si *Dei*
 esset, esse cupit: nova consilia sub pectore volutat, ut proprio
 sibi constituat Imperium: leges commutat, suas sancit: cona-
 minat, diripit, spoliat, fraudat, occidit perditus, in cuius fronte cotumeliane-
 ANTICRISTAM vocare solent, in cuius fronte cotumeliane-
 men scriptum est: *Deus sum, errare non possum.* In templo DEI
 sedet, longe lateq; dominatur. Et paulo post: Romani ma-
 jestas populi, quæ olim Orbis regebatur, sublata est de terra:
 Regnum multiplicatum, summa rerum potestas per plura
 dissipata, confissa, minuta, ne dicam dilacerata est. Imperator
 vana appellatio & sola umbra est. Et reliqua, quæ legere
 est in 7 lib. Annal. Aventini, quæ anno Domini 1554
 Imperatorio privilegio Ingolstadtii impressa sunt.
 Franciscus Petrarcha vir doctissimus & immortalis
 laude dignus (qui ob eloquentiam Romæ in Capito-
 lio coronâ Poenicâ donatus est, anno Domini 1339)
 in Sedem curiamq; in ipsum Pontificem acerbissima
 scripta edidit. In Epistola 20. appellat *Papa Curiam*
 & *Babylonem* & *Meretricem Babylonicam*, super aquas
 sedentem, matrem omnium idololatriarum & scortationum.
 Extat etiam liber doctus Marsilii Patavini pro Ludo-
 vico I V. Imperatore contra Pontificem, in quo a-
 cerrimè in Romanum Pontificem & leges ejus inve-
 hitur, ante annos 250, Papa tunc Gegerio XI qui se-
 dem Pontificiam (quæ per integros septuaginta an-
 nos Avenioni in Gallia fuerat, transferente Clemente
 V. anno 1305) reduxit Romam. Eodem seculo floruit
 Michael Cesena, Generalis Minoritarum, qui palam
 accusavit Pontificem ut Antichristum, Romanam Sedem &
 Ecclesiam, ut *Babylonicam meretricem Sanctorum sanguin-*
 ebriam.

D E D I C A T O R I A.

Hieronymus Savonarola Ferraricensis, vir Christia-
 nis moribus & optimis literis ornatissimus (quam ei
 laudem tribuit Scriptor Pontificius, Paulus Jovius in
 Elogiis Doctorum virorum) ex ordine Dominicanorum,
 magna libertate per Italiam prædicavit Papam esse
 Antichristum: quomobrem Florentiæ ab Alexandro
 VI. quem acerbè suggillarat, tanquam reus majesta-
 tis (ut Jovius ait) in medio foro miserabiliter stran-
 gularis & combustus est. Thomas Rhedonius Carmeli-
 ta Gallus, circa annum 1430 in ducatu Britanniarum na-
 tus, celebris concionator per Italiam & Galliam, soli-
 tas erat dicere ac docere, Romæ magnas abominationes
 fieri, Ecclesiam magnâ reformatione indigere, Prælatos depositis
 fasti & luxu modestius debere vivere, & injustas Papa ex-
 ecrationes non esse timendas. Propter quæ gravissimas hæ-
 reses, & in Papatum blasphemias, curavit eum Pont.
 Eugenius I V. Romæ, anno 1436. exurendum. *Lauren-*
sius etiam Valla paritius ante annos 120, sese Romano
 Pontifici objecit, & Romam Babylonem illam appel-
 lavit: quapropter in exilium actus est; sed à Rege
 Neapolitano honorifice exceptus. Quid? quod *Val-*
denses ante 400 annos in Gallia, Italia, Germania,
 Bohemia, Polonia, & in aliis per Mundum regionibus
 Evangelium CHRISTI proficientes, Romanum
 Pontificem scriptis plurimis & predicationibus per-
 petuis accusarunt eum verum Antichristum, à Johanne
 prædictum, & summo pere fugiendum?

LUTHERI nostri recentior memoria est, qui ipso
 centesimo post illum Bohemicum anserem missum,
 anno, tanquam Cygnus canorus à DEO excitatus,
 Papæ indulgentias primum, mox universas Romanæ

Ecclesie abominaciones (quas Jovius molli nomine ceremonias vocat) oppugnavit. Sic enim lib. 4. de vita Leonis Papæ Jovius ille: Lutherus (inquit) ex Augustiniana sectâ fraterculus malefanâ vehementiq; exquensia dum in Pontificem & Romane avlæ mores vehementiq; elatur, evulgatis papæ sui dogmatis libellis, religionem invehens: unde illi Hæresiarche cognomen partum, non ambigua everitis: cum Lavde si in unum tantum Pontificie causa jugulum, nihil turbatus veteribus ceremoniis, incubasset, hæc ille, non dissimulans ipsius, cuius vitam scribit, Pontificis turpitudinem. Lutherus ergo noster magnâ parthesia Romanæ & avlæ mores cautigavit, ipsum Romanum Pontificem probavit esse Antichristum, & Ecclesie horribiles errores ac superstitiones in lucem protraxit, Divini Verbi lampade lustravit & expurgavit. Unde lux Evangelii non modò in Germania, sed multis aliis regnis & regionibus accensa est. Ac licet eum Leo excommunicasset, Hadrianus VI. extreme odisset, Clemens VII. inclementissimus, denique Paulus III. infensissimus ei esset; nihil potuere tamen, nec omni sui odio, omnibus bullis & proscriptionibus suis consecuti sunt aliud, quam ut veros sese Antichristos & juratos Veritatis hostes magis magisque probarent: ipsum verò Lutherum Divino munitum præsidio evertere, avlæ è medio tollere non potuerunt.

Ex quibus omnibus (ut pluribus commemorandis superfedeam) satis superq; constat, & verum & minimè novum hoc esse effatum, QVOD ROMANUS PONTIFEX SIT ANTICHRISTUS: idq; in os ei sæpius dictum, totiq; Orbi

Orbi à plus mille jam annis notissimum. Prætereaq; nomen ejus proprium inter manus atque ora mortuum omnium versatissimum, semper fuit. hoc unum saltem desideratum, quod numerus ejus nominis non perinde fuit observatus, quem S. Johannes in Apocalypsi prædixerat fore 666. Apocal. 13. v. ult. Cujus tamen rei quum sæpissime ab aliis, cum veteribus tum recentioribus viris doctis factum esse peniculum viderem, coepi quondam & ipse ante triginta annos juvenis huic orationi aliquid otii, quod à laboribus scholasticis fortè supererat, impendere: occasione mihi præbita tunc à Reverendissimo Clarissimoq; Viro D. FRIDERICO RUNGIO p.m. Superintendente Pomeraniæ citerioris, Theologiæq; Doctore ac Profess. in Academiâ Gryphisvaldensi, nec non Pastore Ecclesie ibidem Nicolaitanæ fideliss. meritissimoq; Hospite & amico meo æternum colendo: qui de sua Bibliothecâ, quam habebat instructissimam, mihi gratificatus est libris, quoscunque vellem, usui meo concedendis. Nactus itaque libros Controversiarum à Jesuitarum nostræ ætatis facile principe editos, & propter ipsam novitatem, ac terrifici nominis Roberti Bellarmini celebritatem maximè gratos, evolvi legique, miratus tantam lætionis Avtorum & rerum cognitionis in uno homine varietatem, tantam in crassissimis plebisque opinionum erroribus ita molliter ac subtiliter tractandis ac defensandis, fingendis pingendisq; solertiam. Inprimis me (nescio quomodo) delectavit in tomo primo læctio librorum 5. de Pontifice Romano, in quorū lib. 3. de Antichristo Jesuita tractans, tuū Pontificem illius

istius nominis invidiâ ita liberat, ut dicat nomen
 ejus hæcenus datum esse nullum, quod Antichristi-
 lius in timore D O M I N I huic cogitationi diligen-
 ter, & modò in hoc, modò in alio numero incumben-
 pocalypticos deprehendissem, non tamen illos A-
 lam Pontificis Romani nomenclaturam, qua vulgò
 audire gestit Vicarius CHRISTI. Hic ubi pro poste-
 riori voce adhibuissem eam, quam Petrus in sua con-
 fessione (Matth. 16. v. 16.) per Appositionem illi con-
 enatum est: VICARIVS FILII DEI. In
 quadrato videbantur omnes istius Nominis leges &
 conditiones. Itaque pro vero proprioq; Romani An-
 tichristi nomine id, tanquam divinitus oblatum, ha-
 bere coepi, Deoq; pro studii successu gratias egi. Post-
 ea rem conjeci in brevem duorum saltem quatercio-
 num formam cujusdam Demonstrationis, eamq; de
 voluntate & iussu D. Superintendentis Rungii typis
 mandatam clarissimo Theologo & Historico D. Da-
 vidi Chytrao veteri meo Præceptori gratitudinis ergò
 inscripsi: qui quidem acceptum sibi fuisse munusculum
 meum testatus est honestissimo Artidoro Operis sui hi-
 storici, quod inscribitur SAXONIA, qua non modò
 Saxonie res, sed per totum pene Orbem superiori
 centenario gestas, ab eo nempe tempore, quo Alber-
 tus Crantzius finem fecerat, exorsus persequitur.
 Idem pluribus ad me iudicium hac de re suum pe-
 scripturnus, morte placidissima præobdormivit ipso
 anno

anno 1600, mense Junio. Octennio post eundem
 tractatum pavlo locupletiore subicere placuit cen-
 sursæ Facultatis Theologicæ in Acad. Rostochiensis
 quæ non modò approbavit meum studium, sed etiam
 publicè communicandum aliis censuit. Transmissi de-
 nique Vitebergam ad amicum quendam meum, cujus
 nunc in benedictione memoria: qui meo nomine scri-
 ptum illud Decano Fac. Theologicæ (qui tunc erat
 Rev. & CL. D. Johan. Forsterus) exhibuit, subscri-
 ptioneq; Theologorum approbatum excudi curavit,
 sine ullo dedicationis apparatus; quippe cum nihil inde
 mihi vel gloriæ vel lucri quærerem: paucissimis etiam
 exemplaribus ad me redeuntibus, quæ amicis hinc inde
 donata sunt, annis abhinc octodecim. Interim
 Gryphisvaldiâ Berolinum vocatus, ubi Gymnasio
 scholastico præfui ad triennium: inde Rostochium,
 ubi professione Poeseos functus, ad unum atq; alte-
 ram annû: porrò ab Academiâ sterili cathedrâ ad hæc
 trivialis Lycæi umbram, vocante amplissimo Reipub.
 hejus Senatu, reversus sum, ubi jam tertium & deci-
 mum annum juventui Scholasticæ regendæ & eru-
 diendæ servio. Hic verò quicquid fuit horarum suc-
 cessivarum, serè tribui studio rei Chronologicæ, quam
 per DEI gratiam sic absolvi, ut contra omnes hodie
 Chronologos (quod citra invidiam & arrogantiam
 dixerim) obtinere atq; evincere possim. Atq; nostræ
 Christianæ, quam illi cum Astronomis vellicant, &
 variis modis corrumpunt, veritatem atq; evidentem
 certitudinem: verissimâ etiam Mundi Epochâ ex Sa-
 cris literis eruta, & in lucem productâ. Interea loci per
 hunc jam trisenarium annorum decursum foris, &
 velut

velut inferæ huic meo fuerunt Antichristo, manibus
ejus tanquam sacro silentii libo placatis. Nec faci-
præsentis me ratio temporis quodammodo admo-
nuisset. Comperit enim, quo pacto stygius ille,
Abaddon sub specioso vitæ disciplinæ ac publi-
cæ pacis invitandæ prætextu hoc unum studeat,
agatque, ut eos, qui dudum egressi sunt à Babylone,
populos, rursus sub antiquum & iniquum servitutis
Antichristicæ jugum redigat: suisque purgatoris, mis-
sificationibus, unctionibus, asperisionibus, indulgen-
tiis olidissimis, omnia denuò (sit dicto venia) pecca-
torum nostræ ingratitude & contemptus Verbi sui per-
mittente, effectum ille jam dedit: tamen est, quod Di-
vinæ benignitatis ac providentiæ paternæ gratias aga-
mus immortales, quæ prohibuit, quò minus adhuc
nec in S. V. R. M. nec vicino Daniæ regno, nec in hac,
aliisque Imperii Romani provinciis & rebus publicis
positus fuerit, aut unquam (uti speramus & volumus)
hac rerum stante machinâ, aut saltem hac hominum
ætatè potiturus sit Antichristus iste.

Quantum verò in hac quæstione de Antichristo
ejusque nomine momentè sit positum, vel hinc colligi
potest: quod Bellarminus laboranti Ecclesiæ Catholi-
cæ seu Romanæ opem laturus, in vasto suo Disputa-
tionum opere, quatuor tomis distincto nullam diligen-
tius copiosiusque tractandam sibi duxit, neque majorem
aut instructiorem ullam dedit eâ, quæ Summi Pontifi-
carus institutio & auctoritas asseritur ac defenditur,
ut ipse disertè fatetur in dedicatoriâ suâ ad Sixtum V.
Ponti-

Pontificem Max. epistola. Itaque post CHRIS-
TUM rectè collocans Antichristum, tertiam Controversiam
generalem de Summo Pontifice quinq; libris explica-
tam dedit: quorum Tertius habet quidem Epigraphen
de Summo Pontifice, sed totus consumitur in quæ-
stionibus de Antichristo, ejusque proprietatibus & ve-
ro Nomine: quod sicubi datum fuerit, continuo tan-
quam re contactâ, controversia omnis merito con-
tinescere debeat.

Atque ut est in ANTICHRISTI nomine mysterium,
quod in fronte Meretricis Babylonicæ scriptum esse
dicit S. Johannes Apocal. 17. ita in ipsâ *Mysterii* voce,
aliquid inest mysticam, non facile à quocquam antehac
observatum. Vulgus quidem Grammaticorum & Lexi-
cographi fluxisse putant *μυστήριον* à verbo *μύω*, quod est
sacris initiare & instruere, atque eodem referunt
μύσος, id est, sacris operatus, mysteriorum tractando-
rum peritus: Verùm neutrum potuit derivari à *μύω*;
sed postea quidem à *μύω* vel *μύω*, quorum illud est
claudo, compingo oculos, nictō; hoc verò nullo
seu munito, uti consuevit sacrifici. At *MYSTE-
RIUM* reverà oritur ab Hebræo *סֵתֵר*, id est, se-
cretum, arcanum, latibulum, à radice, *Satar*, quod
est latere, abscondere se. Hinc & *Satyr* dicti ab oc-
cultando, & *SATYRNEUS*, quem Varro Roma-
norum doctissimus putabat ab annorum saturitate,
dictum: eò quod è Cretâ pulsus in Italiâ latuisset: un-
de & *Latium* dicta fuit Italia, eademque *Saturnia* de nomi-
ne *Saturni*, cui illa est credita sacra, quod multorum bo-
norum auctor Italici hominibus *Saturnum* exstitisset. Pro-
pterea quondam in Latio *Saturnum* hoc sacrificii genere cul-

cultus esse scribitur, ut homo non quidem ad aram immolaretur, sed ut in Tyberim de Jove Milvio mitteretur. Quod sacrificii genus postea ab ab Hercule permanente, ut pro veris hominibus imagines jacerentur ex scirpo. ut habet D. Peycerus de Divin. Italicano Divinae dispositionis fato contigit, ut in eo christus sessum caperet, ac de Sedis ipsa appellatione turnum, ajunt Poetae, quondam fuisse ligatum, Sanè Sain Tartara detrusum. Cui fabulae locum dederunt, multae tergiversationes & varietates, quae contingunt hujus Planetæ motui. Idem cum non facilis sit visui mortalium, dictus fuit aliquando sub terram in Tartarum dejectus, ob tarditatem varietatemque motus. Sed hic Saturnus tantum abest, ut teneri se aut ullà lege ligari vel astringi patiatur, ut ipse potius omnes unus liget, ac fulmine excommunicationis, quoscunque velit, feriens tantum non penitus Stygio demittat. Averno.

Tractatum autem hunc Nominis Antichristici, à totis jam triginta annis illibatum, atque ut à cujusquam patrocinio, ita ab omni adversariâ vel oppugnatione Jesuiticâ liberum, ac velut in secretis habitum, tertiâ hac editionis vice recentatum S. Regis Vrae Majestatis consecratum dedicatumque volui, gravissimis justissimisque de causis: cum quod S. R. V. Majestas veram de DEO CHRISTOQUE JESU doctrinam, ex scriptis Prophetis & Apostolicis extractam, rejectis Papalibus scortis & traditionum neniis, serio amplecti-

plectitur atque tuetur, ad exemplum laudatissimo. Avæ GUSTAVI & Patris CAROLI, Regum Ecclesiæ CHRISTI & Patriâ suâ admodum præclarè meritorum: tum verò maxime propter operam, atque efficacissimam ac subsidia S. R. V. M. Reipublicæ nostræ afflicti, & navatam, in vindicandis hostium, quibus oppressum ibamur, armis. Pro quo beneficio verè maximo, tantas S. R. V. M. gratias debere possemus omnes, quoniam animo nostro concipere possumus maximas. Quocirca meum quoque esse duxi, ut summam meam erga S. R. V. M. observantiam & gratitudinem aliquo specimine testatam facerem, atque S. R. V. M. in has oras adventui per DEI gratiam felici & incolumi hoc veluti Xenolo quodam gratularer. Neque dubito, quin S. R. V. M. pro insigni suâ in literatos omnes (Ipsa bonis literis cultissima) benevolentia & liberali affectione, hoc studium meum, & laborem, in DEI honorem & S. Ecclesiæ Christianæ utilitatem susceptum, gratiosissime probatura; & cum me, tum Scholam & Rempub. nostram regio favore deinceps prosequutura sit. DEUS & Pater Domini nostri JESU CHRISTI S. R. V. M. quam diutissime sanam & incolumem servet, ac in celestis Veritatis agnitione confessioneque conservet; Spiritu suo sancto regat, omnes vias, consilia, actiones & instituta prosperet; eaque ad Divini sui nominis gloriam, Ecclesiæ CHRISTI incrementum, Antichristi decrementum, publicum denique humani generis emolumentum, patriæ decus & ornamentum elementissime dirigat. Regiam etiam domum Vestram, cum Illustrissima Coniuge ac Sobole, ad supremum

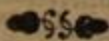
usque diem propagandâ, omni benedictione spirituali
juxta & corporali ornetur æque cumulatissimè.

STRALSUNDI, ex cœnobio Cathariniano, Anno
Æræ Christianæ certissimæ 1630. die 25. Junii. se-
cundum veterem Kalendarium Cæsarianum stylum: exa-
ctis jam centum annis ab Augustinâ Confessione
Imperatoris CAROLO Quinto in Comitibus red-
ditâ, publicèque recitatâ. Estq; hic verus Mundi aanus
currentis 5466: excurrentibus hodie supra 5465
annos diebus 280. in universum pera-
ctis jam Sæculi diebus
1996371.

S. R. M^{ti}s V^{tr}e

humilis Servitor

M. Andreas Helvigius.

DECA-

DECANVS ET RELI-
QUI PROFESSORES ET
DOCTORES FACULTATIS THEO-
logicæ in Academia Ro-
stochiensis,

S.

QVOD seriùs quàm par erat ad litteras tuas
respondeamus, Vir clarissimè, veniam pro
humanitate tua nobis dabis, quos ignorare
minimè potes, officii ratione variis nego-
tiis, laboribus & molestiis ita quotidie distrahi, & tan-
tum non interdum obrui, ut, prout debemus, & velle-
mus etiam, omnibus omnia facere, suo loco, & tempo-
re, vix sufficiamus. Tractatum tuum de nomine An-
nichristi, ante octennium præterpropter excusum ple-
nèque jam ante vidimus & legimus, & studium & iudu-
ritiam tuam, prout debuimus, meritò omnes approba-
vimus. Tractatum illum sub incudem revocavimus,
& adjunctis ejusdem argumenti non pœnitendis
auctariis pleniorè & perfectiorè jam reddi-
tum, nostræ censuræ & judicio submittere tibi vi-
sum est, & nostri quasi arbitrii facere, ut vel de-
nuò publici juris fiat, & clariorem, quàm antè, lu-
cem videat, vel perpetuò prematur. Agnoscimus tuum
in nos amorem & observantiam, quibus nos tibi
vicif

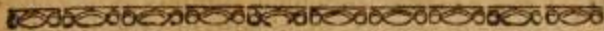
vicissim devinctos & obligatos esse libenter confite-
mur. Jam ad Tractatum illum tuum quod spectat,
honestissimæ voluntarij & petitioni tuæ perluben-
ter paravimus, & illum singuli, quæ paret diligentia,
in timore Dei perlegimus & expendimus, & judica-
mus Sacrum illud Problema à te exactè & judica-
tionis, & Bestiæ illius Septicollis urbi incumbantis
nomen, & numerum nominis divinitus, non minus
verè, quàm ingeniosè *ὁρα ἀνευ θεῶν* invenisse, aut pro-
ximè saltem ab illo abesse, inque illo argumento prio-
rum, quos quidem nos viderimus. studia & conatus
non obscure superasse; eoque nomine ab universa
Dei Ecclesia gratias tibi deberi. Porro ad publicatio-
nem ejus quod attinet, arbitramur, illam cum multo-
rum piorum fructu & utilitate fieri rectè posse, imò
etiam debere: Cum omnium CHR IST I fidelium vel
maximè intersit, illius Principis mundi vicarii *πα-
ριστάτης παμδελύκτης*, qui se FILII DEI VICARIUM men-
titur, nomen & iniquitatis mysterium nòsse, cavere,
& odisse. Cujus bestie odio nos & omnes bonos te-
cum impleat Deus, & amore sui. Bene & feliciter in
Christo JESU Vale. Rostochii 10, die Decembris,
Anno 1602.

Clarissimo Viro Dn. An-
dræ Hel Vigio &c.

DEMONSTRATIO

Nominis Antichristici, cuj ve-
rè competit numerus ille mysticus in
Apocal. cap. 13. versu ultimo.

Α Φ Ο Ρ Μ Η Ζ Η Τ Η Σ Ε Ω Σ

ERARDUA ET MA-
gni momenti *Questio est in
Ecclesia CHRISTI, de An-
tichristo: Venerit is, nec
ne; &, si venit jam,
quodnam verum ejus sit
ac genuinum nomen, à
S. Johanne in Apocaly-
psi præfiguratum, cui in-
sit ille ibidem annotatus
numerus triplicis sena-
rii, 666.*

*Sane Valcanus ille Romani Jovis Robertus, in quintuplici
sui commentarii de Rom. Pontifice libro tertio, qui totus in il-
luditione de Antichristo consumitur, capite 10. variis in me-
diis pro quibus Ecclesia Docthorum ea de re sententiis, neg. sari*
6

convenientibus iis, tandem concludit pro salvando suo Pontificetiam suam falsi dicant, adhuc ignorari nomen Antichristi: quod tamen olim futurum sit notissimum, ubi ille venerit. Unde argumentum insolubile confici putat, ad probandum, Romanum Pontificem non esse Antichristum, ubi ille, ipsum Antichristum nondum venisse. Nam si (inquit) Antichristus venisset, atque is esset Rom. Pontifex, contemneret de nomine ejus, à Johanne prædicto.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

SED quid, si dicamus: jam dudum constare de ipso ipsius Antichristi nomine, quod justis suis absolvarur numeris & conditionibus?

ΤΟ ΔΙΑΟΜΕΝΟΝ.

PRINCIPID quidem, Antichristum cum ipsum, tàm nomen ejus aliquod esse, quo numerus iste (666) ritè contineatur, ipse Lollus, & in univ. sum Pontificii omnes prolixè concedunt. Ita enim Bellarminus prædicto capite: Fatentur (inquit) omnes, pertinere omninò ad Antichristum verba illa Iohannis, Apoc. 13. v. 18. Et faciet omnes pusillos cum majoribus, &c. usq. ad finem capituli. Et paulò post: Iohannes dicit, se loqui de numero nominis bestix. Atq. ibidè ultro confessurum se innuit, Antichristum & jam existere, & cum esse Pont. Romanum, siquidem ejus nomen genuinum exhiberi possit: quando dicit, argumentum hinc insolubile duci, ad negandam Antichristi præsentiam, atque Pontificem Rom. eo nomine levandum: quia scilicet nondum constat de nomine, ut à Johanne prædicto, sed in maximâ adhuc ea res versetur controversiâ. Licet autem ipse cum omnium Romanensium doctri-

nam à doctorum catervâ desperet nominis hujus Antichristici inventionem: tamen alius (si qui forte sint in CHRISTI plebe) ejus indagatorem interdicere minimè ausit Bellarminus; quippe qui & Irenæi & aliorum, tam recentiorum quàm veterum, in hoc genere conatum subapprobat.

ΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟΝ.

AT verò non quaritur tale nomen, qualia vel sexcenta, partim ex Patrum aliorumq. Doctorum variis commentationibus adduci, partim novâ inventionem cuiusvis exprimi coacturariq. possent: Verùm hujusmodi aliquod requiritur, quo non tantùm contineatur exactè numerus iste fatalis; sed quod nec vagum, nec ambiguum sit: tum autem non ab adversariis inventum atque impositum usurpet publicè, & in quo gloriètur aded, ut jubeat inscribi tanquam in frontibus hominum. Has namq. conditiones ejus nominis meritò requirit, & ex Johanne Theologo urget cum Ruperto Jesuita Politianus, loco dicto, lib. 3. cap. 10. columnâ 881. editionis Ingolst. ad. anno 1691.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΑΟΜΕΝΟΥ.

CETERUM Antichristos esse plures non iguoramus, quoquo modo CHRISTUM, aut Veritatem Evangelii oppugnantes, 1. Johan. 2. v. 18. Quin & Turcarum Antecessor & auctor Mahomet strenuum se CHRISTI adversarium probat, ut atq. armis fidem religionemq. nostram impetendo & oppugnando, suamq. Mahumetismum sceleratè propugnando propagandoq. Sed iste quidem extra est Ecclesiam; non tam loco, quàm professione diversissima perversissimâq. religioni. Alioqui scimus in mediâ Turciâ, & in ipsâ barbari Imperatoris sede Constanti-

4
 nopoli, non minorem (fortasse etiam majorem) esse bonorum
 Christianorū copiam, quā in media Italia, & in ipsa religio-
 norum Patrum sede Romā. Sunt enim ibi multa hominum ba-
 ptizatorum myriades, qui non nisi CHRISTUM agnoscunt
 Ecclesie Catholicae caput, quūq; non nisi CHRISTI sangui-
 ne & merito salvari se credunt, & in ea fide pie defunguntur.
 Illic verò quum Antichristum dicimus, quendam exi-
 grassantem intelligimus, qui ab Apostolo, 2. Thessal. 2. ὁ ἀ-
 σταθὸς τοῦ καιροῦ ἐστὶν ἐξουσίᾳ ἐκείνῃ appellatur: cujus mysterium iniquitatis ipse
 statim primitivae Ecclesie tempore agi captum est, non vi armu-
 sanclitatis opinione tumentium, bonaq; scilicet intentione ac-
 tis in religionis fraudem comminiscantium; Pseudoapostoli
 Verbum DEI cauponantibus & immortalis illius Verbi gloriam
 paulatim in mortalis politevmatismis & imperii similitudinibus
 transfigentibus: usq; dum id ita tandem per arrogantiam Epi-
 scoporum, primatum ambientium est effectum, ut utriusq; go-
 vernationis & imperii habenas ac jurisdictionem sibi vendica-
 rit iuxta 1. Cor. 1. ὁ ἀρχιεπίσκοπος; non ejus tantum, quod per manus pre-
 cessorum suorum operā mutuo traditā sibi proprium reddide-
 rat dudum in Ecclesiastica Praepositurā; sed & istius, quod Po-
 litico magistratui DEUS Opt. Max. commendaverat.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟΥ.

Hujus ergo Antichristi nomen ex praescriptis legibus ubi pra-
 duxerimus, nemo non statim intelliget, Antichristi non tam
 nomen haecenus fuisse ignoratum, quā numerum in eo parum
 diligenter observatum. Nempe hoc illud esse, οὗν οὐκ ἔστι
 δαμ; VICARIUS FILII DEI.

ΚΑΤΑΚΕΤΗ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΕΙΞΙΝ.

1
 I. Ανατίθηται ἐστὶν inter Christianos, quotquot CHRISTO
 πιστὸν τῷ ἀρχιεπίσκοπον, quā τῷ ἀρχιεπίσκοπον Vicario seu τῷ Vicario
 Pape nomina sua dederunt; ipsum Antichristum ve-
 nisse, telā pravicationis istius inde usq; ab Apostolorum
 seculo texti captā, & deinceps circa annum CHRISTI sex-
 centesimum, quum videlicet Casaricida Phocas Pontificem Rom.
 Bonifacium III. anno C. 607, Caput omnium Ecclesiarum so-
 lenniter appellavit (licet hoc ille primatu non diu gavissus, quum
 in Februario caput inter sidera condere coepisset, mox sub Au-
 tumnum, 12. Nov. tanquam pappus & infelix lolium decidit at-
 que interit:) per textā, in Romanā Babilone, h. e. in ipsā Urbe
 & Ecclesia Romanā: unde B. Petrus (quo Antecessore & Ordi-
 nis sui autore falso gloriantur isti Vicarii) prior em suam epi-
 stola edidisse putatur, ipsis Pontificibus scriptoribus uno ore affir-
 mantibus, imprimis eo, qui nunc resim ducit, Bellarmin. lib. 2. de
 Rom. Pontif. cap. 2. col. 719. Nam etiam Tertullianus Carthagi-
 nensis Presbyter, qui vixit ac floruit proximo statim ab Aposto-
 lorum tempore saeculo, in libro adversus Judaeos, Babilonem in
 Apocalypsi, Romanae urbis Sanctorum debellatricis regnaq; su-
 perba figuram portare scripsit. Cui succinens Episcopus ille Ce-
 sareus in Palaestina Evsebius (qui Symbolum Nycenum compo-
 suisse existimatur) expresse testatur, Petrum in sua epistola Ro-
 mā figuratē Babilonem appellasse. Nec minus Hieronymus mul-
 tis in locis Romam Babilonem purpuratā vocat: ut in scripto de
 laudibus Bethlehemi ad Marcellam, imprimis verò notabilis est
 locus in praefatione libri Didymi de S. S. ad Paulinianum, ubi
 sic scribit Hieronymus: Quum in Babilone (Europā videli-
 cet, Romā) versarer, & purpuratā meretricis essem co-
 lonus, volui garrere aliquid de Spiritu Sancto, & coe-
 ptum

quædam defectio à fide: quæ quidem unum corpus & unum regnum facit, & non est paucorum annorum, ut sur apud ipsum & Bellarminum, lib. 3. de Rom. Pont. cap. 2. col. 849.

Interim non magis in se divisum est regnum Antichristi, quam Satana: manetq; id, quod petunt; unum scilicet in iuve regni Pontificii caput. Cedo namq; annon unus subinde numero est Papa? Certè nisi quando pluribus competitoribus atq; successoribus Antichristica illa dignitas (ut sic loquar) monstrata, atq; sub triplici coronâ totuplici capite deformata, quod factum est anno Christi 1045. quum sedes Pontificie triceps facta est per Sylvestrum, Benedictum & Gregorium VI. quolibet horum certam sedem Romæ occupante: Sylvestro ad D. Petrum, Benedicto ad Mariam majorem, & Gregorio ad Lateranum: testib; & Sigonio & Platina, nec non anno 1409. & circiter: ubi tres simul erant, qui Pontifices haberi postulabant, nempe Gregorius XII. Benedictus XIII. & Johannes XXIII; nec facile poterat judicari, quis eorum verus ac legitimus esset Pontifex, quum non deessent singulis doctissimi Patrom; referente ipso Bellarmino lib. 4. de P. R. c. 13. col. 1033. Desinant ergo clamare ac nugaciter instare profanatores isti benedicti nominis JESU, unum solummodo fore in personâ Antichristum; quo extincto nullus Cathedra pestilentialis successor futurus sit. Quasi non durare debeat Antichristus, donec in Ecclesia hac militante CHRISTUS (cui is opponitur) præcabitur, & in medio suorum inimicorum dominabitur, hoc est, ad ipsum extremi diei punctum. Opus itaq; ille habebit in sauratione per Successores, eundem locum vicemq; tuentes. Si quidem perpetuo vivere (quod CHRISTO proprium est)

ἐν τῷ ἀπώλειας in individuo non potest. Nec sequitur: quomodo virtus atq; bonum simplex sit & uniforme, ipsum etiam virtum unius esse tantum modi. Arist. 10 Eth. Nicom. lib. 2. c. 6. Quocirca delirare ac spontè errare deprehenditur ipse Bellarminus, quando sic scribit libro 3. de Antichristo cap. 2. Catholicos omnes ita sentiunt, fore Antichristum unum, quendam hominem: at Hæretici, Antichristum propriè dictum non esse singularem personam, sed singularem thronum seu regnum tyrannicum, ac sedem Apostaticam eorum, qui Ecclesiæ præsident. Nam Cajetanus ille profectò Catholicus erat, & tamen non ita sentit, ut Bellarminus sentire ait Catholicos omnes. At verò unum certum quendam hominem fore Antichristum Bellar. probare nititur ex Johan. 5. v. 43. Ego veni in nomine Patris mei, & non recipitis me: si alius venerit in nomine suo, illum recipietis. Hic (inquit) Dominus opponit sibi alium hominem, hoc est, personæ personam, non regnum regno, neq; sectam sectæ. Respond. DOMINUM non hic præcisè loqui de solo, & propriè dicto Antichristo (aliis fortè additis esset articulus: ἰσὺς ὁ ἀδύς, si alter ille venerit:) sed in genere de omnibus Pseudoprophetais seu falsis doctoribus, qui suum, non DEI negotium agant, propria servientes gloria & commodis. Atq; ita consequenter saltè de Antichristo loquitur Dominus; quem admodum Luca 11. v. 24. ὅτι ἂν τὸ ἀκαθάρατον ἐπιβῆαι ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀκαθαρτίας, quando immundus spiritus exierit ab homine, &c. hic non designatur certum aliquod vel mali spiritus, vel hominis (puta Jude Iscariot.) individuum seu persona; sed de quolibet, sermo est, nec tamen Judas excluditur. Eò minus id loci CHRISTUS per ἀδύς & ἐκείνου intelligi vult solum sibi oppositum Antichristum. Deinde pergit Jesuita: CHRISTUS hic dicit, Antichristum à Judæis recipiendum. Ecce crimen.

falsi! Nam ubi hoc CHRISTUS dicit? Nulla utiq; sic Antichristi mentio, quum sic verba habeant: *ἵνα ἂν ἴδωσιν ἵνα ἴδωσιν*, id est, Si alius venerit in nomine meo, illum recipietis. Nulla item hic Judaeorum mentio. Verum ad Judaeos verba fiunt! R. Multa dicuntur Judaeis, quae tamen ad alios ex agro pertinent, ad totam videlicet Ecclesiam, ex Judaeis & gentibus collectam. Quae vobis dico, omnibus dico, inquit CHRISTUS. Marc. 13. v. ult. Subjungit Jesuita: Constat autem Judaeos unum certum & singularem hominem expectare. R. Deliras o bone. Nam Judaeos constat expectare alium Messiam seu CHRISTUM, non expectare Antichristum. Futilis igitur ista collectio: Judaei certum & singularem hominem expectant; Ergo Antichristum expectant, qui certus & singularis sit homo. Falsissimum enim, Judaeos expectare Antichristum; contra eundem expectare Pontificios, verissimum. Videt Lector, quam sycophantice agat Jesuita, dum id quod Catholicoromanum est, in miseros Judaeos translatum, cupit, deniq; nulla est consequentia à Judaeorum testimonio ad rei veritatem. Constat enim Judaeos vehementer falli in eo, quod expectant. Nam & Pharisei atq; Sadducei expectabant signum de caelo; sed CHRISTUS negat eis datum iri signum, praeter id quod jam olim datum sit, Matth. 16. v. 1. 4.

Tertio sic argumentatur Bellar. Omnes falsi prophetae venerunt in nomine alterius, non in nomine suo. At Dominus loquitur de uno quodam, qui veniet in nomine suo, videlicet Antichristus. Ergo iste, unus quidam erit seu homo singularis. Quam lepide verò distinguit hic Jesuita arum Coryphaeus inter illum unum Antichristum, & ceteros Antichristos minores seu Pseudoprophetas! Nam ad conciliandam ei gradus quandam praecminentiam in primatu nequicia, fingit unum Antichristum solummodo venire in nomine proprio; reli-

quos

quos autem in nomine alterius, non in nomine suo. Hic nescias, miram delirii hominem & stupida ignorantia incenses, an spontanei erroris, quasi non intelligat, quid sit in Ecclesia & Scholis Theologicis, venire in suo nomine: nempe, nullo mittente venire ac propria auctoritate, sibi gloriam arrogando, suamq; non DEI negotium agendo: idem planè, quod CHRISTUS indicat, quum inquit Johan. 10. v. 8. Quotquot ante me venerunt. Nonne verò hoc pacto omnes pseudoprophetae & pseudopostoli falsiq; doctores, ante CHRISTVM, & in suo nomine venire dicendi sunt?

Sed optimè res habet. Accipimus enim illud Axioma: Antichristum esse eum, qui maximè veniat in suo nomine. Jam assumamus: Sed Pontifex Romanus maximè venit in suo ipsius nomine. E. Pontifex Romanus est ipsissimus Antichristus. Assumptum probo: quia Vicarium DEI se facit, ipso Bellarmino teste dicto lib. 3. de Pont. Max. Papa Vicarium DEI se facit; at per hoc (inquit) non DEUM. Nimirum Papa nec DEUS est, nec homo: ut habetur in prologo Clementinarum in Glossatore. Et de panit. dist. 1. c. 1. libenter ignosce, extant haec verba: Sacriligium committit, qui Papae mentitur: Ipse enim obrinet vicem DEI viventis in terris. Hinc ita arguo:

Quicumque Vicarium DEI se facit, is venit in suo nomine.

Papa se facit Vicarium DEI. Ergò venit in suo nomine.

Major Bellarmino forsàn est reuolunt. sed nullà ratione negari vel infringi potest. Nam qui Vicarium se DEI facit, utiq; gloriam DEI sibi arrogat, & ante CHRISTVM, seu in suo nomine venit; quia CHRISTVS nullum misit, aut usquam unquam constituit Vicarium. quoniam dixit. Ecce Ego sum

D 2

vobis

vobiscum omnibus diebus usq; ad consummationem seculi. Matth. 28. vult. Estq; adeo hoc nomen Romanorum Pontificum ordini idiv sive proprium, in quo venit omnis Rom. Pontifex. Quod nomen (Vicarius Dei) ignerat in Sacris literis Spiritus S. a CHRISTO nunquam cognitum, nulli unquam sancto usq; patum, deniq; a nullis neg. diis neg. hominibus sancto usq; impositum; sed ab ipso Ordinis huius autore primis usq; tantum, a Genathonibus Curie Papalis introductum, & communi hominum errore confirmatum. Quidni ergo in suo nomine venisse dicatur Rom. Pontifex?

III. Nomen Antichristi non videtur esse, nisi in ea lingua & gente, in qua degat ipse, investigandum. Sanè quidem Hebraum illud, quondam à CL. D. Chytrao. p. m. adductam Romith, id est, Romana (sub Ecclesia, vel potius Babylonis magna illa:) præcisè in se continet numeros Antichristicos. Et profectò locuples intelligenti præbet illud ipsam vocabulum Antichristi præsentis argumentum, quippe quod sedem ejus clarè exprimit. Neg. enim CHRISTO sese Vicarium substitueret vel auderet, vel posset etiam, nimis iste apud suos homines LaVDatVs EpIsCopVs (ἀντὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπῆς) nisi Romanam Ecclesiam & Urbem, velut rem mancipi possideret. Sed tamen, quia nec ad Judæos, ut Hebrææ lingua hæretes, attinet Antichristus (cum quia ne CHRISTVM quidem agnoscant, tum quia titulum Ecclesie DEI jam olim amiserunt;) nec iste sibi Judæorum vetus usurpat labium, sed Latino sermone gaudet: idcirco facile adversus illud exoticum nomen Pontifex Rom. exceperit. Aliis quoque in Græcâ lingua, ut olim quondam ab irenco & aliis data sunt, ita hodie possunt alia recentis studio inveniri. E. g. ἡ γῆ κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας i. Terra pro capite Ecclesie sese venditans, seu (explicat à Metonymiâ) Terrestris caput Ecclesie, Vel, Homo princeps Ecclesie. Ita enim

250)
 6)
 40 D
 10)
 10)
 408 T
 666
 1
 100
 1

ipse pater Bellar. vocabulum terra, ad Pontificem Rom. accommodatum explicat lib. 1. de P. R. c. 9. col. 631. Vbi (licet quæso mihi integrum adducere locum) probaturus, Ecclesiam habere peculiare caput, præter CHRISTVM, ita π α ρ ο ρ ο ν ο ς ἰ σ τ ο υ : Si Ecclesia, quæ est in terris, Christo secluso, non in ep̄tè comparatur sponsæ: secluso etiam Christo (sunt hæc ipsa Jesuitæ verba) unum caput habere debet, præsertim cum disertè Cant. 7. inter alia ejus membra etiam caput tuum (inquit sponsus ad sponsam) sicut Carmelus. Et sponsa de sponso: Caput ejus aurum optimum, Cant. 5. Ecce Sponsus quidem (pergit Jesuita) comparat caput sponsæ monti Carmelo, quoniam etsi summus Pontifex ingens est mons (Monstrum dicere debuit) tamen nihil aliud est, quam TERRA, id est, HOMO, Hac ille. At vide mihi amabo te, qualis ista est consequentia?

Sponsa suam habet caput-
 Ecclesia est sponsa Christi. Ergo
 Ecclesia habet caput extra Christum, seu (ut ille loquitur) E. secluso Christo unum aliquod caput habet Ecclesia.

Non absimilis hac videtur esse ratiocinatio ab istâ:
 Baculus pastoralis est in angulo.
 Pontifex Rom. habet baculum pastorem-
 PETRI. Ergo
 Pontifex Rom. habet id quod est in angulo, extra pastoratum Petri. Sed, E. Secluso Petri pedo, suam possidet Rom. Pontifex baculam percussorium, in angulo ad infernales abyssos vergente stantem. Valere negaverit Bellarminus, scio. Quia enim baculus in angulo existat, atq; is pertineat ad Rom. Pontificem; sequi potius hoc affirmabit: ipsum ergo cum pastoritio Petri baculo munus Apostolicum ad eundem.

x
 e
 G
 2
 1
 λ
 30
 7
 2
 1
 5
 x
 20
 x
 20
 λ
 30
 7
 2
 5
 200
 1
 10
 a
 1
 5
 200

exemplum pertinere. Rectè sic eadem ex Syllogismi lege concludi dixerim, modò ut præmissa laborent, hoc est, modò verum sit, & baculum illum Pastoralem Sedis Romanæ in Angulo seu lapide illo angelari CHRISTO rectè stare, & eundem à Papâ legitime possideri? Quin igitur sic argumentatur Bellarminus?

Sponsa suum habet caput.

Ecclesia est sponsa, videlicet CHRISTI. E.

STUM. Ita rectè. Tum verò (inquit) Sponsam in se facit

autore Apostolo, 1. Cor. 11. v. 3. vel mulier erit mulieris Vir est, te: vel quæ Sponsa aut Uxor est, aliud etiam requirit caput, tanquam secundarium atq. vicarium, præter Sponsam aut matrem Ecclesiam, quæ congregatio sive cætus est hominum. At habeat vicinos culms evocatorum suum aliquod caput: puta Pastorem, Episcopum, aut quocumq. in nomine designetur. Verùm quatenus est Ecclesia CHRISTI, Sponsa CHRISTI, Regale ejus Sacerdotium, id est, populus DEI, CHRISTI sanguine acquisitus, & ad gaudia Domini sui introducendus; non habet usquam ullum, nec in cælis nec in terris Caput, præter CHRISTVM ipsum, unicum ejus Sponsam, Regem, Ducem, Principem, deniq. Pontificem Summum. Est itaq. planè falsa illa Jesuitæ hypothesis: Quòd Ecclesia, quæ est in terris, CHRISTO secluso, non ineptè comparetur Sponsæ. Fit enim & ineptè satis hoc, & impie. Quippe tantum abest, ut Ecclesia secluso CHRISTO possit aptè comparari Sponsæ, ut ne quidem Ecclesia nomen tueri queat, nisi à CHRISTO solo dependeat. Nemirum homines isti, in reprobum traditi sensum, non intelligunt, nec intelligere curant, quid aut quale sit τὸ μυστήριον τῆς νύμφης,

quod insinuat Apostolus, Ephes. 5. v. 32. quò alludit etiam Salomon in Cantico.

Verùm ad rem, unde digressi sumus, revertamur. Licet in aliis quoque linguis quamplurima denur appellationes, ad Antichristi genium moresq. exprimendos attenuata: habeat tamen ille, meritò quod excipiat, dicatq. sue sibi gentis & Ecclesie (quæ Romana est) idioma competere; ideoq. nolle se alia quam Romanâ voce nuncupari, & in eâ saltem illam numerorum avatoriarum sibi esse demonstrandam. quomodo & venerabile ipsius CHRISTI Domini JESU nomen octo monadibus, totidemq. decadibus ac hecatontadibus olim à Sibyllâ definitum, non alibi suam invenerit explicationem, quam in eâ lingua, quâ Salvator per Apostolorum suorum literas & monumenta volebat inclarescere. Ea quum Græca esset lingua, τὰ ἑσῶς numerum illum triplicis octonarij exactè reddidit.

Atqui hic amice lector, vide rursus vanitatem Bellarmini, dum ita sophisticatur: Sibylla quædam notaverat numerum nominis CHRISTI futuri, ac dixerat esse 888. Et tamè nondum poterant homines ante CHRISTI adventum dicere, vocandum esse JESUM. At postquam CHRISTVS venit, omnis controversia sublata est, & omnes omninò sciunt, cum JESUM. At postquam CHRISTVS venit, omnis controversia sublata est, & omnes omninò sciunt, cum IESUM appellari, &c. Ergo idem de Antichristi nomine sentendum. Vide lib. 3. de R.P. cap. 10. col. 883. & 884.

Quasi verò per numeros istos vaticinij Sibyllini, agnosci atq. immotescere debuerit nomen JESU in orbem editi, ac non potius ex Angeli Gabriælis denunciatione, & cælesti revelatione, primùm quidem beatæ Virgini Mariæ matri & Josepho, tam etiam

16

17

200

76

400

200

888.

etiam Zacharia, & Isabella, Johanni Baptista, paucisq; aliis in-
 melio predicatum literarumq; Apostolicarumq; be-
 tandem deprehensâ. & haud scio an nulli tunc cognitâ. vix
 Sibyllæ, nomen JESU continentibus: quam nihil hic proberet;
 quantuncq; etiam rem eam putet. Sive ex verustissimorum Pa-
 trum traditione nomen illud (ut alia multa) acceptum fuerat:
 sive ea erat Damonis Sibyllæ sagacitas, qua prospiceret, ut in-
 tam excellenti personâ Messia Divinitatis & humanitatis unio-
 nē, ita futurum in tam sancto nomine Divini heroum unio-
 quoddâ numeri, ejus nōpe, qz i sacro septenario esset mysterium
 atq; nomen haberet ab uniendo. Is est Octonarius quem He-
 brai quidem vocant *schemuna*, à radice *schamen*, quod
 est pinguescere, & aduentu viribus robur sumere atq; invale-
 scere. Graeci vero perinde ac Latini dicunt octo, *teuton*
 eum multu aliis gentibus. *Teht*: vocis origine (qua Demone
 fugere non potuit ductâ ab *achad* quod significat unire, unde
 drato in suam radicem ducto constitutus, ac veluti coactus. Pra-
 terea tō d, que media & præcipua litera est vocis Hebrae, no-
 ta est numeri octonarij. Etsi hunc numeru ostendere potuit ea-
 dem litera prima in vocabulo primæ omnium mulieru & pa-
 rentis nostræ *Hevz*, *Chava*, quippe cujus semen erat futurus
 ille conculator Serpentis. Hic autem numerus (8) ter geminari
 debuit, vel propter tres radicales literas Hebraearum vocum,
 vel ob S. Trinitatis mysterium. Caterum nulla fuit vox neq; ad
 officium Messia designandum significantior, neq; ad numerum
 triplicis octonarij representandum aptior, quam hoc nomen
 JESU, idq; ex ipso Veteri Testamento non usq; adeo ignotum.

Quia

quia Septuaginta interpretes nomen Josua duci Israelitarum
 non aliter reddiderunt, quam in græcâ: & Syracides ille gnomologus
 illius erat JESUS. Hinc contra Bellarminum sic argu-
 mentor:

Si nomen CHRISTI (JESUS) potuit esse notum,
 tam in genere (συνομασ) ante natum Salvatorem Mun-
 di, quam in specie, jam nato eo; licet non haberetur ul-
 la Sibyllinorum numerorum in illius nomine abscondi-
 torum ratio: potest quoque notum esse nomen Anti-
 christi, sive (ut Pontificii contendunt) nondum exi-
 stentis, sive (ut verè nos sentimus) jamdiu in Ecclesiâ
 dominantis; licet nulli ex tanto tempore observari
 fuerint in eo nomine numeri. At verum prius, E. &
 posterius.

Sed quia Bellarminum in primis juvat hic in numeris lu-
 dus, age paulum indulgebimus. Quis scit, annon in eisdem
 Sibyllæ libris, etiam nova istius religionis & ordinis Jesuitici,
 quem reliquo Christianorum ordini malum opposuisti (ut jam
 non Antichristus modo, sed Anti Jesus attendendus sit) in-
 dices quidam numeri extiterint? puta in Cumæe illius libris
 istis, quos ea Tarquinio Prisco primam obtulit redimendos,
 postea ob pretij magnitudinem repudiatos Vulcano tradidit ab-
 sumendos. Erat fortassis ibi designatum Jesuitæ (JESV emu-
 li) vocabulum per tres triadas, seu triplicem novenarium; nu-
 mero Salvatoris JESV singulis unitatibus totidem superato:
 quasi adfiscatur crypticus ille numerus annorum Servituti fi-
 liorum Israëli inter Cananeos, Judicum tempore, videlicet tri-
 de quo vide in libro Judic. c. 3. v. 9. 14. & c. 4. v. 3. & c. 6. v. 1. &
 c. 10. v. 8. & c. 13. v. 1. Scribe igitur in triada: & singularum nu-
 meros literarum, coe in unum; summa constabit triadas nove-
 navia: ac si inversum iste legatur numerus Antichristicus, 666.

E

Nec

10

8

209

70

400

300
1
997.

Nec minus istum ipsum numerum refert vox, *ῥωμαίων*, id est, Romana: ut scilicet Romane Sedis mancipia esse Jesuitas manifeste appareat. Potuit itaq; hic numerus, insignis cujusdam Ordinis Antichristiani in a quoq; intelligi, vel etiam, vel nunc etiam, nisi factu ad hunc modum periculo. Haec enim ista satia.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

SI QVOD ergo nomen Latinum tale est, ut & ex-
preise reddat istum numerum mysticum 666. &
men interim sit odiosum aut vile, tanquam ab adver-
ut in quo gloriari queat: id verum erit Antichristi no-
men, adeoq; ipsum Antichristum venisse evicerit.

1. Ecce autem praesens hoc (VICARIUS FILII DEI) per
omnia tale est, quale requiritur. Nam primo Latinum est
nomen, & literis significativus numerum illum Apocalypticum
2. exactissime reddis: DCLVHIII. deinde Ordini Papali per se,
toti, semperq; convenit; quod Pontificum vel Pontificiorum ne-
3. mo negat. Porro non est odiosum, neque vile, quasi ab adversa-
riis ei impositum; sed apprimè ipsi honorificum, venerabile ac
formidabile aliis: quod omnes sibi jam a plusquam sexcentis
(ut apparet) annis tribuerunt, atq; hodie tribuunt, tribuq; vo-
4. lunt Pontifices: in eo vehementer gloriantur, seseq; deivsam,
quasi cum omnipotente DEO imperium per terras in rebus
humanis habere, execranda voce jaclitant. Id quod inter alia
(quod enim omnes bullarum Papalium ampullas excutiat?) la-
culenter restatum facit illud Aenea Sylvij Pontif. (qui se Pium
postea dici voluit) decretum, anno 1459, Mantua editum, quod
Joh.

Joh. Sleidanus in commentariis suis historicis lib. 2. annotat,
quod quod supra CHRISTI VICARIUM nihil re-
bent etiam magnifica illa & gloriosa *ἱερόδωρα*, quibus se Bea-
tissimum & Sanctissimum salutaris cupit; quum tamen
ipse DEUS SANCTUM modo se appeller.

Atq; hoc adeo est istius nomen Bestia, quod vult omnes cu-
juscunq; conditionis homines (quos quidem suo complexa gremio
ipsa pro filius agnoscit) agnoscere, & velut in manu dextrâ aut
fronte referre. Cujus deniq; Bestia vel charactrem seu sym-
bolum & dogma qui ignorant, vel nomen, i. Ecclesia Romana
Caput Vicarium CHRISTI qui non agnoscunt; vel qui
numerum nominis ejus non recipiunt, hoc est, qui in civibus
ac filiis Ecclesia Catholica sive Pontificia nomen suum (saltem
in speciem) non profitentur: iis nulla conceditur per istam ipsam
Bestiam contrahendi, aut civiliter apud illos isthic conversan-
di copia. Qua de re manifestam ajunt extare Constitutionem
Martini Quinti, in qua districtè prohibeantur ij, qui Roma-
nam sedem non agnoscunt, domicilia tenere, larem fovere, con-
tractus inire, negotiationes & mercantias (ut loquuntur) exer-
cere, aut humanitatis solatia cum CHRISTI fidelibus habere,
&c. In fine Constâtiensis Concily. Postremò hoc miraculi instar
est in isto nomine, quod non modo literis significativus nume-
rum istum Antichristo debitum exhibet; sed & universa ejus
nominis elementa, secundum numerum Alphabeticum, more
Gracorum & Hebraeorum disposita, tam accedunt propè, ut tri-
bus saltem adscitis punctis, vel Papisticarum crucibus computa-
tis, eundem numerum expleant.

UNDE sequitur ultro, nomen hoc ipsius Antichristi
verum esse nomen; & proinde ipsum Antichristum venisse, qui
E 2 est

200	V
9	I
3	C
1	A
80	R
9	I
200	V
90	S.
6	F
9	I
20	L
9	I
9	I-

est Pontifex Romanus, ordinariâ successione primatum sibi
 9 Ecclesia CHRISTI vendicans.

ΑΠΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΑΔΥΝΑΤΟΝ.

I. **Q**uod si Antichristus nondum venit, sequetur, Paulum sine
 causa dixisse, jam tum suo tempore mysterium illud tunc
 quaedam ad ἀποστασίας vere ac sincera fidei munientes, ut
 Thess. 2. v. 3. 4. 5. 6. 7. Nihil enim interpretantur, ut
 mysterium iniquitatis hic solum significare videntur, qui
 romis usq. ad Diocletianum, & deinde eam persecutionem
 non erat mysterium iniquitatis; sed aperta iniquitas. Nam id quidem
 ipsi tandem gentiles Principes erubescerent, de qua
 modo non ipsum Johannem mendacij sceleratè arguant isti
 phisistæ: Quandoquidem expresse ait, 1. Eph. 7. v. 3. οτι & νῦν τῷ
 est. Esse enim dicit Johannes nunc jam τὸ τῷ ἀντιχριστῷ, videli-
 cum Paulo innuens.

Et sanè, si libris Conciliorum tuò creditur, maturè satis, à
 compluribus, ante solenniter usurpatum Summi Pontificis ἀρχιε-
 πῆτος (vice CHRISTI) Roma prasidentis vocabulum, annis,
 hic Stellio de Episcopatus sui dignitate ceteris omnibus per or-
 bem terrarum Episcopis anteferendâ cogitavit. Nam Anacleto,
 qui numeratur quartus à Petro (anno ab Ascensione CHRISTI,
 61. vix dùm rebus humanis exempto Johanne Evangelistâ) as-
 signant, quod statuerit: Ecclesiam Romanam de mandato & in-
 stituitione CHRISTI, caput esse omnium aliarum Ecclesiarum.
 Deinde Sixtus primus (anno ab Ascens. CHRISTI 97.) impe-
 rante Hadriano, vetuit Episcopum ab Ecclesia recipi, qui ho-

nam accersitus, inde literas à Pontifice datas non reddidisset.
 illius vestigiis insistens Anicetus natione Syrus (qui Pio Papa
 successit anno Era Christiane 165, sub Antonino Pio Imp.) le-
 gimus tulit de Archiepiscopo pro primatu non agnoscendo, donec
 illi prerogativa à Romano Pontifice concederetur. In solen-
 nitatem etiam se gessit regnante Commodò Victor, 31 annis post,
 quæ Ecclesias Orientales Pascha decimaquartâ lunâ celebra-
 tes, secus quàm ipse jusserat, anathemate ferire ausus est. Hæ-
 retibus effectum, ut, qui propter delicta condemnati ab Episco-
 pis Africanis, & sacerdotio dejecti essent, Romam confugerent,
 amplioris cognitionis causa: atq. ita sensim crevit amplitudo &
 dominium orientis Antichristi. adeoq. sub orillâ pelle martyrii
 fuerunt enim pleriq. martyres, ut Anacletus, Sixtus, Anicetus,
 &c.) in pastorum totius Orillæ Dominici λάδρα sese intruse-
 rant.

II. Caterùm si Antichristus esset homo singularis, non foret
 (opinor) magnoperè metuendus: præsertim quum Pontificij, ex
 sinistra interpretatione Prophetiæ Daniel. c. 7. & 12. & Johan.
 in Apoc. c. 12. persuasum sibi habeant, Antichristi regnum sal-
 tem trium annorum cum dimidio futurum. Quin sequeretur,
 minus eum Ecclesia DEI incommodaturum, quàm ceteri An-
 tichristi minores, tyranni & heretici, quotquot inde usq. à S.
 Pauli & Johannis temporibus præcurrisse à Pontificiis dicuntur,
 incommodaverint. Deniq. hoc efficeretur, infinitos esse unius An-
 tichristi Præcursores: quod absurdum est. Etenim CHRISTUS
 ipse DEI Filius hunc Mundum expiaturus, unum duntaxat ha-
 buit sui Præcursores Johannem Baptistam. Propheta & ipsi
 quodammodo dici Præcursores CHRISTI possunt; sed rectius ta-
 men nuncii ac Præcones de futuro, non prasente, nec imminen-
 te: Solus autem Johannes Baptista Magistrum rectâ subse-
 quentem præiit. Sicut ergo se habuit Johannes ad CHRISTUM.

tanquam Præcursor ad Dominum à tergo succedentem: ita o-
 mniò se habere necesse est hæreticos ad principem Antichristi,
 cui dicuntur præcurrere. Eligat nunc Jesuita, utrum velis &
 verò hoc demum sæculo Lutherano existerint? Si posteriùs, an-
 tichristi Præcursores (quid enim aliud fuerint?) Jam si
 Præcursores illi fuerunt ipsius Antichristi; hujus utiq; atatis hæ-
 retici, post tot exorti secula, non tam Præcursores ejus, quàm
 est à vero (quod nec ipsi Pontificij volunt. Absorbum enim
 verum ac principalem alios minores Antichristos Præcursum
 orituros. Hinc velint, nolint, fateri coguntur, Antichristum non
 multis ab Apostolorum decessione sæculis, in templo DEI hoc est,
 Patrum testimonio, somniatq; adeo suis afferunt, Antichristum
 esse reedificatum Hierosolymis Templum, & in eo sessurum.
 Quasi verò D. Paulus Templum DEI appellare in animum in-
 duxisset unquam, quod iste Satan sive antagonistæ CHRISTI
 edificaturus esset: in mediâ, inqvã, Christianorù Ecclesiâ in
 hunc usq; diem consedisset; non sessurum olim. Quid autem?
 (inqvias aliquis) an ignorante toto Mundo, clam universo
 Christianorum ordine, sedem isthæc suam ille fixit? Hocine Or-
 dinis & Ecclesiæ tyranno & Reipub. Prædoni Antichri-
 sto nullum indiceret conjunctis viribus bellum, eumq; de occu-
 pata regni sede profligaret? Imò verò videt Mundus; sed DEO
 hæto, connixit infelix ad ejus tyrannidem, quam moliebatur:
 quin & locum ei concessit ultro, sceptrumq; indulsit. At
 Christianorum id animadvertit nemo? Sanè fieri potuit, ut
 pauci id ipsum (qua vixim est simplicitas) vel animadvertent

ab int-

ab initio, vel satis, quid ageretur, intellexerint: multi etiam,
 non mali pro amico hospite novis succedentē sedibus hostem,
 salutarini & complexi fuerint, quippe vultum sibi qui novat
 fongerent. Verum tamen plurimi interim insidias ejus olfecerunt,
 dolosq; præferunt, Lupum rapacem sub ovili vellere latitan-
 tem agnovērunt, inclamarunt, voce pariter & calamo pedoque
 pastor ali palam insectantes, notantes, perstringētes, castigantes:
 sed tristi serè eventu, & successu minus commodo. Conversus e-
 nim ille frequenter ad incautos venatores pastoresq;
 Innocuo crudos unguis in gutture figens,
 Vocis iter, tenuemq; incluit sanguine vitam.

Videatur Catalogus Testium Veritatis, vel ea quæ D. HUN-
 NIUS p. m. in Epistola dedicatoriâ Libri de Ecclesia retulit,
 ubi inter multa testimonia gravissima, ex Nicolao de Bibrach
 (qui vixit ante annos 340) recitat Epithaphium Pape Martini,
 quod sanè quàm lepidum & dignum relatu visum est:

Hic jacet ante chorum submersor Teutonicorum,
 Pastor Martinus, extra qui totus ovinus:
 Et LUPUS introrsus, cui nulla redemptio profus,
 Sed sit ad inferna detrusus ab arce superna.

III. Si Antichristus non est ipse Pontifex Roma, sequitur in-
 ter alia, illum locum B. Pauli, 1. Tim. 4. v. 3. non esse de Anti-
 christo accipiendum; quomodo tamen pleriq; omnes Patres ac
 Theologi accipiunt. Quis autem est, qui nuptias ac matrimo-
 nia prohibet, & à certis abstinere cibis jubet, nisi Papa? Nihil
 est enim, quod Bellarmin. lib. de Cleric. 20. col. 355. contendit,
 Manichæos & Encratitas solum ab Apostolo notatos fuisse,
 qui aperte nuptias prohibuerint. Concedentū forsitan hoc, quod
 præcursores hac in parte fuerint Encratitas ipsius Antichristi
 Papa. Neg. verò si Encratitas prohibere nuptias & cetera, hæretici
 fuerint.

fuit, Papā idem faciente, mera erit sanctitas. Nam quod Bellarminus dicto loco, col. 317. ait, Ecclesiam Rom. non prohibere matrimonium, nec cogere ullum ad calibatū, non prohibere utiari velint sacris ministeriis; quam conditionem absolute suscipere non accipere, sed non initiari: id omnino frivolū est, & ad aboleuam regni Pontificij ceterū prorsus ineptū. Siue enim Sacerdoti interdicitur usu conjugij, siue Principi, civi, rustico, siue Laico, siue Clerico: nonne res eadē est? Respondeant hic, si quid habēt, omnes illius Servi servorū mediastini, omnes (inquānt) Jesuita & Monachi. Producant vel unum (si possunt) S. scripturæ locum, quā distingvat hoc pactū inter Ecclesiasticos seu ordinis homines, & inter Politicos seu Oeconomicos seu sacri res, ut hūc quidem liceat vivere in conjugio, illis non liceat. Quod si non possunt, faciantur se nihil aliud, quam Satanae Antichristi mancipia posse iudicari: quippe qui contra Verbum DEI, contra propriam conscientiam, Calibatū publicā, notoriā, fornicatoriā, adulteriā, Sodomiticā insaniam, quāmaximū retinere non dubitent. Quid? quod inveniuntur a turpitudine, qua mas in mare deflagret (ab Apostolo notatam in Epist. ad Rom. c. 1. v. 27.) & exerceant, nonnulli sacri Patres, ut duo Julii, II. & III. Leo X. & c. & qui libris editis publicis (proh scelus) defenderent, videlicet Hieronymus quidam Mutius, & qui ex hircosillius Julii III. sacro latere prodit, Johan. della Casa Florentin⁹, Archiepiscopus Beneventanus, quā rylimis Italicis poemā condidit, quo laudes Sodomie (ut magna Ephesorum Diana) celebravit, illamq; appellavit diuinum opus, aliamq; se penē venerem haud cognoscere gannit. Phyl. spurcissimos nebulones, & τὸν Θεοῦ υἱὸν, & τὸν Θεοῦ υἱὸν ἐστὶν αὐτὸν, qui neq; DEUM timent, neq; homines reverentur! Nam & Six-

to I. V. ajunt, Roma nobile lupanar extruxisse, atq; utiq; Veneri assignasse: Meretricum cohortes aluisse, amicū, & servū suū exhibere solitū. Quin & emolumentū nonnihil ex meretricio quaestu, arario suo accumulasse. Romana enim scorta in singulas hebdomadas Julium nummum adhuc pendere coguntur Pontifici, qui census annuus nonnunquam quadraginta ducentorum millia excedere fertur: quam lenociniorum mercedem unā cum Ecclesiarum proventibus numerant ipsi amplissimi Romanae Ecclesiae proceres. O quā sanctorum praclara negotia Patrum! Annon res scutica digna ea CHRISTI tuā? IV. Deniq; credendum non est, forsē fortunā confluxisse, absq; Divina providentiā, exactissimū illum numerum, convenientissimamq; elementorum significativorum seriem in producto Papae Antichristi vocabulo (quid enim prohibet plures esse voces ac syllabas, dummodo rem unam denotent, atq; unum planē illud, quod est ἀντίχριστος, exprimant?) praesertim quum id non ex nostro ingenio finxerimus, sed ex ipsorummet Pontificum ore ac confessione didicerimus, & mysterio observato ad infelicem Antichristum feliciter accommodaverimus. Vocabulum nempe Antichristi est, VICARIUS FILII DEI. Hic vide mihi primum ipsa numerum signantia elementa, eaq; distinctū lege vocibus, ita: VICI FILI I DI (vox hac postrema gracissat: est enim εὐδα, τὰ ἀ τὸ εὐδ, id est, species, forma.) Quae quae xabxovs Antichristo dignior esse queat, quā hac ipsa, istis representata vocibus? videlicet, quod, ex humili quum ortus sit loco, ipsā etiā humilitatis specie ac prae-textu, ceu arte artificissimā assum, se gloriatur Victorem evasisse, & jura filiorum DEI seu Ecclesiae totius ad se rapuisse, omnemq; clariorum potestatem sub suas unius redegeisse leges? Vix hoc apparere manifestius in ipso nomine integro? Age, transcribe, sic lege: VICI JURA DE FILIIS DEI. Audin' in ipsum de

se planissime consentem, & nequaquam inficiantem? **EVICTI**
 Regalia eorundem, videlicet Clavium possessionem, DEI
 Verbi prædicationem & interpretationem, Sacramen-
 torum dispensationem, universam Domus DEI admi-
 nistrationem; absolutam avtonomiam, omnibus Con-
 ciliorum decretis superiorem, ac legibus prorsus sola-

Quod si juvat elicere, ac seorsim ponere literas non nume-
 rales, offerens se nempe ista, **ARSFE**. Transpone sic: **FERAS**.
 ut loquatur, Scvili idi seu specie vicisse feras; puta à lysis
 illas, Pardalium, Ursam, Leonem, & quartam ἀλώμενον, de quibus
 Propheta Daniel cap. 7. Ista enim ὄψια ἀλώμενα, de quibus
 singula vicit Bestia hæc γρηγὸς ἀλώμενος & monstra marina,
 quæ Joannes noster Theologus, Apocal. 13. v. 11. Transcribe
 (si placet) iterum, ut sit **SAFER**, vox exotica, Hebraeo nata,
 fonte; Safer enim est numerare, unde Sifra, id est, numerus. Ut
 intelligatur, perfectum esse hoc nomen Antichristi, & omni-
 bus suis absolutum numeris. Mitto, quod & alludit ad Paretz
 rasch, quod est explanare, interpretari: ut hoc symbolo seu vo-
 cabulo ipsum Antichristum Romana sedis denotari animad-
 vertamus.

Ab autoritate.

Δύσκις ἐξωτερική.

ET quid est, cur vel pluribus id confirmare nos annitatur,
 vel ipsi in dubium vocent Pontificii, Pontificem
 suum esse Antichristum? Audiamus Abbatem illum Clareval-
 lensium

Bernhardum, omnium judicio Sanctum, ἀνομοίτως
 ἀλογώμεν. Epist. 125. Bestia illa de Apocalypsi, cui da-
 tum est os loquens blasphemias, & bellum gerere,
 tum est os loquens Petri Cathedram (ita ex vulgi opinione, ipsi-
 cam sanctis, Petri Cathedram) occupat, vocat Ecclesiam Romanam) oc-
 cupat, tanquam leo paratus ad prædam, Nec eradent
 eam solium Imperii sub Ludovico **QUARTO**, quod non de lo-
 uis Edictum XXI. sed quovis ejus Successore Pontifice Roman.
 eradicatum existiment: quo quidem expresse ille semel atque
 iterum Antichristus nominatur ac declaratur. Id qui vo-
 cat, requirat, & otiose legat apud Aventinum historicum:
 proem est Jesuita criminatur, ut autorem parum probata
 sceleris, quippe qui non sine causâ illa omnia in odium Pontifi-
 cum vel finxisse vel amplificasse credatur: (in Appendice
 ad libros de S. P. cap. 10. col. 1253.) tamen nos, qui contra no-
 tumus, quam nihil Jesuitis credendum sit, autorem eum
 probate fidei esse facile credimus, & in his quidem nihil eum
 vel confinxisse, vel in odium Pontificum amplificasse nimis. Ex
 eodem Aventino didicimus, quo pacto jamtâ anno Domini
 158. Episcopi Colonensis & Trevirensis Nicolaum I. Papam
 advocati fuerint: Tu Pontificis quidem (inquunt) perso-
 nam præ te fers, ac tyrannum agitas. Sub habitu & cul-
 tu Patris **LUPUM** sentimus. Titulus parentem men-
 titur, tu te factis **JOVEM** ostentas Cum sis servus ser-
 vorum, Dominus Dominorum esse contendis. Juxta-
 disciplinam Servatoris nostri infimus es omnium mi-
 nistrorum Templi DEI: tu verò libidine dominandi
 in præceptis abis. Quicquid tibi liber, licet: **FVCVS** fa-
 ctus es Christianis. Auditis hæc vos **BEATISSIMI PATRES**,
 in sublimi folio residentes, veste purpureâ & aurâ radian-
 tes? si quidem in eodem omnes edocti estis ludo, ad superbiam
 & do-

& dominatum in Clerum & plebem CHRISTI exercendum
quid vos esse censetis? quid? nisi Antichristos, lampada cursum
mutuo tradentes, & sub Pastorum vigiliis, lampada cursum
mate, Stygij Lupi fabulam saltitantes.

Ceteram quod ad nomen ejus attinet, constat etiam ex
Patrum veterum sententia, S. Joannem in Apocalypsi loqui
de numero alicujus nominis Bestie sive Antichristi, quatenus
certis literis numerum continentibus scribatur. Ideoq; varia
excogitarunt ad illius designationem vocabula. Ideoq; varia
dam recenset Bellarminus lib. 3. de Pont. R. c. 10. col. 280. &
81. Inprimis verò Irenaeus verisimile duxit, Antichristi no-
men fore δατῶος, quod numerum illum, 666. exactè continet.
Subodorabatur nempe jam tum circa annum CHRISTI 180,
E. Irenaeus, & praesentiscebat mysterium illud iniquitatis in La-
tio, ad CHRISTI nomen honoresq; vicarios aspirantis in La-
sev Papā Romano, ἐνεργῶντα captum, unde porro in cetera
Mundi regna longè lateq; serpens malum extendere tur. Ut hinc
etiam non minùs ei convenire videatur altera illa appellatio,
quam idem Irenaeus profert: ταταῦ (παρὰ τὸ τῆσαιεῦ, id est, ab
666 extendendo) quod significat Solem. Sols autē se aequiparātū vel-
le Pontificem, nemo est qui nesciat. Hujus tam vetusti ac divini
300 ἰκασῶ vestigiū feliciter insisterunt nostro saeculo alij docti Vi-
6 ri, praecipuè D. Chytraus, qui (ut superius dictum) exhibuit
10 vocē Romiith, quae Hebraicè scripta & ipsa cum numerum
7 exactè refert, tum Sedem Bestiae Romanam Ecclesiam demon-
1 strat. Planissimè etiam utrumq; deprehenditur in duabus his-
50 ce dictionibus: ἰκκλησία ἰταλική, id est, Ecclesia Italica.
666 Adde quod Joan. Foxus Angli in ipsa voce Romanus (nam
& tale nomen g. m. requirit Bellarm. quum Chytraum
ἰκκλήσια, quod sexum commutaverit) eundē mysticum nume-
rū observavit, si Hebraicè eam literis exprimas ורמלל

quam

quum si Graecè quoque scribas simpliciter & rudè Minervā
παρὰ τὸ, parū abest, quin sic idem numerum illum exactè
reddat. Verūm quid attinet, Latinam dictionem malè scriben-
do corrumpere? praesertim ita late patentem, ut praeter Pontifi-
cem omnes complectatur Italos, & Romana civitatis jure uten-
tem. Quin potius in ipso nomine, quo Germania nostra Papam
appellat, periculum faciamus: ubi hoc prius monuerimus, voca-
bulum nostrum Germanicum (Pabst) apud nostros majores,
totum nostrum Germanicum & Saxonas eductum quidem esse intro-
dūctumq; at, si ulla unquam dictio Germanica (cujusmodi mille
sunt, ne dicam ad unam omnes) ex aliā nata est gente & lin-
guā, haec ea est. Nam quum inter ipsos Latinos homines, adeoq;
in ipso Romano Ecclesiae gremio plurimi olfacerent, Papam
Rom. esse ἀρτιχρίστου illum ab Apostolo Paulo notatum, 2.
Thessal. 2. v. 3. 4. expresserunt sanè hanc vocem quam potue-
runt propriissimè, dicentes Oppositum. Hoc verbum suum
facere conati Germani, non potuerunt aliter, siquidem in unam
syllabam redigere vellent, quàm hoc pacto: ut unum P propo-
nerent, duobus O coactis, demtā affirmatione, inquierentes
Popst! quomodo adhuc Bojemi & alij superioris Germania
homines pronunciant: quum aliās O ferè in a mutetur, diffe-
rentiā τὸ b & p loquentium aut scribentium arbitrio relicta.
Age ergo scribe Graecè, ut fieri potest commodissimè, sic: παπιστ.
Eae censum literarum: π 80, α 1, π 80, ε 5, σ 200, τ 300. Ecce
τὸ ὀ Antichristo debitum! Porro adhibeamus solennitatis
causā Articulum, Der Pabst: Scribatur literis Hebrais
(idq; in gratiam Pontificiorum, qui clamant suum Antichri-
stum esse debere Judaeum) ita planè, uti receptum hodie est He-
80 X braegermanica scribere, nempe: ורמלל ורמלל Ecce
50 O vobis numeros istos in Romam Antichristi nomine

F 3 666.

30
1
20
5
200
300
666.
4
70
200

8
1
20
30
9
666

tam liquides, quam hic Sol est! At in Germanico fac id
ostendas, inquit. Nodum in scirpo queritis vos Jesui-
ta. Et tamen experiat: **Der Romische Pöbst**
vel, demto rursus articulo, **Römischer Pöbst**
Facite periculum, ut voluit, in literis **Græcorum Pöbst**
braorum (Imo & Germanorum) putandis, solertem se
nostra dabit Minerva. Sed & crassissimè, ex usitato
inferiori huic Saxonie & Pomeranie nostra idioma-
te scribam, **De Paawest**. Recense literas: **D** 4,
E 5, **P** 60, **A** geminatum 2, **W** 400, **E** 5, **S** 90,
E 100. Summa iterum rectè convenit, 666. Eant nunc
isti Dryopes, & nostris insultent Ecclesiis, quòd usque
dum inventum nondum sit, neque datum aliquod no-
mè, ad arguendum Antichristianisimū Rom. Pontificis
idoneum. Pudeatq; adeò Bellarminum cum suo Lindano, &
Gerebrardo, tam scurriliter ludere in clarissimis & æterna me-
moriâ dignis nominibus **D. MARTINI LUTHERI**, &
DAVIDIS CHTRÆI: quibus ad inimicos illos nume-
ros accommodatis, mirè sibi placent, ac palmarium quoddam spi-
bi reperisse videntur isti Jesuirones. Quasi non in sexcentis
ipsorum Pontificum & Pontificiorum doctorum nominibus
idem facere nobis, si lubeat, in promptu sit futurum. Sed parum
istud fuerit, neque magni ad rem momenti: licet vel in singulis
Romanorū Pontiff. nominibus istum numerum quoquo modo
investigemus ac deprehendamus. Imò licet omnes Papa L. U.
DOVICI (salvo honore nominis fortissimorum ac sapientiss.
Principum, Regum, Imperatorum, quibus id nomen obtigit) vo-
carentur: aut si nemo non dictus esset **NICOLAUS GAL-**
DANUS, quod nomen Viri cujusdam Jesuitica secta homini-
bus familiarissimi celebre est in Vita Lojola: aut, si vel omnis
Pontifex esset **CaDoLVs**, quem Imperator Henricus IV.
des-

m
i
f
c
b
e
r
p
a
p
s
t
100

666
des-

designatum missis ultrò petentibus Legatus Romana sedis: anno
CHRISTI 1061: vel omnis amuli sui **VICTOR ALEXANDER**,
qui fraude & astutiâ Hildebrandi Archidiaconi chælus Cado-
lani istum superbè deiecit: aut potius tamen perpetuum se-
ditur vel **PeLagIVS SeCVnDVs**, qui alias vo-
catur, anno C. 590. vel **SILVESTER SeCVnDVs**, qui alias vo-
cabatur Gilbertus, monachus Floriacensis, Magicis artibus de-
ditus, anno C. 999. qui, teste Platina, relicto monasterio, diabo-
lum secutus est, cui se totum contradidit: qui ambitione & dia-
bolici dominandi cupiditate impulsus, largitione primo quidem
archiepiscopatum Remensem, inde Ravennatem adeptus, po-
stremo Pontificatum majore conatu, adjuvante Diabolo conse-
cratus est; hac tamen lege, ut post mortem totus illius esset, &c.)
vel denig, **GeLasIVs seCVnDVs**, qui Pontifex & ipse fuit
anno C. 1118. seditq; saltè 11. mensibus, & insuper 26. diebus
misit: qui ne solidum regnaret annum, fecit Imp. Henricus, qui
Pontificatum ei abrogavit, & vicissim ab isto Ludione (id enim
significat nomen **Γελάσιος**: cujusmodi pestes **Psalmus 1.** vocat
Lerzim, id est, lusores seu derisores) excommunicatus est. At
nihil ad rem presentem istis opus. Verùm talia querenda, quæ in
universum omnibus Apostolica (Apostatica debui dicere) Sedis
heredibus suppositis congruant: quæ nostrum illud est, **VICA-**
RIUS FILII DEI. Cujus sanè vim nominis (quod hoc loco
prætermittendum non est) **Primasius** Episcopus Uticensis in
Africa (qui vixit circa annum **CHRISTI 430**, vivo etiam **Av-**
gustino, & post) scitè admodum ingeniosè, notavit atq; expres-
sit in Græcâ voce **ἀντιχρῖστου**: quòd ille jam tum Antichristi fore
proprium existimavit, & per numerum illum mysticum ex A-
pocalypsi declaravit. Bellarmino interprete idem est, quod
Contrarius seu **Oppositus**: ~~quod~~ non abs re sanè. quan-
quam, si vocis etymon rectè considerasset, debebat potius dictum
puta-

1
50
300
5
40
70
200
666

putare, quasi aut ipsū, id est, vice mei, pro me, loco meo. Certè non sine celesti Numine hoc nominis repperisse mihi videtur bonus ille Pontificij primatus osor Primatus: quū vel tā altum sapientis inspectione didicit atque animū negotij maligni Antichristi fore genium, qui primatum advertebat, hunc CHRISTI (tanquam querentis, av' autē in Ecclesiā, hunc obrudere Gregi sacro Pastorem summum) affectet, Vicariarumq; ejus sceleratè ambiat. Et probè notandum, quod Bellarminus scribit, multis Catholicis etiam probari illud à veteribus quasi proprium Antichristo futurum nomen. lib. 3. de P. R. c. 104. Jesuita jure disidet. Duplicis namq; generis esse Catholicos videtur. Unum genus eorum est, qui se ad universalem Sanctorum & electorum Ecclesiam referunt, nullis temporibus aut loci distinctam: alterum est eorum, qui communem sequuntur errorem, quo se Catholicos profitentur et, qui Romano Pontifici notitiam admittunt, qui probarunt illud nomen (etsi Romanocæverè notitiam generis est Jesuita cum aliis Papalibus. Hujus autem Antichristo non male tribui possit, quod ex ipsius ingenij & natura Antichristi consideratione depromptum sit vocabulum: tamen ei proprium esse nequis, eò quod non ipse sibi hoc nomen usurpat neq; agnoscit, tanquam exoticum, & ab adversa parte (CHRISTO) sibi inditum. Jesuita verò nostri dissensio est in eo, quod nullam adhuc Antichristo nomen omnibus modis accommodari posse putat, neque mendacem illum Vicarium CHRISTI in istā voce adumbrari animadvertit. Sed de hujus vocis origine postea agam plurimum.

QUARE Quum productum illud nomen, VICARIUS FILII DEI, Antichristo Romano sit accommodatissimum: quippe in quo omnes sunt conditiones, quasquæ Bellarminus Papæ sui nomine requisivit hæctenus: Proinde verum hoc esse ac proprium ipsius Antichristi nomen, ut ex iis, quæ in medium adduximus, manifestè liquet, ita planè statuedum est. ὅπερ ἐδὴ δείξαι.

FALSISSIMA ergo est illa Bellarmini conclusio, qua affirmat, Verissimam esse sententiam eorum, qui ignorantiam suam confessi dicant, ignorari adhuc Antichristi nomen. Et quod ibi gloriatur, argumentum esse insolubile ad probandum, Roman. Pontif. non esse Antichristum, necdum venisse eum; id omninò futile est & nullum. Si quidem nomen ejus toti terrarum Orbi longè est notissimum ac decantatissimum.

II. Quotquot unquam se CHRISTI FILII DEI VICARIOS dici voluerunt: quotquot nomen Ordinariorum Pastorum Oviliis CHRISTI receperunt: quotquot adè contra CHRISTI Salvatoris & Archipastoris animarum nostrarum (teste B. Petro) unici decretum & expressam voluntatem, principatum sibi atq; imperium in Repub. Christianorum sive Ecclesia arrogarunt: quotquot Univerſales Episcopi In Ecclesiā Catholica; quoque item Sponsi DIVI populi CHRISTI, & consimilibus aliis impiis nominibus (de quibus paulo post in Epistherematis) appellari sustinuerunt atq; sustinent: omnes illi fuerunt

atque sunt Antichristus iste, de quo premonuerunt post
 Vatem Daniele & CHRISTVM τὸ καὶ ἄνθρωπος, B. Paulus
 & Joannes Apostolus. Licet plus mille numerarentur Apo-
 lica istius (si Spiritui Sancto placeat) sedis Successores: Aposto-
 lica Scriptura auctoritate confirmaverim) licet omnes ac singuli vi-
 ta morumq; sanctimoniam, quæ τὸ πρὸς τὸ θεῶν αὐτῶν
 abuterentur, & miraculis insuper claruissent. Luc. 23. v. 5.

III. Deniq; hoc nunc est in Ecclesia Christiana Pontifex
 Romanus cum suis Cardinalibus Episcopis & Monachis, quod
 olim in Judaica Ecclesia, circa tempora CHRISTI & Aposto-
 lorum erat Summus Pontifex seu Princeps Sacerdotum, quod
 Scribis & Phariseis: videlicet inane religionis idolum, cum
 va quedam pietatis, ætium ejus vanâ specie repræsentans; at
 effectum & vim ejusdem ipso opere abnegans. Nisi quod ve-
 rius gloriari poterant hi de ordinaria successione ad Templum
 Hierosolymitanum alligata, quod sederent in Cathedra Moysi
 (teste ipso Salvatore Matth. 23. v. 2.) quam isti possunt Apo-
 lica sedis (modo isthic unquam sedit Ap. Petrus) stellatione &
 impostore verius, quam legitimi successores. Id quod planius aut
 plenius dicere & demonstrare, alius est loci. Et præstiterunt
 hoc jam satis superq; post D. Lutherum nostrum mille alij: in-
 primis autem nostra ætate D. Chytræus, & Gid. Hunnius, Phi-
 lippi Nicolai, Joan. Foxus, & nuper Robertus Abbatius in
 sua Antichristi Demonstratione: cui adjuncta est Jacobi
 VI. Serenissimi Britanniarum Regis de Antichristo commen-
 ratio, tanto omni laude dignior, quanto a potentiore, doctiore
 ac pientiore Principe (& variorum quidem exemplo) profe-
 ra est. ut in c. i. v. 1. Si, qui sint Pontifices & Sacerdotes
 Romani, scire velint ipsi, legant caput illud Evang. Matt. c.
 vigesimum tertium: nec legant solum, verum probe secum
 exper-

pendant atq; intelligant. Hic verò nisi extremis modis cacu-
 rant, nisi omni mente ac ratione careant, nisi seipos nesciant
 plene; videbunt, sentient, palpabunt, in quantum a satis
 splendor & religiosum vita schema desituum sit
 miseriam:

Quando præcipientes cœlesti fulmine ad umbras,
 Pallentes umbras Erebi, noctemq; profundam
 acti, mendacis fiebunt ænigmata cultus.

ΑΥΣΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ.

AT (objiciunt) Papa non opponit se CHRISTO in-
 frontem. Igitur non est Antichristus, & per conse-
 quens, Numerus Antichristicus ei non rectè accom-
 modatur. Resp. Nego hoc ad definitionem Antichristi per-
 tuere, aut requiri, ut per omnia se CHRISTO in fron-
 tem opponat, ac blasphemie verbis ubique contradicat. Satis
 satis est, si opere ipso atq; facto hoc faciat, quod facit. Neque
 verò particula aut in compositione semper significat con-
 trarietatem, ut in ἀντιδικῶς, ἀτακτικῶς, ἀτυχε-
 μῶς, ἀντιδοτῶν: sed interdum notat vicissitudinem seu re-
 compensationem, ut in ἀντιδωρῶν, ἀντιπαραδοτῶν: aut equipol-
 lentiam, ut ἀντιπροφῶς, ἀντιχρῆς: nonnunquam etiam (neget
 licet Bellarmin. lib. 3. de Roman. Pontif. cap. 1. col. 247.) si-
 gnificat subordinationem quandam. Quid enim aliud est
 ἀντιυῖος, quàm in eodem jure respondens alteri? quid
 ἀντιδουλῶς; nonne Vasallum significat subordinatum suo feo-
 datario? ἀντιτυπῶς l. vi, id est, exemplar, nonne subordinatur
 ei, quod est ἀρχιτυπῶς seu πρωτοτυπῶς. ἀντιπατριῶς verò
 tam is dicitur, qui Imperatoris vice fungitur, quàm qui adver-
 se dux præcibit parti: ἀντιπατριῶς dicitur rivalis amans; qui suc-

successore novo subinde tollitur: ut ut respectivè suo rivali oppositus; tamen ipsi *ἀμαστία τῆ ἰσομύειν* subordinatus. Et *ἀντιχριστῶν* dicuntur, quos Rex mittit proreges ad provincias; non eos quidem sibi aequales, sed subordinatos ad provincias; non nisi delegatà à Rege potestate funguntur, & subditos, ut qui ne omnia exequantur. *ἀντιχριστῶν* Proconsul, qui consulari potestate in provinciis omnia administrat. Ita *ἀντιχριστῶν* dicitur, qui est loco fratris, seu vicem ejus præstans. Sic ergo Papa se pro Duce obtrudit Ecclesie, ut veri Ducis CHRISTI Produx & Vicarius, adeoq; *ἀντιχριστῶν*, *καὶ τῶν μὲν ἑστῶν ἐστὶν ἰσότης* in terris haberi cupiat. Neque verò aliud esse potest Vicarius CHRISTI (modò ne figuratè vocem accipias: quomodo omnis Magistratus, & quilibet Minister Verbi Vicarius DEI appellari potest:) quàm qui locum ejus plenarià se tenere profiteatur autoritatè, suàq; adeò scita & decreta expresso DEI Verbo aequivalere postulet. Hoc ipso igitur, quia videri vult *ὁ ἀντιχριστῶν τὸν τοῦ τοῦ ἑστῶν*, id est, qui adimpleat in Ecclesia militante locum CHRISTI tanquam non presentis, sed, qui sedeat loco & vice CHRISTI, *ἀντιχριστῶν*; hòc ipso (inquam) Antichristum se esse ipsum, planissimè arguit Pontifex Romanus. Enimverò si larvatus ille & Utopicus Papisarum Antichristus (quem fore Judæum statuunt, eumq; de tribu Dan ex Diabolo & muliere, vel certe ex fornicarià nasciturum suspiciantur, Bel. l. 3. c. 12. col. 829.) apertis verbis profiteretur, esse se majorem ipso Altissimo DEO conditore cœli & terræ; ne unum quidem habiturus ille esset discipulum aut sectatorem. Quia ex nimis impudenti & effusà blasphemià deprehenderent omnes, esse ipsum totum à Diabolo occupatum atq; obsessum. Quamquam nec verba inserim parcunt Rom. Pontifici, horumq; Satellit

Antichristi. Nam, ut de superbis ipsorum Pontificum decretis & dogmatibus blasphemia plenis, nunc non agamus: considera quæso mihi, Christiane lector, istud Bellarmini de Summo Pontifice *καὶ ἑστῶν*, quod plenis buccis effudit in Prefat. lib. de Memb. Eccles. Militantis, Tomo II. Controvers. col. 281. Licet (inquit) imperator Ecclesie primus ac summus Christus ipse sit; tamen quòd non solum in terris, sed etiam in cœlis, & apud inferos magnos exercitus habeat, quodq; solis cœlestibus præsentiam suam, ut par est, aspectabilem præbeat, Vicarium Imperatorem ac Ducem exercitui, qui est in terris, Apostolum Petrum, ejusq; successores, summo cum Imperio, & potestate præfecit. Ergo Romanus Pontifex hæres Apostolorum Principis, castra cœlestia in terris ducit, Christumq; ipsum nobis mortalibus quodammodo repræsentat. *Hactenus Jesuita.*

Audiri tu illum? quomodo CHRISTI ipsius FILII DEI Viri honores affectet Bestia nocentissima, dum sese illius Opt. Max. personam in terris representare (hei quàm impudenter) gloriatur! Imò verò hic planè ille est Antichristus (ut semel dicam) qui negat JESVM esse CHRISTVM. Clamant hoc satis vel ipsa nomina, quæ sibi vendicat publicè Rom. Papa. Bellarminus l. 2. c. 31. quindecim recenset, quæ nos ad undecim referemus.

Nam primò se Vicarium facit Domini JESV: quum non indigeat Vicario ullo CHRISTVS JESVS, Ecclesia Rex & Dux unicus, nunquam non præsens; ipso teste, Matth. 28. ver. ultim. & David Psalm. 121. v. 4.

At hic obsecro pavulum subsistat Lector, & in hujus sacri legi nominis (VICARIUS CHRISTI) primà origine considerandà moretur. Nomen illud Pontifex (ita me DEUS amet)

malo titulo possidet, quando non satis constat, à quo tam avide
 ce Papà id primium usurpatum; multò minus, quò Imperato-
 ram id illi tribuerit primium. Nam Bellarminus quidem hoc
 nomen (quod ponit in ordine sextum) producat, VICARIUS
 CHRISTI: Quo titulo utitur S. Bernardus lib. 2. de conside-
 ratione, & concilium Lugdunense sub Gregorio X. ut habetur in
 Sexto titulo de Electione, cap. ubi periculum. Tantum Bellar-
 de hoc divino Romani Pontificis titulo; præterea quod, nihil. Ita
 frigide hoc Nomen sui Sanctissimi confirmat hic sedis Aposto-
 lice Hyperaspista: utpote sibi male conscius, & nescio quid me-
 suens huic nomini. Nam si à primis Romana sedis initiis rem de-
 duci posse putabat, cur non produxit Patris alicujus antiquio-
 ris testimonium? Etsi pater Bernardus quàm honeste senserit de
 Primatu ac de toto ordine Papali, satis constat. Communem sci-
 licet sequebatur in hac parte errorem Bernardus, si quando
 Vicarium CHRISTI salutaret. Ad LUDOVICVM Ca-
 roli Magnificum (quem à favore & benevolentia in Roma-
 nam sedem appellarunt Pium, quemadmodum Pipinum cogno-
 minarunt Christianissimum) credo provocatos. Verùm opti-
 mus ille Ludovicus in illustri illà formulà donationis (quam quis
 legere cupit, inveniet diligenter conscriptam à Raphaële, Vola-
 terrano in gestis Pipini & Carolorum libro 3. Geograph.) non
 vocat Papam CHRISTI Vicarium, sed PETRI saltem. Sic enim
 verba habent:

Ego LUDOVICVS Imperator concedo ti-
 bi Beato PETRO & Vicario tuo, domino Paschali,
 successoribusq; ejus in perpetuum, civitatem Romanam
 cum suà jurisdictione, omnibusq; circa terras, civitati-
 bus, portibus, ac maritimis locis Hetruriz. In eà tēni-
 que Mediterraneà Urbem veterem, Balneoregium, Vi-
 terbium, Soanam, Papoloniam, Rosellas, Perusium, Ma-
 tura-

turanum, Sutrium, Nepe, Versus Campaniam, Ana-
 gninam, Signiam, Ferentinum, Alatri, Patrici, Frosino-
 nem, cum omnibus circa oppidis & vicis: nec non Ex-
 archatum Ravennæ integram, sicuti piæ recordatio-
 nis Carolus pater, & item Pipinus avus noster Beato
 Petro dudum concessere: videlicet Ravennam, Bo-
 vium, Æmiliam, Forum populi, Forumlivii, Faventiam,
 Imolam, Bononiam, Ferrariam, Comaclum, Adriam,
 Cerviam. In Marchia Pisavrum, Fanum, Senogalliam,
 Anconam, Avximum, Numanam, Esium, Forumsem-
 pronii, Feretrum, Urbinum, Territorium Valense,
 Callium, Luceolos, Evgubium. In Campania Soran-
 Aquinum, Arpinum, Theanum, Capuam. Patrimonia
 quoq; ad nostram pertinentia ditionem, Beneventa-
 nis, Salernitanum, Calabriae superioris & inferioris,
 ac Neapolitanum: Ducatum insuper Spoletinum,
 Tuder, Ottriculum, Narniam, reliquaque ejus ditionis.
 Insulas quoque inferi maris, Corsicam, Sardiniam, Si-
 ciliam. Quæ omnia piæ memoriæ Pipinus avus, deinde
 Carolus Imperator genitor noster Beato PETRO, ejus-
 que successoribus concesserunt: nos item probamus
 atque concedimus distinct. 63. Nulla in hac concessione
 fuit mentio Constantini, quæ donatio plane conficta est. Invisis
 enim semper, reclamantibus Romanis Imperatoribus, benefi-
 cio Francorum Regum, Rome & in Italia tandem imperitare
 ceperunt Pontifices. Interim jactitant ex Decretis suis Can-
 onem, qui dist. 69. legitur. Verùm (ut ad propositum redeam) in
 hoc Imperatorio diplomate, quod datum est circa annum
 CHRISTI 817, concessio tantorum regnorum facta Beato
 PETRO (sed is non indigebat, non requirebat; imò vivus
 contempsisset, & aversatus respuisset.) & Vicario illius, do-
 mino

mino Paschali, eiusq; successoribus. Arrigite autem Pontifices omnes. Imperator enim pius, cui meritis vos accepta referre debetis, & credere omnia, Vos dixit Vicarios B. PETRI; non eandem personam reputetis: nihil addo amplius. Vos videtis olim, quid respondebitis coram tribunali CHRISTI (que verba olim Gregoriū Laad Johannem Constantinopolitanum) cujus sunt & manus tam arroganter usurpaveritis. Nam Petri quidem Vicariū esse qui potestis? quando nullum is reliquit in terra patrimonium, cujus tuendi vos constitutos esse velit Vicarios; nisi quod falsò ei, ad quarendum vestra pretextum avaritiæ tribuistis, & sub Petri nomine vestris servitiis commodis, Mammonamq; colistis. CHRISTI autem Vicarios, quos Scriptura penitus ignorat, quum vosmetipsos nuncupatis, & hoc nomine vos Mundo venditis, Ecclesiæq; obtruditis; nihil aliud, quam Antichristos vos esse palam ostenditis. Testabatur hoc satis aperte ore Rupertus Episcopus Lynconiensis, anno 1250, quum sic ait: Cum principale opus CHRISTI, propter quod ipse venit in Mundum, sit animarum vivificatio; & Satanæ opus proprium, & maximè ab eo inventum, ut pote homicidæ ab initio, sit animarum occisio & mortificatio: ipsi Pastores personam JESU CHRISTI induti, Verbum Dei non annunciantes, etsi non superadderent malitias alias, sunt ANTICHRISTI, & Satanas transfiguratus in Angelum lucis, fures & latrones, mactatores ovium & perditores, facientes domum orationis speluncam latronum. Citat hæc ex Johanne Husso D. Matthias Hoc, lib. 3. Comment. super Apocalypsin pag. 424.

Ac ne quid de Constantino Magno suspiceris; nomen id Pontifici nec dedit ille, nec dare potuit. Urbem Romam & alia id ge-

us genus dare potuit; Vicariatum CHRISTI dare non potuit.

2. Pater audire vult Ecclesiæ, imò Pater Patrum; quum nemmo sit nobis in terrâ Pater vocandus; quia unus est Pater noster & c. τὸς ἁγῶν, Matth. cap. 23. vers. 9. Ephes. cap. 4. vers. 6.

3. Dicitur Summus Sacerdos & Christianorum Pontifex: quum unus sit noster Pontifex Summus; Ebr. cap. 3. v. 1. & 4. v. 14. & c. 5. v. 6. & c. 8. v. 1. & c.

Aaron quidem (eiusq; posteri Successores) in Veteri Testamento Judæorum erat Pontifex & Summus Sacerdos, in typum & figuram venientis olim CHRISTI. Venit is, omnesq; Summi Sacerdotis partes explevit, jam ante annos mille sexcentos. Nihilominus Hannas & Caiphas pergebant esse personati Summi Sacerdotes, CHRISTUM nihil attendentes: quibus usq; hodie succedunt pro auctoritate, vel inuitis omnibus Christianis, Summi isti Pontifices & Sacerdotes inutiles.

Quibus suam testatus est atq; exposuit genesis Johannes Saresburiensis & Episcopus Carnotensis, qui vixit anno 1150. Is in suo Polycratio sic scribit: Sedent in Ecclesia Romana, Scribæ & Pharisei, ponentes onera importabilia in humeros hominum. Pontifex magnus, omnibus gravis, ac penè intolerabilis est. Ita debacchantur ejus Legati, ac si ad Ecclesiam flagellandam egressus sit Satan à facie Domini. Nocent sæpius, & in eo sunt DIABOLO perfimiles. Apud eos iudicium nihil est, nisi publicamerces. Quæstum omnem reputant pietatem. Iustificantes pro muneribus impium, afflictas gravant conscientias, argento & avro menfas ornant, & exultant in rebus pessimis. Si quidem peccata populi comedunt, eis vestiuntur, & in eis multipliciter luxuriantur.

H dum

42
dum veri adoratores in Spiritu adorant Patrem, Quia
eorū dissentit doctrinā, aut *HÆRETICUS* iudicatur,
aut Schismaticus. Manifestet ergo seipsum *CHRISTVS*,
& palam faciat viam, quā nobis est incedendum *CHRISTVS*,
item *D. Hoc in caput 11. Apocalypf. pag. 496.*

4. Caput Ecclesiæ: quum solus *CHRISTVS*, à quo nomen
sortita est Ecclesiā, huiusdem ipse Caput sit: *Ephes. 1. v. 22. & 1. s.*
v. 23. & c. Vide supra in κατασκευη 111.

5. Fundamentum Ecclesiæ: quum *CHRISTVS* unicū
sit fundamentum, præter quod aliud poni nullum potest, *1. Cor.*
3. v. 11. Et 1. Pet. 2. v. 6.

Memorabilis hic est Jesuita nostri, in applicando Ponti-
fici suo isthoc epitheto, solertia; sed cum Diabolicā conjunctā,
nequitiā: dum locum illum Prophetæ *Esa. cap. 28. v. 16.* Ecce,
ego ponam in fundamentis Sion Lapidem, &c. audit
ad monstrum illud hominis, seu potius bestiam obscenissimam
Papam suam accommodare, inquit: Quamquam hæc verba
in Christum præcipue convenire non ignoramus, ea-
dem tamen non ineptè in Christi Vicarium quadrare
censemus. Et urget in primis illa verba: In fundamēto fun-
datum. Quid est enim (ait) in fundamēto fun-
datum, nisi fundamentum post fundamentum, funda-
mentum secundariū, non primarium: Siquidem primum
ac præcipuum Ecclesiæ fundamentum non ignoramus
esse Christum. At post Christum, fundamentum est Pe-
trus, & nisi per Petrum non pervenitur ad Christum, *Vi-*
de Prefat. in libris de Sum. Pontif. columnā 592. & 594. Hic ve-
rò nescias, utrum mirere magis, impietatemne in explicando, an
perfidiam in interpretando dicto Prophetico. Illam quidē quos
manifestam esse atq; palpabilem sentiret Sophista, lenne
quodammodo voluit, quum dixit, Ea verba Prophetæ non in-
cipit

incipiat hec quā inceptè, quā inimpietè) in *CHRISTI* emen-
tissimo Vicarium Papam quadrare videri. Hanc verò lingua-
m imperitia, quā juvenem fortassis excusare poterat, mi-
sericordiano isthoc Romani Vajoris Armigero sublevarè non
potest, nec veniam mereri ullam debet: quippe qui nostris
Theologis nonnunquam id criminis obiectare solet.
Sicut Hieronymi an sit versio illa Latina, hic nō disputo: sed cu-
juscumq; sit, eam ita authenticam esse, ut & Hebræo fonti &
Græce translationis honori præjudicare possit, id pernego. Jam
verò neuter id habet, quod ex suppositā versione Latina urget
Bellarminus: In fundamentis Sion. Nam in Hebræo simpli-
ter est, hinnēni jissad bēzion æben, id est, Ecce, ego
fundabo, seu fundamenti loco ponam in Zijon Lapi-
dem, &c. Quæ Græci Patres translulerunt hoc modo: ἰδὲ ἐγὼ
ἰψὸς ἀθῆς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελῆ, ἐκλεκτὸν, ἀκρογων-
μαίον, ἰσχυρὸν, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, Ecce ego immittam in-
fundamenta Sion lapidē multi precii, electum, in sum-
mo locatum angulo, honorabilem, in fundamenta ejus.
Ubi præpositio εἰς, non designat locū seu terminū ad quem (aliās
quis non videt, fundamentum ipsi Lapidis angulari suppositum,
adeoq; prælatum iri?) sed finem potius usumq; significat Lapidis
illius, quod in fundamentum, vel loco fundamenti firmissimi fu-
turus sit. Hoc nempe sibi vult plurale nomen θεμέλια, idq; secun-
dū repetitum: ut rem justis modis amplificet. Idem quoq; innuit
illa verbi iteratio in Hebr. mussad mulad, id est, fundamen-
to fundatum; ut quā solidissimè fundatum intelligamus. Sic
etiam ipse S. Petrus (quem Papa sedē prostituit instar idoli,
CHRISTO q; substituit) illa Prophetæ verba interpretatur,
in 1. Epist. c. 2. v. 6. ἰδὲ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνμαίον ἐκ-
λεκτὸν, ἐντιμον, id est, Ecce colloco in Sion lapidē an-
gulos tuentem, electū, in honore & precio habendum.

Nullam hic facit Apostolus mentionem fundamenti cuiusdam alterius; sed Lapidis solum illius ad angulos positi, qui fundamenta prestare debeat *καὶ τὴν τὴν οὐκ οδομὴν* longè firmissima ac tutissima. Quod autem S. Paulus ad Ephes. 2. v. 20. dicit, nos *καὶ οὐκ οδομὴν τὴν τὴν οὐκ οδομὴν* significatum voluit: nos ad templum DEI sive Ecclesiam adificandam amplificandamq; vocatos, veluti superstrui ac coagmentari in ipso illo fundamento, quod profecti sunt omnes in vno *καὶ οὐκ οδομὴν τὴν τὴν οὐκ οδομὴν*. Itidem S. Joannes Theologus in Apocal. 21. per illa duodecim fundamentorum voce ac ministerio propagatum esse per universas terras Evangelium, eorundemq; beneficio (Domini cooperante gratiamanissimam Ecclesiam. Pudor ergò est, Jesuitam ex nullo fundamento tantam rem tam procaciter urgere. Sed per gemus in exegeſi nominum Papalium.

6. Salutaris cupis Pastor Ovilis Domini, & quidem (uti Petrum inter Apostolos solum fuisse scribit, lib. 1. de Roman. Pont. c. 11.) Ordinarius: quum solus CHRISTVS sit Pastor ille bonus & summus. Joan. 10. v. 12. 14. & 1. Pet. 2. v. ult. & cap. 5. v. 4.

7. Rector Domus DEI: quum is item sit ipse CHRISTVS, verbo & Spiritu suo regens ac gubernans Ecclesiam suam. Joan. cap. 16. v. 13. & cap. 17. v. 17. & c.

8. Pater & Doctor omnium Christianorum; atq; ead causâ Romana Ecclesia istis vocatur Mater & Magistra omnium Ecclesiarum, ex Concil. Lateran. Quum tamen unus sit noster Magister & Dominus CHRISTVS, Matth. c. 23. v. 10.

9. Sponsus Ecclesiæ gestis appellari, plusquam caninâ atque asinâ impudentiâ; quum soli CHRISTO hoc conveniat

Epi

Epistheron. Joan 3. v. 29. Matth. 9. v. 15. & c. 25. & c. Item 2. Cor. 11. v. 2. & c. De hac appellatione Pontificis etiam paulo superius *Antichristum*, pag. 13. & 14.

Hunc titulum Papa Gregorius X. (Ecce formalem nominis Antichristici numerum, VI. qui iterum atq; iterum per X. excreſcens perficitur) in impio Concilio Lugdunensi recepit. Sicuti ibidem quoq; solemniter sancitum esse ajunt principale illud & longè usitatissimum nomen, Vicarius Christi. Atq; ejus nominis splendor ipsorum etiam adversariorum quondam oculos perstrinxit, ut confiteri eos suppuderet, esse Papam Ecclesiæ Sponsum. Ideò si quando necessitas meminisse cogeret, ore semiclusso, quasi pultem ferventem continente, verba presserunt, & mirâ (que hypocritarum est) modestiâ usi, non dixerunt id quidem ipsi, sed à sanctis scilicet Patribus edictum, quod inditum esse non posset, approbarunt. Ejus rei vide Lector exemplum in D. Joan. Eckio, qui in libro 2. de Primatu PETRI adversus Lud. cap. 27. quum in id problema incidit, ita melle perunctis os cunctabundum referat dictis: Quamvis dulcis JESVS sit verus Sponsus Ecclesiæ, & omnium fidelium caput, tamen oportet adesse caput ministeriale, quod nobiscum converteretur, quod possimus accedere, & nostras necessitates ei exponere. Hoc est Papa Romanus Pontifex, successor Petri, Domini JESV CHRISTI in terris Vicarius. Attende quæso lector: Quamvis (inquit) JESVS sit VERVS Sponsus Ecclesiæ, & omnium fidelium caput! Hic jam volebat, & ex conceptâ opinione debebat inferre: Tamen etiam Romanus Pontifex est Ecclesiæ Sponsus, si non verus (hunc enim ipse ultrò concedit esse CHRISTVM) saltem substitutus, secundarius seu Vicarius. At non sedit eum ita loqui, cum pudor in cauteriatâ conscientiâ tamen reliquus, tum rei ipsius absurditas. Sed, tamen

H 3

(in-

(inquit) oportet adesse caput ministeriale, hoc est, Papa. In ix, ut Talpa. Probetur prius, Papam ejus esse generis, qui ad regulam CHRISTI quadret illi ministerio: deinde cetera videmus.

Emblematis loco hic mihi fas sit inferere, quo pacto Jesuita nomen istud sive titulum Pontificis defendat, lib. 2. de R. P. c. 31. col. 340. Sed objiciunt (inquit) aliqui Bernhardum, qui in epist. 237. monet Eugenium Papam, ne se Ecclesie Sponsum existimet, sed sponsi amicum; & quod absurdum videtur, ut Vicarius regis reginae Sponsus dicatur. Respondeo: Sicut Papa dicitur Caput, Rector, Pastor Ecclesie, loco CHRISTI; ita etiam dicitur Sponsus, loco CHRISTI, sive ut CHRISTI Vicarius & Minister. Nam verus & principalis Sponsus Christus est, ut dicitur Johan. 3. Pontifices autem dicuntur Sponsi, quia cooperantur extrinsecus in generatione filiorum, tanquam ministri Verbi & Sacramentorum, & filios non sibi, sed Christo generant. Bernardus ergo solum admonere intendit Pontificem, ne se principalem Sponsum arbitretur. Et (audite ἀπερώτα Suitas) quamquam absurdum est in carnali generatione regem juvari a Vicario, & unam dici multorum sponsam, tamen in spirituali non est absurdum. Hec ille. At prohi Summe DEVS! Solum hoc ferre, Solem hunc videre sustinere tantam sedam Belluam, qua in Sanctum Filij DEI Altissimi thronum sese Luciferiano fastu elatum inserat atque involet: imo ibi lamus quoque (horrendum dictu, auditu nefarium!) se quasi artem-lu & rivalem obrudat substituatq. Tum autem homines tam nullius frontis, tam prostrigata mentis, tam perditae fidei & conscientiae reperiri, factum qui probent, qui publice taceantur scriptis, & Orbi commendent! Sed quid non execrandam An-

da Antichristi perfidia, & impia ejus asseclorum Jesuerronum temeritas designat?

Age verò interim excutiamus atq; examinemus illam belli argumentatoris nostri responsionem. Concludit nempe, Pontificem ex sententia Bernardi non prohiberi, quò minus se Ecclesie Sponsum existimet; modò ne principalem. idq; hac ratione: Quia itidem dicatur Caput Ecclesie, Rector & Pastor. Vide obsecrò, annon principium Jesuita petat. Aque enim ambigitur id, & queritur, quo jure se Papa vicariu Ecclesie Caput, Rectorem & Summum Pastorem nuncupet. Ideoq; sic progrediendum erit ex hypothesi:

Sicut Papa dicitur Caput, Rector, Pastor Ecclesie, loco CHRISTI: ita etiam dicitur Sponsus loco CHRISTI, sive ut CHRISTI Vicarius & minister.

Assumo jam: Atqui Papa sic dicitur Caput, Rector, Pastor Ecclesie, ut Antichristus, ut sacrorum proditor, & prædo gregis Christiani. Ergo Eodem quoq; modo, eadem fide, eodem jure dicitur Sponsus Ecclesie; scilicet ut Antichristus, ut sacrorum proditor, ut stello & turpissimus impostor sanctæ DEI Ecclesie. Major ipse est Bellarmini vera. Minoris veritas etsi patet ex antè dictis: probo tamen insuper. Quia Pontificiorum adulatorum nemo omnium ostendere mihi poterit, ubi Ecclesia Papæ Romani corpus appelletur. Jam si Ecclesia non est Corpus Papæ, quomodo ipse poterit ejus esse Caput? Sed nec ostendere possunt: ubi Petrus ipse dicatur Sponsus Ecclesie, nedum Papæ ejus successor dubius. Et quia apud omnes est in confesso, CHRISTVM esse Caput suæ Ecclesie, queritur quorsum opus sit altero capite secundario? Quasi CHRISTVS solus hauri sufficiat officio Capitis sustinendo. Si sufficit autem, nec alterius admi-

adminiculo Capitis indiget, quorsum isthoc CHRISTI in corpore
re tubere opus?

Respondet hic Bellarminus lib. 1. de Rom. Pont. c. 9. Cum
dicitur (inquit) Ecclesia corpus Christi, vox illa, Christi,
siti, potest commodè referri non tam ad Christum, ut
caput, quam ad eundem Christum, ut hypostasim eius
corporis. Hec Jesuita nostræ philosophatio est plane sophistica,
primum non loquentis cum Scripturâ, deinde omnem rationem
pervertentis. Nam quid hoc est dicere? Ecclesia est corpus Christi,
siti, non tanquam capitis Christi, sed tanquam hypostasis, substantia
quam Theologorum vel veterum vel recentiorum sic locutus
est? aut quomodo Ecclesia non est corpus CHRISTI tanquam
capitis? Pergit Jesuita dicens. Quemadmodum cum dicimus,
illic jacet corpus Petri, illic Pauli, non significamus
Petrum aut Pavlum esse corpora, sed personas,
quarum illa sunt corpora. Neime dicit Bunschuch!
Longè, longè aliud est loqui de corpore mortuo seu cadavere
alicujus hominis, quam de vivo viventi corpore CHRISTI.
Longè item aliud est loqui de corpore CHRISTI, dum in hac
mortalitate versaretur, physico; aliud de corpore CHRISTI
mystico, &c. Sed pergit: Christus enim non modò caput
est Ecclesie, sed est ipse quasi magnum corpus ex mul-
tis & variis membris constans.

O tribus Anticyri caput insanabile nunquam! Nam quid
hoc sibi vult? aut ubi hoc scriptum? CHRISTVM esse quasi ma-
gnum quoddam corpus ex multis & variis, &c. Annotavit
id (inquit) S. Augustinus l. 1. de peccatorum merit. & remiss.
c. 21. ex eo quod Apostolus, 1. Cor. 12. cum ait: Sicut in
uno corpore multa membra habemus, omnia autem
membra cum sint multa, unum est corpus: non addit.

Ite

Ita & Christi corpus; sed, Ita & Christus. Vide & ride in-
quias Jesuita. Nam cur sic inferret Apostolus; Ita &
CHRISTI corpus habet in uno corpore multa & varia
membra? Quæ enim hac ratione foret? sed plana ratio
est hujusmodi: Quemadmodum nostrum aliquis in uno
corpore habet multa membra: sic & CHRISTUS in uno
corpore se, Ecclesie suæ, habet multa membra, alia his,
alia illis, alia aliis destinata usibus.

Quicquid Augustinus annotaverit, perhibente Bellarmi-
no, perinde est, at ex eo loco Apostoli, 1. Cor. 12. tale quid elici
posse (ut Bellar. prestigiatorie nugatur) cæcus sit, qui videat.
Fallor autem! an de membris Ecclesie mortuus est Jesuita so-
mnum & sermo? Nimirum Ecclesia Papalis seu Romanoca-
tholica, non est corpus CHRISTI: quia non tam commodè re-
fertur ad CHRISTVM, ut caput, quam ad Romanum Pa-
pam, ut Christi Vicarium seu Antichristum.

Recturam quoque, & Pastorum totius Ecclesie sibi quod
arrogat uni Papa, nihil est. Neque enim Moses vir ille DEI, sus-
tinendo erat oneri solus in judicando populo Israëlítico: qui ta-
men omnes Pontifices Romanos, licet in unam hypostasim con-
glomeratos, spiritu, sapientiâ & fortitudine facile antecelluit.
nec omnino hominum quisquam, præter CHRISTVM Divi-
na potentia & virtute præditum, idoneus est ac sufficiens ad
universam Ecclesiam gubernandam. Respondet Bellarminus
lib. 1. de P. R. c. 9. fieri quidem non posse sine miraculo, ut
unus homo totam Ecclesiam per se regat: at ut unus
per multos sibi subiectos ministros & Pastores id fa-
ciat, & possibile & utile esse. Atque huc torquet simile à
principibus secularibus desumptum, qui amplissima regna per vi-
carios administrant. Verùm ostendat quædò, quo loco CHRIS-
TUS sanxerit & instituerit unum quæpiam Apostolorum
tanquam Monarcham, qui domi sedens ipse neminem doceat,

J

sed

sed alios ad docendum emittat, & quid fieri velit, modo precipiat ac jubeat Nam Petrus quidem ipsum docendi munus non detrectavit, sed ipse hinc inde verbum fidei predicavit: superioribus partibus, aut ullam prerogativam nec habuit, nec a Domino sibi tributam agnovit.

Hic verò Papicole omnes certatim occinent antiquum illud: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo. Item, Tibi dabo claves regni. Denique, Pascere oves meas, Respondeo: Nihil dicitur ò boni. Verissima sanè sunt illa verba CHRISTI, dum Petri fidem mirificè præbens, isthæc ei tam magnifica promittit. Accepit etiam claves Petrus, & parit in primis oves CHRISTI, hoc est, fideles in Judæa & Galilæa, quos ipse CHRISTVS hæcenus coràm paterat Verbo, & miraculis confirmaverat: nempe vernaculas illas oves de domo Israël, quos & filios vocat, Matth. 15. v. 24. 26. & propriam Oves, Johan. 10. v. 3. 4. 14. 16. Idcirco S. Paulus B. Petro Evangelium & Apostolatam Circumcisionis conceditum memorat, ad Gal. 2. v. 7. 8. Et ipse Petrus ad Judæos advenas, per Pontum & reliquas Asia partes dispersos Epistolam scripsit. Cæterum ostendat nobis omnes vos Vicary & Primatary, ubi vel Petrus ipse sibi, vel Paulus, aut quisquam alius Apostolorum, Petro primatum dignitatis & gradus supra inferiores (Nam ordinis aliquem inter paræ concedimus: vel quòd senior esset Petrus, & autoritate præditus, δοξῶν ἑναι τῶν, Gal. 2. v. 2. 6 vel quia, CHRISTVS eum ob præclaram illam fidei confessionem novo nomine & præfenti Clavium munere seorsim dignatus erat.) at supra inferiores, inquam, ubi nullum ei quisquam dicitur. Dicatis quicquid velitis: mentiemini: & ipse vos mendaciter arguet B. PETRVS, si auditis. Sic enim loquitur, 1. Ep. c. 6. Presbyteros inter vos (inquit) obtestor ego compresbyter,

non dicit ἐγὼ ἀγγέλλω ὑμῖν, & τὸ χεῖρόν, vel ἐγὼ ὁ ἀρχιεπίσκοπος, id est, Ego Vicarius ille CHRISTI. Ita enim vocabulum Antichristi videtur olim accepisse B. Jrenæus jam tunc ante 1400 & plurimos annos, quum Papa Victorius Tessarakidecatitas excommunicantis insolentiam castigaret: Antichristus quum sit servus, (inquit) quasi DEUS vult adorari. Nam quomodo possit dicere Antichristum esse Servum, si simpliciter Adversarium CHRISTI, non Vicarium, intellexisset? Etsi Bellarminus in Appendice ad libros de Summo Pontif. c. 6. corrigit illud dictum Irenæi, atq. ita haberi ait lib. 5. c. 25: Antichristus cum sit servus, Regem se vult præconari. Romanus autem Papa (ait Bellarm.) neq. ipse se Regem appellat, neq. ab aliis appellari cupit. Verum enim verò Papa Romanus sat Regem se præconari (si quidem sic jurat οὐδὲν ἴσθαι) patitur, quando Regem domus Dei (ut Ambrosius vocat alicubi Damasum) quando Regum patrem, Vicarium Christi, & Christum Dominum, deniq. Deum Pharaonis (quibus verbis Bernardus Evagium honorasse legitur) rectè appellari se agnoscit; ipse referent Bellarmino in Append. c. 9. At si sancti illi vii hæc Papæ elogia tribuerunt, quidni Papa rectè agnoverit? Resp. Romanum quid passus etiam sunt hac in parte boni illi Patres, quosmodi palpos assentatorios Pontifici obtrudendo: ipse verò Pontifex meminisse debebat, quod Cato pueris nostris præcipit: Cum quis te laudat, judex tuus esse memento: Plus aliis de te, quam tu tibi, credere noli.

Verum Irenæus (inquit Bellarminus) credidit Antichristum futurum genere Judæum ex tribu Dan, Hierosolymis regnaturum, & in templo quod Salomonis dicebatur fissurum, ab ipso CHRISTO interficiendum, postquam tribus annis cum dimidio regnaverit.

erant utique & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consorcio præditi & honoris & potestatis. Idem lib. 1. Ep. 3. ad ipsam Cornelium Episcopum Rom. scribens, vehementer improbat, Rem censurâ Episcoporum Africanorum dijudicandam, ad ipsum de novo decernendam transferri (Auditis hoc vos Papa, & qui desperatis (inquit) & perditis (Auditis hoc vos Papa, & qui detur autoritas Episcoporum in Africâ constitutum. Et iterum in Concil. Carthagin. sic loquitur: Neque enim quisquam nostrum Episcopum se Episcoporum necessitatem Collegas suos adigit. Quilibet enim habet potestatis suæ liberum arbitrium. Certè non dubito, quin, si eadem tunc fuissent potestate Romani Pontifices, quæ nunc, istum Cyprianum continuo hæreticè publicis bullis declarassent, proclamassent, atq. igni cremandum tradidissent.

Sed redeamus ad institutam telam nominum Papalium. 10. Vocatur Apostolicæ Sedis Præful, non solum sedes Apostolicam tenens, sed etiam principatum Apostolicæ Sedis, cuius munus dicitur etiam Apostolatus, ex Concil. Chalcedon. quum tamen Apostoli non habuerint fixam aut certam sedem, ubi publicis stipendiis alerentur; sed in Orbem universam usque passim CHRISTO mœnerint, atq. Ecclesias coegerint, quocumq. vel Spiritus eos impellebat, vel CHRISTI amplificando nomini & honori conducere arbitrabantur. Marc. 16. vers. 15. Joh. 17. vers. 18. Act. 1. vers. 8. & c. 16. vers. 6. 7. 18. &c.

Huic non male associamus nomen Præpositus: quod et ego legi apud Bellarminum Pontifici Romano attributum. Semel lib. 3. de Rom. Pont. s. 19. quum citat illud Petro dictum Luc. 12. Quis putas fidelis dispensator & prudens, quem

con-

constituit Dominus super familiam suam? Quo loco videmus (inquit Bellarm.) Oeconomum quendam toti familia Christi PRÆPOSITUM. Deinde in Appendice librorum de Summo Pont. s. 14. nonnullorum Romane Sedis Præpositorum sive Præfulum scelestam vitam excusans, inquit: Annon possimus cum sancto Avgustino de Summis Pontificibus disputante, liberè dicere, in illum ordinem Episcoporum qui dicitur ab ipso Petro usq. ad Anastatium, jam usq. ad Clementem VIII qui nunc eandem cathedram sedet, etiam si quisquam TRADITOR (Verräter / qualis erat Judas ille Iscariota.) per illa tempora subrepsisset, nihil præjudicaret Ecclesiæ & innocentibus Christianis, quibus Dominus prævidens, ait de PRÆPOSITIS malis: Quæ dicunt facite: quæ autem faciunt, facere nolite, &c. Hoc vocabulum Præpositus (ut ante diximus de Oppositus) nostri Germani item suum effecerunt, concise dicentes Propst seu Probst, Saxonice Præwst. Cujus vocabuli tanquam innocentis usus, adhuc in nostrâ Pomerania & Marchia, atq. alibi, remansit, tametsi inferiore censu. Nam cum olim sub Papatu Præpositi adium Collegiarum, tanquam parvi Pontifices, ex suis præbendis sive redditibus magnificè ac pollicibiliter viverent; hodie isthoc nomine vocantur Pastores primi, qui loco Superintendentis (uti vocamus) suæ & affini Ecclesiarum ac parochiarum inspectionem habent, suis contexti salarii. Sed quia minus videbatur nomen hoc Antichristo designando idoneum, ob innocenti (opinor) voci; in ipsum respuerunt, & inferioribus Ecclesiarum particularium presidii relinquere. 11. Denique appellatur Episcopus Universalis, seu Archiepiscopus & Universalis Patriarcha. Quam solus CHRISTVS sit ἀρχιεπίσκοπος & animatum nostratum 1. Pet. 5. v. 4.

Cap. 7. Nomen Episcopi universalis in accipitur, si illi tribuitur, toti Ecclesie ab ipso CHRISTO præpositum est. Item —

Hoc

Hoc nomen Gregorius ille Magnus, Pontifex ipse jam olim profanum esse sacrilegum & Antichristianum, vere pronuntiavit, lib. 4. ep. 32. & alibi sapiens. Quod autem Bellarminus respondet, eò tantummodo id accipiendum esse, quatenus reliqua Episcopis ipsum nomen & facultas Episcopalis adimatur, ita ut Vicarij potius sint illius, qui dicatur Univerfali: id quam sit ineptum & nullius planè momenti & æquum, nemo non videt.

Quare quum hos & hujusmodi alios, qui soli CHRISTO Domino nostro competunt, titulos ac nomina sibi tribuat, ac nunc esse se Antichristum.

11. PAPA tamen (inquias) scribere se solet Servum Servorum DEI. E. Non rectè arguis eum Antichristum.

Respondetur. Gregorius Magnus magnam ille mentis humilitatem, quondam sic se vocare ausus est: quia fide, quæ ratione, vide apud ipsum Bellarminum, lib. 1. de R. P. c. 7. col. 620. videlicet ut qui regeret ac præsideret modo Servus DEI, hoc est: qui imperaret omnibus, pareret nemini. Eodem sensu etiam Imperatoris sese nominabat servum. Quod tamen Bellarminus partim ex humilitate, partim ex necessitate factum interpretatur, quia scilicet Imperatoris ope & amicitia tum vehementer indigeret, lib. 2. c. 25. col. 825. Alioquin minimè cessit Imperatori: quod inde facile patet. Nam quum ab Imperatore Gregorius simplex appellatus esset, non tacuit, gravem sibi injuriam eo verbo esse factam: quum idem simplex & fatuus significare Pontifici viderentur. Huc pertinet etiam, quod ex Sulpitio in vita S. Martini venarrat noster Bellar. lib. 1. de R. P. c. 7. Maximus Imperator (inquit) cum in convivio sederet, assidente quoque B. Martino, & pincerna primum calicem Imperatori ut omnium nobilissimo vellet offerre, ille ad Episcopum misit, qui non recusavit, sed primus bibit, & postea

postea non Imperatori, sed Presbytero suo calicem, tradidit, multò scilicet existimans digniorem qui post se biberet; nec integrum sibi fore, si aut Regem, aut eos qui à Rege erant proximi, presbytero prætulisset.

Creat verò Judæus Apella. Nam ego quidem fabulam hanc esse Monasticam credo potius, quam veram historiam, sed hac de causa: quia si Episcopus ille Martinus vir fuit (ut communis fert opinio) sanctus, utiq; non potuit esse Antichristus, id est, tam superbo & elato supercilio, ut Imperatori à maiestate superiorem sibi, in convivio præsertim, locum dignitatemq; tribueret. Quandoquidem sanctum esse, & superbum esse, non conveniunt uni & eidem subjecto. Nam ut una eademq; tabula eadem parte non potest simul esse alba & nigra: sic eadem Episcopus (ni volet esse duplex nequam) non poterit simul & humilis esse & superbus. Quid autem negas eam esse superbiam? Nega sodes etiam, tenebras esse fuscas, lucem candidam. Sed nec talis erat revera, qualis sibi videbatur esse Pharisæus ille, de quo Luc. 18. Nec Salvator master ita vel docuit alios, vel fecit ipse, ut quocumque eligeret, aut quocumque sibi bibendi principatum ambiret. Verum Magno Papa (sic enim hodie audias illum vocari ab ipsis Sacerdotibus, Itali, cum feriâ & carnibus vesci, & alia licere sibi dicunt concessione magni Papæ, des Groszpaffen:) ut omnia concessa sunt tanquam CHRISTI Vicario beatissimo, qui summo cum Imperio rebus humanis iuxta & divinis præsit, in terris: ita nihil est, ei quod vitio verti possit. Omnia illi sancta, præclara, divina sunt.

Ne itaq; sanctissimi illi Patres, quotquot Gregorio successerunt, minus intelligere viderentur, quam in Ecclesia personam gererent, & quæ sibi ab ipsis Imperatoribus reverentia deberetur; istum titulum, ut vilem abjectumq; contempere ferè, & dix unquam agnovissent: nisi quoties Gregorianam placèret imitari

hypocritin. Id quod adhuc factitanti Romani illi Praefules, quibus
 bullas edunt, in quibus usurpant ac solemniter (insolenter volui
 disse reor, quando inter quindecim illa insignia *Papa* nominata
 nullam fecit istius mentionem. lib. 2. c. 31. Et sane manifestum
 commisit ille sanctus Hypocrita (Ignosce verbo, quia manifestum
 Gregoriana fautor humilitatis; Nam gloria *DEI* agitur et
 qui cognoscas arborem melius, quam de fructu?) manifestum
 commisit, inquam, sacrilegium Gregorius ille Magnus, isthoc
 usus, vel potius abusus titulo: insignemq; *DEI FILIO* in se-
 cula benedictio contumeliam pariter & injuriam fecit. En
 vero quod Marc. 9. v. 38. dicit Salvator: *εἰ τις θέλει πρῶτον
 εἶναι, ἔσται πάντων ἑσχατός, καὶ πάντων διάκονός.* Item: Matt.
 20. v. 20. & c. hic quidem primum non jubet quemquam i ter-
 ram praescribere omnibus in genere methodum quandam pre-
 cipuae dignitatis consequende, si nimirum certent inter se
 meritis & charitatis officiis; non si τὰς προνομίας ἀμύνει
 quod faciebant Pharisei & Scribae, *δοξάν κἀπ' ἀδελφῶν λα-
 βάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τῶν πατέρων ἑσχατῶν.* Joh.
 8. v. 44. Quod si ergo maximè respexisset Salvator ad Pe-
 trum, quid tamen aliud sequeretur, quam Petrum de-
 bere ceteris esse modestiorem, humiliorem, officiosorem? id quod
 maxima sibi laudi ac gloria coram DEO & sanctis ejus (non
 coram Mundo) cessurum esset. Ex quibus satis constat, quomodo
 male hunc sibi titulum *Papa Rom.* accommodet, adeo ab om-
 ni abhorrens humilitate, ut summos etiam Principes, Reges
 & Monarchas ad sui ministerium & obscura pedum oscula
 admittere non erubescat. Inquent fortasse; *CHRISTVM*
 itidem ad sacra pedum suorum oscula admisisse Mariam
 Magdalenam, & Simonem haud idem facienti exprobrasse. Id

hoc est id, quod dico: *CHRISTI* ut hominis omnium pauperrimi,
 vultuosissimi, afflictissimi humilitatem, nulli imitabilem, sibi
 tribuit; hoc consilio, ut ejusdem Regis, Sponsi, Capitis arroget sibi
 locum ac dignitatem, nulli communicabilem, Pontifex Roma-
 nus. Quid ergo est, si non Antichristus hic est?

Sed age dum consideremus etiam paulo penitius illud ven-
 turo *Papa*. Ita sanè est: Maria Magdalena pedes
CHRISTI & unxit & exosculata est, non invito *CHRIS-
 TIO*, sed omninò approbante. Ergo *Papa* (inquunt)
 non male facit, qui pedes suos Regibus & Principibus
 deosculandos praebet. Respondeo. Non legit fortasse Bellar-
 minus & alii parafiti Pontificii, quid Terentius scribat in
 Adelpis, act. 5. sc. 3. Multa in homine Demea, signa insunt, ex
 quibus conjectura facile fit; duo cum idem faciunt, sepe ut possit
 dicere: Hoc licet impunè facere huic; illi non licet: non quòd dif-
 ferentia res sit; sed quòd is, qui facit. Primum enim persona sunt
 dissimilima, tam agentes quàm patientes. Ibi *CHRISTVS* Fi-
 lius *DEI* viri, oscula pedum accipit: hic verò monstrum ho-
 minis, *CHRISTO* Oppositus *Papa* oscula postulat. Ille dignus,
 cui calorum throni & dominationes, omnes Angeli & Archan-
 geli supplices procumbant: hic verò propter Satanicum fastum,
 quo primum sese hominum, imò rerum omnium esse deputat,
 indignus, qui vel ullum inter servos *DEI* locum inveniat.
CHRISTVM osculo pedum, quos antè lacrumis rigarat, ca-
 pillisq; suis terferat mulier peccatrix, venerata est semel: neq;
 constat unquam aliàs, vel ab eadem, vel ab aliis cum morem
 frequentatum. At *Papam* ut plurimum magnates & viri prin-
 cipes hoc venerationis cultu prosequuntur: idq; ille non modo
 semel ab uno fortè vel altero fieri patitur; sed quòd sapius, & à
 pluribus, eò fert libentius. Deinde etiam causa utrobiz, sunt di-
 versissima. *CHRISTVS* quidem id fieri permisit ex amore

& misericordiam erga peccatricem contritam. & vera poenitentium oscula admittit. Papa vero pedum suorum impurissimum Diocletianum imitatur, qui merà ambitione & superbia, quam exoscularentur, quibus etiam venerationem prostrati, pedes sibi ante ipsum quos, Cajum Caligulam fecisse memorant, quod item procul dubio Cornelius Centurio pedes Apostoli Petri osculatus, sed Pater mansuetudinis plenus (verba sunt Polydori Vergili) id fieri non est passus: quin elevans cum sibi ad pedes jam orabilem atque salutarem: si bene multi hodie quos, sese tantum esse perpendere, qui propterea quod dignitate aliquam pradii sint, plane se reliquorum mortalium, longe post hanc memoriam imperiosissimos dominos praebeant. sic Pol. Verg. de inv. rerum. l. 4. c. 13. Male itaque Petro acceptum referunt orationem suam Pontifices, quum ab ejusdem tam alieni sibi moribus. Illene pedum admisisset oscula! qui se praeter reliquos indignum existimavit, cui à Servorum servo (CHRISTO) pedes lavarentur. Johan. 13. v. 6. Quis omnibus aliis presbyteri gratissimus actor est verae humilitatis. Ep. 5. 1. &c.

Ceterum Satanicus Antichristi Romani fastus vel ex ipso titulo solenni, quo se in omnibus Bullis & brevibus suis Servorum DEI venditat, apparet liquidò. Quis enim unquam fuit, aut esse potuit Servus Servorum DEI? Nemo omnium vel Prophetarum, vel Apostolorum, vel omnino Sanctorum. Paulus quidem se nuncupat Servus CHRISTI, in principio Epistola ad Romanos; & ad Philipp. ubi nomen hoc communicat cum Timotheo; item ad Titum. Apostolus CHRISTI se appellat in utraque ad Corinthios, & Coloss. item

utraque ad Timotheum. Sic Jacobus, DEI & Domini JESU CHRISTI Servus. Petrus in priori Epistola Apostolus JESU CHRISTI. in 2. Servus & Apostolus JESU CHRISTI se appellat. Judas item se JESU CHRISTI Servus. Sed Servus Servorum DEI nemo se vocavit omnium, praeter hoc Satanicum. Quid autem intelligemus esse Servum Servorum? aut infimum esse necesse est, & tanquam mediastinum quendam; aut praecipuum, procuratorem domus sive Oeconomum. (Matth. 20. v. 8.) τὸ κατὰ τὸν οἶκον τῆς διακονίας τοῦ κυρίου. Luc. 12. v. 42. Illius quidem generis Papa esse vel censei nulla ratione potest, eo quod solus hoc sit Filius hominis seu Messias, CHRISTI, τὸν οἶκον τῆς διακονίας τοῦ κυρίου, ἀλλὰ διακονῆσαι, ἑδούσαι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου. Matth. 20. 28. Hic nempe solus fuit in diebus carnis suae Servus Servorum, seu (ut ita dicam) servissimus. Servus ille sapiens, de quo Esai. 53. cujus unius beneficio ac servitio servamur omnes ab aeterna morte. Ad hujus sane servitii non societatem, sed imitationem quandam invitatur discipulos CHRISTVS, quum ab ambiciosà dominandi libidine eos vocat ac dehortatur, inquit: Si quis volet inter vos excellere, sit vester Minister, & si quis volet esse primus seu praecipuus, sit vester Servus. Sicut filius hominis non venit, ut sibi ministraretur, sed ut ipse ministraret, &c. Quibus verbis Optimus Salvator non innuit, unum aliquem ex Apostolis sibi successurum in hac servitute, hoc est (ut Papa diabolicè interpretatur) fore, qui sub specie ac ficto nomine Servi Servorum DEI in Vicariatum CHRISTI, ac delegatum quasi imperium regni Ecclesiastici descenderet; idque nec Petrus, nec Paulus magis quam Judas Iscariotes, qui Dominum suum vendidit. sed hoc potius egit Magister ac Dominus noster JESUS, ut exemplo sua humilitatis infima ac inimitabilis, omnes intra modestiae cancellos contineret, & ab ambitione stolidà (qua iam misere laborat

Papa) cohiberet. Ridiculum planè simium agit Papa, quum pri-
 die festi Paschalis Carnalibus & Flaminiis suis aliisq; parasi-
 tastris presentibus pedes lavat, exemplo scilicet CHRISTI, cuius
 ipse personæ gerat. Quasi quis tam lippus, aut tam luscus vel ca-
 culus esse possit, qui non videat merà hanc esse hypocrisin, aut (ut
 leniter dicam) meras pueriles esse ineptias, & otiosorum negotia:
 Ad alteru ergo genus servitii magis inclinat Papa Romanus, qui
 id, quod commune habuit Petrus cum omnibus Apostolis, quodq;
 Papa (siquidè verus esset imitator successorq; Petri) commune ha-
 bere debebat cum reliquis Episcopis & Senioribus, sibi vindicat
 uni, dum audire cupit Oeconomus ac Dispensator totius Domus
 DEI sive Ecclesie: qua quia constat ex Clericis & Laicis, huius tã
 superioribus, quam inferioribus, inde πρωτον, Primu sese jaçtuat
 mortalium omnium. Hinc illa creverunt Pontifici Romano crista,
 hinc immanis ille fastus, hinc luxus incredibilis, hinc illa tanquã
 Numinis alicujus terrestris venerationes, adorationes. Eius quidè
 rei testè libet hoc loco (nisi molestū eēt lectori) ex Erasmo cõme-
 morare lepidã quandã historiã, quo pacto quondã Pontificis e-
 jusq; Cardinalibus fastu ac delicias coram in os exprobraverit,
 ac falsè deriserit Monachus Franciscanus Robertus Licensis, mi-
 ra vir facundia & festivi admodu ingenii. Is erat apud illos di-
 cturus: quos quu videret strepitu plusquã regio ingredi, deniq;
 & Pontifici gestari hexaphoro, & ab omnibus adorari; ubi con-
 sedissent tandem, jamq; expectaretur vox hominis, is nihil aliud
 prolocutus, quam Phy sanctum Petrum, phy sanctum Pav-
 lum, subinde cum execrantis voce expuens, nunc in dextram,
 nunc in sinistrũ; nec aliud addens, è medio proripuit sese, relin-
 quens omnes attonitos, alius suspicantibus eum esse verum in su-
 rorẽ, alius dubitantibus, num in heresin quampiam, aut Judai-
 smũ Paganismũve lapsus in eas blasphemias erupisset. Quuq;
 ageretur de homine coniciendo in vincula, Cardinalis quidã,

qui propius noverat ejus ingeniu, atq; etiã amabat, persuasit ut
 prius ad Pontificem evocaretur, pauciq; Cardinalibus testib; au-
 dieretur. Rogatus quomodo in tã horrendas blasphemias erupisset,
 respondit, sibi longè aliud argumentu fuisse preparatũ, & paucis
 summã orationis exposuit. Ceterum ubi spectarẽ (inquit) vos tã
 strepitu ingredi, tantisq; in deliciis vivere; simulq; reputarẽ,
 quã humilẽ, laboriosã & inamantã vitam egerint Apostoli,
 quorũ vices geritis: colligebã aut illos fuisse dementes, qui tam
 p̄posito itinere cõtenderint in cælũ, aut vos rectã ad inferos pro-
 spicendo? Sed de Vobis, qui tenetis claves regni calorũ, nihil male
 suspitionis in animũ inducere potui. Supererat, ut illorũ stulticiã
 detestarer, qui quũ licuisset ad istũ modum splendide suaviterq;
 vivere, maluerint per omnẽ vitam jejuniis, vigiliis ac laboribus
 discrucinari. Hactenus ille, in Ecclesiaste sive de ratione concionã-
 di, lib. 3. pag. 528. Atq; hoc palpo satis gnathonicè licenterq; Põ-
 tifici suo, ejusq; Cardinalibus obtruso, Licensis ille impunitus abiit;
 aut etiam lauto (opinor) cõvivio à sanctis Patribus exceptus eēt,
 qui tam miro artificio jocos & seria miscere, ludosq; sic tẽperare
 didicisset, ut severis etiã Catonibus placeret. Quod si in me tẽ-
 tasset alius, nõ perinde æquus eũ amasset Jupiter; sed in vincula,
 imò in pyram conjectus ardentẽ, crudeli purgatorio p̄pposito
 istã tuisset. Ex quibus oppido satis apparet stupẽda & incredibiliũ
 geniũ Antichristici hypocrisis, Seruum Servorũ DEI, nullo exem-
 plo, idq; præter omnẽ rationẽ & sensum, perfrictã fronte sese pro-
 fitentis; qui meritò ac jure Peccator peccatorum, seu Pec-
 cator maximus venit appellandus; prout Apostolus Paulus eum
 vocat Hominem peccati & Filium perditionis, 2. Thess. 2.
 III. At cur non in vulgari illo ac risto nomine (PA-
 PA) aliquid inesse ostenditur, quod Antichristũ arguat?
 R. ἀδοξον, hoc eēt nomen atq; ἡ ἀπίστη, infanda istius Bestie nu-
 merum prorsus ignorans: addo etiam ἡ ἀπίστη, & minimè glorio-
 sum Antichristi: o nomen. Nam & Veteres eodem nomen generatim
 asserunt.

usi videntur, & infantes nostri primum sari incipientes, id de patribus aut alioqui senioribus usurpare blandiendo solent, nam quamvis Pontifici Rom. tributuri: quem si cernerent triplici per veluti clavā minantem Herculem, ac clave insuamarent, ut Manducum refugerent, potius & abhorrerent, quam

Quod si forte alluunt, qui hoc nomen isti Belo tanquam sacrum tribuunt, ad vocabulum Syriacum *ܐܘܨܐ* (quod ter innotam non effugiunt. At vero quod ad veterem illam blasphemiam scripturam se referant, Pa: Pa: quo significatum volunt Patrem Patris; non est. Neque enim ipse Pontifex Patris, Patrem se dici vult, sed totius Orbis Christiani: neque ei quam jure tribuat honorem & nomen Patris, sive assertoris Italia, & summi Imperii Romani; quippe quod fraudulenti consiliis & machinationibus ad se transtulit, ne dicam rapuit. Quid autem! Ad se traduxit avitiam Imperii Rom. sedem: quid etiam illam Imperatoriā majestate dignam appellationem Papa sibi vendicet? Nisi potius places, Papam dictum esse, q: Patrem patrum. Sic enim monet iste versiculus, quem olim uterque gerente Papā Johannā, anno C. 555. Dæmon in Consistorio proloquutus esse scribitur:

Papa pater patrum Papiſſæ pandito partum.

Juvat hic obiter commemorare de Papā Fabiano, quod historici tradunt, ejus capiti insedisſe columbam, quam de Episcopo eligendo ageretur. Interpretati id sunt Patres conscripti, velut augurium Spiritus Sancti, hunc Fabianum ad istud munus designantis. Q. d. ſc. ad ſc. Fabianus, id est:

Mitti-

Mittite: qui placet, & sacre quem quæritis ædi Præpositum, Patres, hic Fabianus erit.

Verum procul dubio *Φάντασμα* quoddam sive spectrum fuit Satane, in istius hominis simplicitate atq. apparente humilitate, impio suo astruendo Sedis Antichristice instituto pretextum, quærentis, atque hoc omnino meditantis & agentis, quod versiculi hi *καὶ γράμματα πάλιν ὁμοιοί* loquuntur:

EROMA TETRA MALA PAPA PALAM
ARTET AMORE:
SOLAMEN MOTI REXERIT OMNE
MALOS!

Satan

Quasi diceret: Hic commodus ei rei locus, hac mea Babylon: hæc adeo illa Thais: cujus occasione inductus, amantate, illecebris & amore captus ac dementatus Papa, è sacro Pastore mihi in execrandum degeneret impostorem, ut cui prede tantum sit ac libidini Ecclesia, palam veluti triumphanda, posteaquam omnia ab eo jura malis artibus (sub specie sanctimonie, seu nomine Vicariatus CHRISTI) ericerit, & ad se unum traduxerit. Fuit autem hic Fabianus successor Antheri (dicti q: ante herum, *ἀντὶ ἡρώου & ἡρωῦ*) qui post exactum mensem extinctus est, anno à nato CHRISTO 247; & sedit annos 14. ipso annorum numero decimum quartum à se futurum designans Pontificem Sylvestrum, qui donato sibi à Constantino Magno (modo vera ea est donatio, de quo multi dubitant) urbis Romæ & totius Italia, omniumq. occidentalium provinciarum imperio, sedem istam Petrinam constituturus esset, ac velut immotam redditurus: è medio tūc sublato eo, cujus presentia teterrimo Rom. Pontificum instituto obsisterat hætenus. 2. Theſſ. 2. v. 6. & 7.

Quaſo te, hic paulisper amice lector siste gradum. Rem scio à non-

L

à non-

a
d
e
i
o
φ
α
c
i
a
o
o
c

666

à nonnullis doctis jam antè notatim, sed à mille non observatis in Evangelicâ Joanne cap. 10. v. 8. Salvator inquit: παρ' ἑμοῦ ποὺ ἐγὼ λέγω, κτήνηταῖ ἀδὲ ἕξει ἄρσεν. id est, Omnes quotquot ante me venerūt, fures sunt & latrones. Læti montanus concinnavit, ubi Græcis Latina (etiam apud cet) imposuit. Hanc solum vidi omisisse verba illa, πρὸ ἐμοῦ, & βεζα monet, in septem exemplaribus (quæ à septem promissis sibi visa fuisse, quæ in reliquarum editionum a derantur. At quis tamen malus genius effectus, ut in omnibus omnino antiquioribus, quam D. Hieronymo tribuunt, versionibus Latine editionibus illa duæ dictiones, ante me, desinenter ex officina Brylangerianâ Basilea prodiit, anno 1578. Indignè rejicebam primam. Postea verò quum & alia inspicerem diversis locis & temporibus impressa exemplaria; & imprimè illud, quod ex judicio Theologorum Academia Lovaniensis, factâ diligentissimâ collatione aliorum exemplarium, antè centum, 200, 300, 400. imò plusquam sexcentos annos (ut habet Prefatio) impressorum, confectum est in folio, atque impressum Antverpia, anno 1570. hic verò certior demum sum factus, nulla apud Catholicos extare exemplaria Latina, quin ad unum omnia sic habeant. Equid autem suspicamur esse, cur istud verbum CHRISTI mendam induxerit Satanas, consentientibus omnibus Romana Cathedra juratis & Ecclesia Catholica titulum tuentibus? Causam oportet subesse profectò non levan. Hoc quidem est extra omne dubium: διαβάδων voluit ac qu.

παρ' ἑμοῦ à διάβω. In paradiso primos nostros parentes circumveniens sic arguebat: DEVS utique permisit vobis & concessit totius horti usum fructum: quidni ergo otiose fruamini quilibet? Nequiter omittebat impostor, ac dissimulabat quicquid inerat omne rei momentum: excepta una arbor. Dissimuliter in tentando CHRISTO: Angeli (inquit) te custodient; quidni ergo iurò hinc præceps eas? Omittebat promissi conditionem, in viis ius. Itidem veterator esse callidissimus hic egit in re manifestâ. Legebant enim, & adhuc legunt per universum Orbem docti in Græcâ linguâ verba illa, πρὸ ἐμοῦ, prædicto loco: Et tamen potuit ea eludere à Latine Bibliis, & è versione illâ, quam Papaverum potitus in Ecclesia probaret, impunè excludere; ut ne (quod Græcus habet textus) legeretur, Omnes quotquot ante me venerunt; sed, Omnes quotquot venerunt. Reddebatur hoc pacto oratio CHRISTI anceps & dubia. Quia quum pridem antè venerat Joannes Baptista, tum etiam olim venerant Prophetae. Etsi interim non ignoramus, quid de verbi ἐμοῦ proprietate hoc loco monent Theophylactus, inquit: ἐμοῦ ἑμοῦ, ἡγοῦν ὡς ψευδοπροφητῶν, ἐκ ἑμοῦ ἀποστόλων, ἡγοῦν πρὸ φηται. At tamen illis verbis, πρὸ ἐμοῦ, ante me, discretè perstringebat Salvator eos, qui citra mandatum DEI venirent, ac ipsi CHRISTO se præponerent, aut equipararent, quocumque loco & tempore. Satanas igitur, quum male suo mectueret Vicario, Prochriito sive Antechriito, καμπάτιον illud (ante me) expungendum duxit: ne quis hominum Latinorum (Vetuerat autem vel aliam versionem Lat. admitti, & in alias linguas cuique genti vernaculas transferri S. Biblia) furtum animadverteret; nec Papam πρὸ ἐμοῦ, ante Christum, ἀντὶ χριστοῦ, hoc est, pro CHRISTO seu vice CHRISTI sese Ecclesia obtrudentem, ipsum esse

Antichristum, CHRISTI ipsius & Apostolica voce calamo designatum, olfaceret aut agnosceret. Item, quò nos ab-

pellationes Romani Antichristi: Tamen non necesse est omnibus portentosis nominibus inesse numerum illum Antichristicum. Sufficit enim, si vel in ipso saltem inesse monstratur, quod precipue hic productum volumus, VICARIUS FILII IDEI; quippe quod κληρονόμος habet Antichristo quam maxime idoneam. Nec tamen eundem numerum respuit aliter titulus, quem ut sibi proprium item vendicat, ita non minus gloriosum merito ducat Pontifex: ORDINARIUS VII. Id est Christi Pastor; quæ postrema vox numero tantum est, quum nullum in se contineat numerum. Etenim adeo aliena est à tam sancto ascendarum ovium CHRISTI munere Bestia illa Babilonica, ut earum lacti potius omnique succo subducendo, imò sanguini exauriendo inhiat, & se modo ipsum pascendo, insanam libidinem vix expleat. Quid tamen impedit, quò minus & scriptum, quasi cognomen, in triplicis honorem Corona offeram.

- 800 D videlicet: DVX CLER. Qui titulus aequipollet ei, quem
5 X Bellarm. inter alios recenset, l. 2. c. 31. allegatum ex tomo 1.
100 C Concil. ubi Papa dicitur Princeps Sacerdotum. Namq. un-
50 L versum Ordinem suum Pontificii solemniter vocant Cle-
1 rum: quòd q. ductis sortibus, omnes in circumferentiâ ad ipsius
665 apicis Flaminis que Summi nutum sese atque obsequium attem-
4 7 perent. Vide Bellarm. Præfat. in lib. de Memb. Eccles. Militan-
6 7 tis, ubi expressè Clerorum Ducem vocat Rom. Pontificem.
100 7 Scribe etiam (si placet) Hebraicè קלרו דוקש (Clerum anti-
200 7 què, ut Menandru Ter. pro. dri.) Quòd si sortè (uti pertinacia
200 7 sunt Romanensium ingenia (nominis in voce divisionem cansu-
tur. & omnino simplicissimam requirant Antichristi appella-
tionem,

tionem, ex meris consecratis literis Arithmeticis; quamquam, vere non erat opus, nec adeo prima nota (quale jam dedimus) altera dare in promptu situm: dabimus tamen secunda adhuc aliter, idq. unica dictione & puris puris numeri significativis consistans elementis. hem tibi! CLIDVX, à clave ducenda vel habenda: nam Græcis est κλειδίον. Longè hoc quidem illustrius eo, quod Bellarm. ex Ruperto adducit, DIC LVX (quæ nec unica est dicitio:) quasi Antichristus nova lucis & salutis creationem moliturus sit. quin pontes ille sibi suos consolidet potius stabilitq. Metuo enim, ne citius quàm opinetur, ad stygias paludes Achevonte rupto præceps eat, cum universo Clero suo, longosq. Sacerdotum agmine; nisi conversi fuerint, dum in via sunt.

Verum enim verò unum adhuc desiderari posse, meritoq. requiri videtur, nempe ut Germani nostri in sua quoq. lingua habeant symbolum quoddam, Latino isti respondentis, quo Rom. Antichristum per omnes numeros agnoscant. en do! Derwalter der Kirchen (w in duo vv resoluti). Dispensator seu Procurator Ecclesiæ. Interpretatur nempe hoc nomen illud, quod Bellar. inter alia quoq. adducit supra dicto loco, Rector Domus DEI. Ecce iterum germanum Romani Pontificis nomen, quo se quondam stantibus rebus, & durantibus apud nos idolomanie sue Orgijs, appellari dignabatur. At vide amato (Dawua idar) qualis sub istis Satvia foliis ac frutice Buso, quam tetrum sub hoc specioso nomine monstrum lateat! Elic primùm ex ade sacra Servum, adsumta ex primâ voce, quæ officium designat, literâ crucem representante.) Anecht. Hinc Articulum der | d Genitivo fac esse Nominativum Pronominis relativi, Qui. Postea, quum universalis audire cupiat. assume vocem 'Al i. omne. Deniq. restat jam verbum ex duabus extremis dictionibus colligendum, quod effectum illius Servi ex-

Vide Bellarm. lib. 2.
de Sum. Pontif. c. 3.

planabit, verwire. Habes ecce integrum egregiū istius Administratoris Ecclesie symbolum: **A**necht der alverwirrel hoc est, Servus qui omnia tricus involvat, sev, Mancipium omnia turbans. *Quem turbatorem Servum proclama- bio notat Salvator, Matth. 24. v. 48.*

Hec tu (inquit) quid tandem perturbat noster ille Procu- dinat omnia? Ipse loquatur, audite: Der Welt Reich ver- Für (in sanē abijciatur: quia numero Antichristi nihil confert aut detrahit.) hoc est: Regna Mundi vel everto, vel prolu- bidine ductūq; meo parior ac divido, vel prolu- mam olim Imperij Romani sedem sibi vendicaz? Nam quā Ro- Imperium à Grecis ad Francos & Germanos transfulit? Papa. Quis rem ego, DEVM id effecisse per arma Imperatoria? Duce- reclamat, & se se id perfecisse contendit. Imò gloriatur, quod vacante Imperio sua sit successio, vel novi Principis electio & surrogatio: videlicet suum in eā re Magistrum referens, ipse ejus discipulus minime degener. Sic enim iste ab aliā fœcālā rugiebat: Regna ista Mundi, quæ cernis, & vniuersa, eorum gloria, illaq; adeò rubentia & candentia toræ viscera, quæ tanti fiunt, omnia sunt mea: Quæ tibi ego CHRISTE, quasi à me unctō Regi. Vassallo tradam mi prostratus, mea fueris amplexus genua, meos deocu- latus pedes, measque distaviaveris manus.

Ain tu verò? (dicent) Nonne suas oves & oviculas à Petro pasci voluit CHRISTVS? Ita voluit: sed quas, & quomodo? Dicitū id antè, & notū omni p sanis. At Pascere hic est regere, quomodo apud Pœtam τὸ ποιμαίνειν, scilicet. Nonne Petro successit Pontificis Romani? Nempe ut Moysi Pontifices Judæorum, Hænas & Caiphas: utrimq; degeneres & heretici. Quid tu rē hanc tandem inquit Bellarminus. Nonne fatentur Catholici uno et

*omnes, jus illud ordinandi & constituendi regna Romano Pape competere? Rectè. Nonne CHRISTVS Salvator noster ipse fate- tur, Johan. 14. ver. 30. Diabolum esse Principem Mundi? Sed quo jure, quæve injuriā occupavit Mundi suggestum, quo pacto regnet, id queritur; & res loquitur ipsa. Hæcine vero præcipua est turba, quam Papa dat? Utinam extra Ecclesiam esset, ne tam penitus eam turbaret! Nam dum omnia ad se jura rapit filiorum filiarumq; ita omnium ferè perturbat animos, ut in ipso tanquam omnium rerum potito Numine stupeant, & ne hisce- re quidem contrā audeant, audit igitur, **K**irchenWald Verreter! id est, Proditor juris ac potestatis Ecclesie, per traditionem suarum excrementa, & bruta bullarum fulmina. Plura non addam, præter id, quod Græci quondam Joanni XXIII. ad se scribenti, se tantam Caput Ecclesie esse, ac CHRISTI Vicarium, responderunt breviter hoc modo: Potentiam tuam summam erga tuos subditos firmiter credimus, super- biam tuam summam tolerare non possumus, avaritiam fatiare non valemus. Diabolus tecum, quia Dominus nobiscum ut literis memoriæq; prodidit Johannes de Rando- villa lib. 1. c. 7. de Ecclesia Græca, referente D. Gerharo tomo 5. Locorum Comm. pag. 1198. & Osiandro in Papā non papā, p. 247.*

V. Tandem hūc (opinor) velut ad sacram Anchoram con- fugient, ac dicent: Papam se scribere ac scribi Vicarium, non Filii Dei, sed CHRISTI.

R. Proditorium verò effugium! Nempe hic Arianismi sese ultro ac manifestè astringant, necesse est; aut Nestorianismi: qui vel Divinitatem (quā Filius DEI est) Salvatori nostro de- trahunt, vel personam dividunt, alterius modò natura se. Divina præsentiam largientes, & in Ecclesiā agnoscentes; alte-

alterius verò, sc. humana (quã Filius hominis est, & quã dicitur
pro nobis per solam conditionem ad certum in caelis locum astrin-
gentes, ita ut quasi injecta compede inde commovere se ne-
queat, nec quid in terris geratur sciat. Ita planè videntur se ne-
gnant, sentire: dum CHRISTI Pontificis Romani tantopere qui
resurrectione atq; ascensione, personam in totã Ecclesiã susti-
nuisse Petrum fingunt, ab eoq; deinceps propagatum esse Summi
Pontificatus ordinem, perversò nugantur. Fallor autem! an
id vidit Spiritus ille *πρωτος*? sicubi Vicarium se Filii Dei
id dixisset Papa periculum fore, ne quis ex ipso statim nomine
accuratius inspecto, omen ejus malignitatis disceret, & Anti-
christum aperit velut *εναποφωσος* deprahenderet? Interim
(ut ita dicam) humaniori potius, quàm eo, quod majestati &
religionis plenum, FILII DEI, utendo. Quanquam propè ad-
modum ab expresso ejus usu absuit Eccius in lib. 1. de Primatu
Petri, cap. 26. ubi inquit: Summus Pontifex est Vicarius
Dei. Et paulò post terminum (DEI) explicat hæc verbi: Rom.
Ecclesia est superior altis: quia Petro ejus Præfidentis
Christus Filius Dei, Verbum Patris, dedit Primatum
super totã Ecclesiã. Audiamus & Jesuitam nostrum, qui lib.
3. de Rom. Pontif. c. 21. col. 931. contra illiricum disputans, ita lo-
quitur. Papa, te teste, Vicarium Dei se facit; ac per hoc
non Deum. Nec enim Vicarius Dei, Deus esse potest,
nisi fingas Deos minores. Ita nempe inter Deos minores
(modo fingantur) locum relinquit Pontifici, eumq; facile princi-
pem; imò ipsis summis prorsus parem. Nam inter Ethnicos qui-
dem Deos, nullus erat tantã praditum autoritate vel potentia
numen, quin integrum esset Jovi Summo reliquorum scita cor-
rigere, ac fata temperare. At huic Deastro Italico tanta vir-

bitur

bitur a suis Suis autoritas, tanta potestas, ut quicquid sibi in-
sistit pectoris serinio natum atq; eductum sit, non posset non
continuo ratum habere ac comprobare Summus ille verum Ar-
bitr DEVS DE IJ, Filius. Et in Juris Canonici glossu hu-
jusmodi locutio est frequens. Certè inter Locos Comm. in Jus Ca-
nonicum, (quod Gregorii XIII Pontificis Maximi jussu editum,
& Appendice Pauli Lancellotti Perusini adaveritum) extat &
eminet emblemata hoc arveolum: Solus Papa DEI Vicarius
in terris esse videtur, nullusq; major. At verò quid ardio?
Videtur! nùm Pyrrhonem agit scepticum hic Scholiastes? Sanè
quod omnibus, quibus cerebrum sapit, merum est *φανόρον* &
περὶ τὸν ἰδ. Decreta Papalia pro simplice & perfecto vero ven-
diant. Sed ad rem. In N. T. planè Synonyma esse, CHRISTVM
& FILIVM DEI, quum ex mille alijs passim locis palam est,
tam satis liquet ex illustri illa Petri, jam non piscatoris, sed A-
postoli per S. S. eruditi, confessione, Matth. 16. v. 16: Tu es
CHRISTVS filius ille DEI vivi. Verum ab istis Pa-
pamaniacis CHRISTVM dividi, noster hic ipse satis probat,
lib. 5. de R. P. c. 4. ubi primum citat hæc *ὁμοῦν* Cajetani ver-
ba, colum. 169. (A) Summus Pontifex Christi Vicarius est,
& CHRISTVM nobis repræsentat, qualis erat, dum
hic inter homines viveret. Eodem cap. 4. col. 107 2. & 108 3.
(A) ipsius Bellarmini verba plenius idem loquantur: Dicimus
(inquit) Papam habere illud officium, quod habuit
Christus, quum in terris inter homines humano more
viveret. Neque enim Pontifici possumus tribuere of-
ficia, quæ habet Christus, ut DEVS; vel ut homo im-
mortalis. Quia enim Ecclesia ex hominibus constans,
indiget capite visibili, more humano vivente. Ideò
Christus quando desit more humano vivere, id est,
post resurrectionem reliquit Petrum loco suo, qui no-

M bis

bis exhiberet illam Christi gubernationem visibilem & humanam, quam Ecclesia habuerat ante Christi passionem: ut patet ex illis verbis, Joan. 20. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos, &c.

Hem autem! quid patere Sophista dicit, ex allegatiu Evangelista verbis? Num hoc: ut, sicuti Christus u.g. antea discipulis suis visibili presentia praesto fuerat, ita ipsi deinceps reliqua per Orbem terrarum sparsa Ecclesia visibiliter praesint, eam tueantur & ornent? Si sic; ergo ad unum Petrum tunc restringitur, quod ad omnes xque pertinet: quia dicitur: mitto vos. At non hoc velle Dominum, meridianâ luce clarius patet; quasi, quemadmodum ipse passim comitatus fuerit ac duxerit suos discipulos, visibiliter eos gubernando ac tuendo; ita hi vicissim comitentur velut Duces ac Imperatores, omnes Christiana gentis seu Ecclesiae copias. Sed hoc vult Optimus Salvator: ut, sicut ipse à Patre caelesti in hunc Mundum missus sit, ad annunciandam hominibus peccato perditu aeterni Patris reconciliati gratiam & misericordiam; ita vicissim etiam Discipuli se missos esse sciant à CHRISTO, ad predicandum Evangelium omni Creatura. Id clarissime patet etiam ex illis verbis CHRISTI, quum jam à mortuis rediit inter suos ultro citroq. versaretur: Luc. 24. Sic scriptum est, & sic oportebat CHRISTVM pati, & resurgere à mortuis tertio die, & praedicari in nomine ejus poenitentiam ac remissionem peccatorum in omnes gentes. Haec ipso cum Sole patent, sine omni nube. At quod Jesuita patere ait, nugae meraz nihil ejus patet. Verum ista persequi prolixius, nec hujus est loci, nec mei nunc instituti: ac praeterea βαρβαροι ο τῶν ἀληθινῶν λόγων. *Pl.* Sed quid multi? Si Papa Romanus non est Antichristus, sequetur cum nec esse Vicarium DEI: Ratio: quia

per d. 40

hoc Antichristi proprium est, pro CHRISTO sese substituire, seu gloriari sese esse Vicarium CHRISTI DEI. Nam CHRISTUM aliquem, hoc est. Regem ac summum Sacerdotem Ecclesiae esse omnino, necesse est. Is autem unus est JESUS Nazarenus, DEI & Mariae filius, de quo plena sunt omnium Prophetarum volumina. Ergo qui sese hujus esse loco, quid aliud, nisi Antichristus esse deprehenditur? quandoquidem nullius Christi secundi aut subordinati seu Vicarii CHRISTI usquam fit mentio.

Bona verba (inquis) annon Magistratus politicus est DEI Vicarius? annon Judicum officium dicitur esse DEI? Deut. 1. v. 17. 2. Par. 19. v. 6. Imò ipsi Judices & magistratus Dii vocantur, Ex. 21. & 22. Item Psalm. 82. Bene sane. sed longe aliud est officio fungi delegato & ordinario; aliud verò plenariam sibi sumere vel usurpare potestatem, extra commissionis suae limites, supra & contra sui mandatarii instructionem. Hoc facit Papa Romanus. Nam solus Papa (ut Jus Canonicum loquitur) potest supra jus dispensare. Quid autem est supra jus dispensare posse, nisi absolutum jus & libertatem habere voluntatem quidvis agendi, quippe cujus facti rationem reddere teneatur nemini. Solus enim Papa major est (ajunt) omni Concilio, omnive statuto. Et Solus Papa sententiam diffinitivam mutare potest, & quid non? Qualia ne Angelo quidem vllis; sed DEO Opt. Max. soli competunt. Quin nec sanctissimus ille Salvator noster tantum sibi tribuit, ut pro suo arbitrato agat, dicat, & faciatve omnia; sed potius ad nutum & voluntatem praescriptumq. Patris, à quo missus exierit. Ego quae audivi ab eo, haec loquor in Mundo, inquit Johan. 8. Et quum exaltaveritis filium hominis, tunc cognoscetis, quod ego sum, & quod ex me ipso facio nihil; sed ita, ut docuit me Pater, haec loquor.

Quumq; aliquis de turba ei dixisset: Magister dic fratri meo, ut dividat mecum hereditatem; respondit: Homo, quis me constituit iudicem aut divisorem super vos? prorsus potestate, quam a DEO se habere gloriatur, omnia potest, & solus potest. Hac enim verba (præter illa superius adducta) extant publicè in jure Canonico: Papa SOLUS potestatem habet a DEO, Imperator a Papâ: Papa solus principem secularem deponere potest: Papa solus potest legitimare illegitimos. & que alia, longa referre mora est, quæcunq; Jovi huic Capitolino Jus suum tribuit. Unicum ei (malum) derogat, quod vel maximè competere debebat, videlicet Successori suo Papa legem imponere non potest, nec potestatem ejus limitare. *ὁ πῶτος!*

Papa potest, quæcunq; DEUS (si dicere fas est)

Et quæcunq; DEI Filius ipse potest.

At successori certas præscribere leges, quæve sit officii meta futura, nequit.

Itæne verò Omnia quum se posse jactet, Omnibus principibus & potentatibus (ut barbarè loquar) quum ipse legem statuat, eorumq; potestatem limitet: ipse sibi Papa non temperat, nec Successorum libidini ac nequitia legem imponere didicit! dignus, quicum Satanas in tenebris micet.

Hactenus Antichristum esse Papam, eo quidem significatu, quo vocem Antichristi Bellarminus & omnes Papicolarum accipi volunt, pro Opposito seu Adversario; id ex propriis ejus, quas ipse sibi vendicat, notis probavimus, quatenus CHRISTVM, supra omne Concilium, supra omne jus, sui nefarij, supra omnem creaturam, supra rerum naturam sese effert. Nunc etiam paucis ostensuri, qua re imprimis se probet Antichristum eo significatu, quem exprimit vocabulum

Vica-

Vicarius CHRISTI, in obeundis scilicet CHRISTI partibus, quarum una est præcipua, qua versatur circa remissionem peccatorum. Hic verò cavendum nobis, idem ne accidat, quod Pharisæis olim crimen blasphemia CHRISTO temere impingentibus. Nam isti quidem non sine insigni calumnia sic arguebantur: Hic aude peccata remittere; Ergo blasphematur. Quis enim peccata, nisi DEUS unus, remittere potest? Errabant miseri in assumendo, ignorantes hunc JESUM esse CHRISTUM, & credentibus omnibus vitam constare per ipsum. At nos quum sic arguimus de Papâ: Hic peccata remittit, tanquam Vicarius CHRISTI, Ergo blasphemus Antichristus est; nihil allucinamur. Etenim Major est verisimas. Quisquis peccata remittit ut Vicarius CHRISTI, Antichristus est: terminis reciprocis. Nemo enim alius remittit peccata ut Vicarius CHRISTI, præter Antichristum; qui nomen veri sui non posset, nisi eadem qua CHRISTVS, in Ecclesiâ præstare se posse profiteretur. Jam verò peculiaris & absoluta peccatorum condonatio est præcipuum CHRISTI *ἀσπίδες* *μα*: itaq; hoc idem se posse Papa gloriabitur. Gloria isthac partim est in eo, quod ajunt, Papam ejusdem esse potestatis, cujus & beatus Petrus fuerit. Huic autem quasi Vicario commissas à CHRISTO fuisse Claves regni caelorum, & universum jus bonorum Ecclesiæ dispensandorum. (Quasi verò Petrus habuerit peculiarem quandam & contradistinctam à cæteris Apostolis potestatem Clavium, aut ullius gratiæ conferendæ autoritatem præter alios:) partim in Indulgentiis, quarum originem inde à Gregorii Magni memoriâ deducit Joan. Eckius in Enchiridiò Locorum Communium adversus Luteranos, impresso Rostockii anno 1526, ubi capite 23. sic timidè frigideq; loquitur: Certum est (inquit) Gregorium Magnum dedisse indulgentias ante DCCC annos, &

M 3 ita

ita postea observatum per omnem Ecclesiam. Additq;
Mirantur heretici, quia Papa remittit tertiam aut me-
diam partem penarum, aut plenariè indulgeat, cum ipsi
non verecundentur asserere, quemlibet Sacerdotem
à culpa & pena absolvere. Ipsi remittunt totam pe-
nam, & nolunt Papam remittere partem. Sic nempe
lupum occultans, dum pelle incedit ovili sanctulus ille Grego-
rius, autor est rei in Ecclesia (quà bonorum externorum, quò
animarum salutem & incolumitatem) nocentissima. At septin-
gentis & amplius annis post Romane Cathedrae Praepositus
fuit Bonifacius VIII, qui ex professo instituit Sacularem an-
num sive Jubileum, & plenam, imò plenioram plenissimam
omnium peccatorum indulgentiam proposuit omnibus Roma-
nam Basilicam (Basilicam volui dicere) visitantibus: quum
primo die in ipso actu processisse dicitur indutus ha-
bitu Pontificali, secundo die ornamentis Imperialibus,
& prævio gladio evaginato proclamari iussit: Ecce
duo gladii hic, idq; fuit anno E.C. 1300, Indictione 13. Dignum
verò notum hoc Jubilei Pontificii institutum tali autore, de
quo ipsi Pontificii scribunt, quòd intravit ut vulpes, regnavit
ut Leo, mortuus sit ut canis: quanquam hac formulà lo-
quendi Baronius etiam de aliis nonnullis Pontificibus utitur.
Clemens VI. autem Jubileum istum commentitium à centesi-
mo anno (quippe quem vita hominis non attingeret) reduxit
ad quinquagesimum, anno 1350: quum multi homines pro re-
missione peccatorum impetranda Romam confluxerunt, è qui-
bus plurimi mortem reportarunt, vix decimo ex millenis ob-
grassantem pestem superstitè. Postea igitur sequente centena-
rio anno C. 1400, Bonifacius IX. eundem Jubileum renovavit:
qui quidem, autore Platina, cum aliquoties constitisset illam
profusionem plenariam indulgentiarum revocare, tamen ob
agna-

agnatos locupletandos coactum fuisse ad aucupium istud ma-
ximi compendiarium reverti. Iterum quinquagesimo post anno,
1450, Jubileum celebravit Nicolaus (opinor) V. ubi dum forte
duo hominum agmina sibi obviam fiunt in ipso ponte Tiberino,
& neutra pars alteri cedere vult aut potest, plusquam quin-
genti homines concursu mutuo vel oppressi, vel in flumen precipi-
tati fuerunt. Deniq; Sixtus IV. pertasus longa expectationis,
quò annum quinquagesimum assecuturus non esset, Jubileum
contrahit redigitq; ad annos 25; ac proinde anno C. 1475, In-
dulgentias in Jubileo usitatas proponit. Hunc anno 1500, secutus
Papa Alexander VI, qui (ut Polydorus Virgil. de rerum in-
vent. lib. 8. cap. 1. scribit) cepit Jubileum non modo Roma, sed
etiam in longinquis provinciis, ac stationes ubiq; gentium propè
vicatim instituire; idq; populi Christiani commodi causà, uti
ajebat, fecit; quò scilicet eum labore petendæ Urbis levaret. sic
Polydorus, veram dissimulans causam, quam alii expriment:
ut videlicet spurios locupletaret suos. Hic nempe is est
Alexander, veteri illo Trojano Paride multò deterior ac sce-
leratior, cujus filia Lucretia Epitaphium ab Actio Sannaza-
rio scriptum sic habet:

Hoc jacet in tumulo Lucretia nomine; sed re-
Thais, Alexandri filia, Sponsa, nurus.

Filio autem C. Borgia (qui frequenter in orbe habuit: O Cæ-
sar, ò nollo) Stale posuit idem Poëta:

Mirum, si vomuit nigrum post fata cruorem

Borgia? quem biberat, concoquere haud potuit.

Historiam execranda mortis Alexandri istius descripsit
Paulus Jovius Novocomensis Episcopus Nucerinus lib. 8. post-
quam facinorosus quisdã Borgia cades commemorasset,
Eodem die (inquit) ab Alexandro Pontifice Bap-
tista Ursinus Cardinalis in mole Hadriani cantantissimè ve-
veno

neno sublatus est. Sed Italica nobilitatis stirpes excidentis, affectantq; regnum Italiae, non diu fortuna arrisit. Quum tifice, venenum bibit, quod convivis quibusdam Senacautè à poculis ministro. Sed Alexandro lagenas in non ferente, ipse Cæsar paterno funeri, miseriq; suæ tum exercitu, in arce sub custodia tenuit, &c. Sic ergo Papam hunc indulgentiarum, lucis aspectu indignum, citas mors Stygias detrusit ad umbras. Quam Jov. Pontanus hoc prosequitur encomio:

Vendit Alexander Sacramenta, altaria, CHRISTUM:
Emerat ille prius, vendere jure potest.

Et Sannazarius in annum Jubileum ejus sic lepidè:

Pollicitus cælum Romanus & astra Sacerdos,
per scelera & cædes ad Styga pandit iter,

Idem hoc illum ornat Epitaphio:

Nomen Alexandri ne te fortasse moretur,
Hospes, sibi: jacet hic & scelus & vitium, id est, Es
liget eine vnsätige Schmäliche Saw albie
begraben. *Phy sacrum Papan!*

*Nec multo melioris nota fuit is, qui non expectato etiam anno-
rum 25 decursu, statim anno 17 post Indulgentias, vetera Pon-
tificum ad parandam pecuniam instrumenta (verba sunt Pavli
Jovii, in vita Leonis X, libro 4) adeo plenè atq; affluenter
provinciis dedit, ut fidem sacrosanctæ potestatis elevare vide-
retur: missis per omnia regna literis atq; diplomatibus, omnium
delictorum expiationem ac salutem æternam pollicens, inter-
ventu pecunie, quam quisq; daret. Fuit is (inquam) Papa LEO
DECIMVS, quasi alterius cujusdam Purgatorii Diluviani*

actor. Etenim rei detestabilis indignitatem non ferente amplius electorum Ecclesiâ, prodiit Divus Lutherus, & vanissimis putidarum atq; abominabilium Indulgentiarum praconibus sese opposuit. & ex Verbo DEI verum atq; unicum caelestis Indulgentiae fontem docendo scribendoq; exposuit. Hujus Papa Leonis vitam quem prædictus ille Jovius integris quatuor libris admodum Asiaticè & Gnathonicè describendam sibi sumisset, noxas subinde in candida versis; non posuit tamen plane dissimulare flagitiosos ejus mores vitamq; Sardanapalicam (sæva interim hypocrisis. Nam sic præter alia: Ut verò ea convivia plenior voluptate exhilararet, Calendis præsertim Augusti amicissimos Cardinales ad ludum pictarum chartulari invitabat; in quo seni septenig, lusores in coronam ducti versabantur. nec ulla in re blandius liberalitatem exercuit, quem victor pariter ac victus in circumspèctantium turbam aureos nummos benignè dispergeret. Aleam damnavit semper, uti rei familiaris moribusq; pestiferam: Latrunculis autem adeo subtiliter & acutè vel cum exercitatisimis colludebat, ut nemo ei vel peritiâ vel celeritate committendâ conficiendiq; prælii æquari posse videretur. Non caruit etiam infamiâ, quod parum honestè nonnullos è cubiculariis (erant enim è totâ Italiâ nobilissimi) ad amare, & cum his tenerius atq; liberè joculari videretur. Sed quis vel optimus atq; sanctissimus princeps in hac maledicentissimâ aulâ lividorum aculeos vitavit? Et quis ex adverso tam malignè improbus ac invidiae tabe consumptus, ut vera demum posset objectare, nocturnum secreta scrutatus est? &c. Tandem concludit: Sed demus aliquid humanitati Leonis, uti in summâ licentiâ fervida ætatis ac prospera valetudinis astum egerrimè sustinenti. Vide apud ipsum Jovium reliqua. in summâ qualis fuerit, vel ex hoc, quod manibus ejus donavit Sannazarius epigrammate conjicias facile:

N

Sacra

Sacra sub extremâ, si fortè requiritis, horâ
Cur Leo non potuit sumere: vendiderat.

Dignum verò patellâ operculum. Tales enim decuit esse Indulgentiarum Numinatores, & detractatores mortis ac meriti CHRISTI unici nostri Mediatoris ac Salvatoris. Ex quibus ita colligo: Quicumq; gloriatur se Solum habere à DEO potestatem, à se verò reliquos Reges ac principes ostentatum, supra Concilium & omne statutum; quiq; patese unum ait esse Claves regni cœlorum; quiq; patese unum CHRISTI in terris vicem gerere publicè proficitur: is profectò est pro Antichristo (Supposito vel Opposito) habendus, dicendus, scribendus, proclamandus, cane pejus & angue fugiendus ac detestandus omnibus, qui se suasq; & animas & corpora extra perniciem extremam, æternæq; mortis interitum constituta velint.

Atq; talem esse Papam seu Pontificem Romanum, ne ipse quidem inficias ire potest, & res ipsa loquitur. Ergo relinquitur eum esse, quem diximus.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Sic itaq; Divini beneficio Numinis, fundamentum Ecclesiæ Romanæ, seu regni Pontificii, quod ipse Pontifex est (teste Bellarmin. in Prasat. super libros de S. Pontif.) discussimus, & abominabile nomen ejus deteximus & palam fecimus: ut causa jam nulla sit reliqua, quin Pontificem Rom. ipsum esse Antichristum videant & agnoscant omnes, quoscunq; non cucurrit magis & errare, quam recta sequi & sapere jurat. Siquidem eos ille gerit titulos & nomina, que Antichristo maxime conveniunt.

veniant, videlicet plena hypocrisis, plena superbia, plena blasphemia, plena tyrannidos, suis deniq; absoluta numeris.

Quid enim magis hypocriticum, quàm ut vocere Servos Servorum DEI? quàm reverà Dominum te facias Dominatum. (Annus, quem litera numerales in istis vocibus, SERVORVM DEI, exhibent, iste est, quo beatus Lutherus causam dixit publicè Formata, coram Imperatore & Statibus Imperii Romani, atq; hypocrisin Antichristianam ipsius Pontificis redarguit, M.D. XXI.) Porro quid ambitiosius & superbius, quàm unum velle salvari Vicarium DEI? quàm omnes in Ecclesiis Rebusq; pub. constitutos, vicem DEI quãdam sustinere doceat Sacra Scriptura: primum verò & summum in omnibus locum nulli concedat homini. Nam desortas illas è verbis CHRISTI male intellectis rationes nihil moramur: Patrum quoque plerorumq; plausibili errore specieq; sanctimonie seductorum (sic dicto venia) calculos & suffragia pro Sum. Pontifice, impunè negligimus: neque ullius in terra hominis auctoritatem tanti facimus, ut contra Verbum DEI sentientem audiamus & sequamur. Deinde quid cum blasphemia conjunctum majori, quàm Sponsum se Ecclesiæ dici postulare? Quidquid etiam hic arguetur Bellarminus frivole distinguendo; mentitur in DEI Spiritum. Quid denique τυραννικωτατος, quàm universo DEI populo seu totâ Ecclesiâ superiorem se profiteri, & eum, qui à nemine judicari, à nemine deponi possit (Bellar. lib. 2. de P. R. c. 26. & 30.) ne injustè quidem & impiè agens: aded ut si vel infirmitas animas in infernum unâ secum traheret, nemo tamen ei dicere posset; Papa quid facis? siquidem Papa est pro ratione voluntas. Et si verò Bellarmin. lib. 3. c. 21. col. 927. ad verba illa Canonis ab Illyrico allegati, sic responderet, ut neget eum Canonem esse Rom. Pontificis; sed (ut ait) Bonifacii Episcopi Moguntini.

tini, *Genio* nostrum *Apostolus*: Tamen ipse int. rim cum universa
Antichristi Synagoga id tanquam rectè dictum comprobatur his
 verbis: Non negat quidem Pontificem Summum si ma-
 le vixerit, esse coripiendum atque admonendum ex
 ac fraterna charitate, sed negat posse argui ex auctoritate
 ac judicari, cum ipse sit omnium hominum iudex. Hinc
 lepido utitur dilemmate: Quæro (inquit) ab Illyrico, vera-
 ne sit S. Bonifacii Germanorum Apostoli filio, vera-
 annon? Nam si vera non est, cur nobis obicitur, si
 vera est, cur non recipitur. Dicam id ipsum planius: Si
 vera non est ea sententia, non igitur verum est, Pon-
 tifici plurimas animas secum ad inferos trahenti non
 posse dic, quid facis? Si vera est, igitur verè caput est
 Rom. Pontifex omnium Ecclesiarum, & cunctos judi-
 caturus à nemine est iudicandus. *O Strophas Satanae!* Si
 queris omnino Bellarmine, verum non est, quod dixit (re-
 ferente) Bonifacius, quicumq; is, & quicquid tandem fuerit: est
 vel Angelus de caelo fuerit, quin flagitiosè mentitus est, in gra-
 tiam sui idoli, quod Antichristum esse ipsum miser haud agno-
 vit, erroneâ opinione sanctitatis Pontificie efficaciter delusus
 ac q: fascinat, pedibus in consilium Cathedra malignan-
 tium: Tum verò etiam (flagitiosè, inquam mentitus est) in in-
 signem contumeliam **JESU CHRISTI FILII DEI**, cuius
 hoc edictum extat apud *Jesaiam*, cap. 42. v. 8. Ego Dominus,
 hoc est nomen meum, & gloriam meam alteri non da-
 bo, nec laudem meam sculpiilibus. In infernum autem de-
 ducere ac mortificare, juxta & vivificare, cuius est obsecro, nisi
DEI solius opus? teste *B. Anna*, 1. *Samuel*, 2. vers. 6. **DEI** (inquit)
 mortificat & vivificat, deducit ad inferos &
 reducit. Quapropter quum id, quod **DEI** est unius, Rom. Pon-
 tificis vel sibi tribuat ultro, vel ab aliis impie tributum sibi a-
 gnoscatur,

gnoscatur, quumq; adeò **DEI** Optimi Maximi gloriam (quam ille
 perpetuo sanctam vult esse atque illibatam) carpat ac proximo
 gradu sibi tanquam summo & præcellenti vendicat, non secus
 ac si divisum cum ipso Altissimo imperium habeat: proinde te-
 oro per **DEUM** & omnia sacra, perq; adeò beatam illam eter-
 na salutis vitam, spem te obtestor Bellarmine, aut quisquis es
 Romana Ecclesia municeps, & Pontificie auctoritatis assertor.
 vide, judica, dic, enuncia: annon est ipsissimus Papa veser
 Antichristus? Nam faller profectò, faller vos cum eterno luctu
 & ignominiâ spes atq; expectatio vestra, si deinceps alium op-
 periemini *εὐχρηστον τ' ἀντιχριστον*. Similiter ut Judæos sua spes
 & opinio frustrabitur, quâ *εὐχρηστον τὸν χριστὸν* sive *Messian*
προσδοκῶν. At ne vivam, ni ita est: Quemadmodum isti a-
 lium expectando *Messian*, presentem neglexerunt atq; obstina-
 tè contemserunt: Sic vos Pontifici, alium Antichristum circa
 extremum Mundi finem venturum dum expectatis (eumq; spu-
 rium ac nothum, id est falsum) presentem verum otiosè negli-
 gitis; vosq; in ejus detineri carcere compedibusq; non animad-
 vertitis. Scilicet aversabantur Judæi **CHRISTVM** no-
 strum, ut nimis simplicem, minimeq; politicum ac strenuum:
 Amplectimini vos Antichristum imprudentes, & colitis, ac
 nimis religiosum & sanctum, maximâ præditum auctoritate ac
 potestate in omnes & singulos. Expectatis ergo quidem utriusq;
 sed quid expectetis aut expectare debeatis, curè nescitis. Ex-
 spectant Judæi **CHRISTVM**; sed eum nunquam videndum,
 nisi tum, quando id fore majoribus ipsorum coram prædixit ipse
 Salvator, *Luc*, 22. v. 69. Expectatis vos Antichristum, quum
 debeatis jam singulis momentis expectare **CHRISTVM**,
 ad jus universo terrarum Orbi dicendum, sententiamq; extre-
 mam promulgandam sibi accingentem. Reverà enim dies ille no-
 vissimus & hora appetit jamq; præ foribus est, quum **DOMI-**
 nus

NFS de caelis degenerem isthunc SERVUM, malum famulitii
 adus Dominica Dispensatorem, πῶς ἄλλω ac turbatorem, inopi-
 ejus cum damnabili reproborum sentina ponet, Luc. 12. v. 46.
 & Matth. 24. v. 50.

Quare sapiant tandem, quotquot omne nondum exspuere
 cerebrum; ac relinquunt, abnegent, abominentur Antichri-
 stici societatem Capitis: & contra, soli Ecclesie Universalis
 Capiti ac Sponso, soli Vinca sua heredi, soli Ecclesie Universalis
 soli castrorum suorum Duci & Imperatori Opt. Max. Justitie
 soli, & salutis Auctori unico, CHRISTO, pareant, obsequan-
 tur, adhaerent. Tuq; adeo BELLARMINI senex, si superas
 etiam, vitali & vesceris avrā) age descende intra te, & adre-
 ctam mentem veni, ab errorum barathro resili, pedem pariter
 illum tuum in cymba Charontis jam harentem quantum poteris
 retrahere, atq; abstinere a tam impio Pontificis tui, pro CHRISTI
 Vicario venditandi defensionisq; instituto & patrocinio: agnosce
 Ecclesie vestrae, vanā antiquitatis opinione tumentis, Pa-
 trumq; sese consensu temere jaecitantis, absurditatem: audi,
 quid Spiritus Sanctus in sacra Scriptura loquatur, ac mitte
 Scholasticorum cothurnos, & avitarum traditionum somnia.
 Vide, quam super arenam vestra domus (cujus scilicet Papa
 Rector est) constructa, quantam minuetur ruinam, unda ira
 Divina jamjam ingruituris, impetumq; facturus. Quin odo-
 rare lacum istum sordidum, sulphure ac pice flagrantem
 sygia, quem furor aeterni Numinis super impios & desperatos
 hypocritas accendet, arsurum usque in inferni novissima. In-
 eam ne tu quoque Roberthe Bellarmine, cum omnibus Papu-
 tuis, tam male fidei possessoribus, olim princeps eas, matrem
 siste gradum, & ipso loco salus versetur tua, circumspice.
 Quod si omnino perrexeris, & ea re in aeternum malum inci-
 deris,

deris, Homericus ille in te convenerit ἠοιδισμός, ἦτο Pallas Ἐ-
 γισθι, scelera sua ὑπὲρ μόρον admissa lucentis, panas apud Je-
 vem comprobat, his verbis: Odyss. a.

ὦ πάτερ ἡμέτερος Κρονίδη, ὑπάτε κρείστων,
 καὶ λίλυ κενόσχε εἰκότι κείτοι εὐδῶρα.
 ὡς δόπολιτο καὶ ἄλλοι, ὅτις τοιαῦτά γε βέλαι!

Ad Reverendiss. à Papā Patrem, Eccl. Rom.
 Cardinalem.

ROBERTVM BELLAR-
 MINVM JESVITARVM
 facile Principem.

EN tibi, quale dari pridem ROBERTE petisti,
 Do Nomen, numeris & conditionibus aequum
 Conveniensq; suis! tandem ergo agnosce nefandam
 Antidei numen, nec non effabile nomen.
 Nempe Del sili ille VICARIVS audit, & ipso
 Hoc se Antichristum planè arguit, an dubitas? en
 CLAVDIVS iste etiam vester (scelus) athera claudens
 (Qui si aqua, non aqua viva; maris sed mortui ab Orco est
 Vena venena vehens: regnis inoletus Iberis,
 Clavos in titulis & sancti vulnera JESV
 Jaecat, at ò diram terris exscindito pestem,
 Non ita ab impuris JESU temerandae Suis!

Si pote BELLARMINI, pedem maturius effer
 E castris

E castris Satanae. si non; Belial minus imo
Sub Phlegethonte luct, CHRISTO olim vindice, pœnas.

Scriptum anno 1612.

Δόξα μόνῳ τῷ ΧΡΙΣΤῶ ΙΗΣΟΥ.

Quem quia talem Papa negat, qualis ab Apostolis præ-
dicatus est, ex eo vel maximè Antichristus
esse deprehenditur.

Τ Η Α Ο Σ.

A N A-

ANAGRAMMATA QUÆDAM EX NO-
MINE ANTICHRISTI ROMANI

elicita, eaq; brevi Epico explicata.

VICARIUS FILII DEI.

| ἀναγραμματισμοῖς.

FUI RIVALIS DEI: ICI.
ARIUS FIDEI CIVILI.
VICI FERAS VILI IDI. ^{εὐδὴ}
DESII FULCIRI AVI.
CUIA VI FILI DICERIS?
ADII VIIS LUCIFERI.
II, LUSCA FIDE RUI.
VICI LARVIS FIDEI: I.
E VIRIDI FICU SALII.
IVI, FALSE ICI, DIRUI.
JURA VICI DE FILIIS.
I, FUR CLAVIS DEI: III.
I, ARDE FILIUS VICII.

ENdymioneo Decimus LEO PAPA sopore
Captus, ubi in bivio reserasset limine lethi
Lumina, præcipiti manes ita voce fatigat:
Heus aperite fores, atq; ostia pandite Campi
Elysi, & magnis Heroibus addite sacrum,
qui venit illustri Medicæ æ stirpe, LEONEM.

Fortè procul gressu jam se propiore ferentem
conspicit adversâ residens Abrahamus in aula:
Tu quis es (inquit) ai? qui voce procace beatas
improperas sedes, animis melioribus aptas?
Claviger (ille refert) CHRISTI ecce VICARIUS adsum.

Christi adum Pater & Doctor, Sponsusq; secundus
 Sancta Ecclesia, gregis electiq; Magister,
 Par CHRISTO Princeps, sacri & Caput alterum Ovilu.
 Successorq; (uno vis dicam nomine?) PETRI.
 Nonne vides triplici cinctum diademate? nonne
 Pastore pedum, & ferientem sidera Clavem?
 Ergo Antichristum tete ore fateris apertus?
 excipit Abramus, nunc res pro tempore gestas,
 atq; Antichristo dignos edisserere mores.
 Incipit ille. Fui (si dicere, credere fas est)
 Rivalis Dei ego, & fidei velus alter Arius,
 Civiliq; foro rapidi de more leonis
 imminui: VICIQ; feras a Vate notatas,
 quas mare fluctivomum sinuosa ad littora vexit,
 Vili idi, ac sicco Servorum schemate Servi;
 Postquam regali, jam factus apostata nequam,
 desii Avi fulcirit, Imperiū, cathedram
 Romani obtinui, Latias dominator in arces.
 Quæris, ad hæc quibus evectus sim culmina rerum?
 artibus & mediis, humili è statione ministri?
 Nempe viis adii percutis ab axe superbi
 Luciferi: nam quâ ille suis de sedibus olim
 excidit, hæc ipsa quoq; nos viâ ad athera sursum,
 tendimus, ingenio, ac elata numine mentis.
 Sic adii ipse etiam, luscâq; fide rui, & hisce
 fucata fidei larvis vici, saliiq;
 è viridi (at sterili) ficu, execrabile germen.
 Hinc ivi, falsèq; ici pia pectora: quin &
 dirui & extinxi, qui nostra vel hiscere contra
 dogmata non veriti, nostrum aut contemnere numen.
 Perdere vel si quos potui minus esse vel igni,

hos malè vexavit bruti execratio banni.
 Verum quos volui, mediante pecuniâ, inertes
 vel medio statuit fatua indulgentia Olympo.
 Deniq; de CHRISTI populo, quem sanguine suso
 ipse sibi asseruit, Patriq; suo insinavit,
 Jura meis technis vaser & molimine cuncta
 ovici, arbitriisq; meis subjelta reformans
 cum Sacramentis venerandi oracula Verbi,
 Vota, preces, jejunia, delectusq; ciborum,
 Conjugia, & Mundi imperia, & solennia quæq;
 Ante-ea-cessorum tribui mihi more meorum.
 Plura loquuturum Pater interpellat, & ohe
 Desine (ait) satis est scelerum, sat nequitiarum.
 Nec malè te nosco dirum ceu ab ungue leonem,
 quum tueor vittam triplicem pallamq; Baalis,
 atq; pedum & clavem, quâ te mage clava decebat.
 Nescit te CHRISTUS, Civem te Ecclesia nescit:
 quem Alecto peperit mater, generavit Abaddon.
 Te Successorem ignorat Petrus, impostorem
 excludunt toto Electorum te agmina calo.
 Quid tibi cum CHRISTO Belial teterrime? quidve
 Luci cum tenebris? superis cum sedibus Orco?
 Ocyus ergo move hinc, Stygiâq; faceffe sub umbras:
 I Leo, leonum cuncta comitante catervâ:
 I Fur sacrilege: i Clavis possessor inique!
 Formidanda DEI nunc te manet ira potentis:
 I, arde, vitii & scelerati filius Orci.

In gratiam Jesuitarum, placuit etiam
subjungere designationem characteris & nume-
ri nominis Bestiæ in frontibus eorum

CLaVI Dei In InslgnlbVs.

Dicitur nempe hæc Societas Jesu: quæ appellatio cam-
notoria est, tum ex primâ hujus Ordinis institutione pro-
batur. Sic enim Petrus Ribadencira, qui Vitam sui illius Igna-
tium prolixè descripsit, lib. 1. cap. 11. pag. 124. Itaq. Societa-
tem Jesu appellari voluit: ut qui huc vocati fuerint (inquit)
TEM FILII DEI JESU CHRISTI Domini nostri vocatos a-
gnoscant.

Agite ergo vos Lojolite, agnoscite jam in isto solenni et
splendido nomine vestro indices Antichristi numeros:

SoCIVs IesV FILII Dei. 666.

Eosdem numeros deprehendetis in alterâ appellatione, quæ
nominamini FRATRES JESV: si rationem eam inveniatis, quam
Bellarminus ostendit lib. 3. de Romano Pont. sive de Antichri-
sto, cap. 10. literis pro numeris, more Græcarum & Hebræarum
acceptis, hoc modo: A 1. B 2. C 3. D 4. E 5. F 6. G 7. H 8. I 9.
K 10. L 20. M 30. N 40. O 50. P 60. Q 70. R 80. S 90. T 100.
V 200. X 300. Y 400. Z 500.

Eccè igitur! F 6. R 80. A 1. T 100. R 80. E 5. S 90. I 9. E 5.
S 90. V 200. Summa est 666.

Deniq. vox ipsa Germanica **JHESVVR** exaltère-
fert numeros Antichristicos. J 9. D 8. E 5. S 90. W 200.
D 200. J 9. T 100. E 5. N 40.

Neg. id mirum, quandoquidem Societas Jesu ad defen-
sionem ac propagationem fidei Catholica (quam Pontifici ex-
cant)

cant) potissimum instituta est, teste Ribadencira in Vita Ignatii
Lojola lib. 2. c. 18. Itaq. Antichristi sui, cuius cathedram laba-
sentem fulciunt Jesuita, characterem & mysterium tanquam
in fronte, in ipso ordinis vocabulo non injuriâ referunt.

Sed videamus in specie nomen primi illius Religionis seu po-
tius superstitionis Fundatoris, qui fuit Ignatius Lojola, quem
Ribadencira scriptor ejus vitæ, expressè vocat Fundatorem reli-
gionis. lib. 4. c. 16. pag. 422.

IGNATIUS LoloLa fVnDator reLlglonIs. Vel:
JesVItlCAE RELlglonIs FVnDATOR. Item.
LoloLa generaLls præpositVs ordInIs I esV,
vel: PræsVL JesVItlCl ordInIs..

Singula hæc continent in se numerum Antichristicum, 666.
Transcribere etiam juvat ipsum nomen.

IGNATIUS, LOIOLA

Λωζζαυυ.

LATH AGNOS OLUI.

&

SOLIO AGNI LATUI.

Avdim tu Saturnum illum sive Latinum (utrumq. enim
simili est ab origine nomen, quia Satar Hebræis est latere &
occultari, unde mistar est arcanum, Gr. μυστήριον;) in hoc Je-
suitico suo mancipio seu Præposito succenturiato jacit antem
ac gloriantem, quod sub Agni celestis Solio seu Cathe-
drâ Ecclesia lateat, tanquam ex insidiis captans
oves CHRISTI!

סתר סתר

APOSTROPHE
AD SALVATOREM.

Nominis sui sanctissimi, in vanum à JESU-
TIS assumti, Vindicem.

AT Te, dolū Sinonia tandem, vindice,
Ars cesset (ò JESU bone,) & ultra credulam
Circumvenire agmen faceſſat iſthac
Religioſa colore techna ſiſto
Quam fabricatus Pluto ſub umbrā inferi,
Non ulla (dixit) machina noſtrū aptior
Eſt inſtituti: eſto ſolum (id opto)
Artifices ſimulare doctū ivon
Vultū! ſtatim ſeſe ſtratiot a ex ordine
Quidam penetrant, IGNATIVM quem LOIOLAM
Dixere: ū & pālmam levem petendo,
Seq̄ ſuo pede metiendo & aſtu,
Vitro aſſuit, fraudesq̄, doloſo moliens
Geſtu, cucullam ſumſit, & æternum ſibi
Commentus eſt nomen, ſuos ſodales
Participes faciens benigni JESU.
Ii claudicans levum, mini me recto pede
Ad veritatem Evangelii inceſſit: tamen
Ira molliter mimus librare greſſum,
Diſſimulareq̄, claudicationem
Callebat, ut rectum indogredi, & neutri mag' in-
ſinare iurares lateri, exemplo unici
Maſtri Heri DELq̄, noſtri JESU,
Ad ſuperas iter indicanti oras.

Quid

Quid multa? Vanū crevit opinionibus
Iſthac Cuculla, & religioſum nominis
Schema, ut ſibi Divinitatis, omni
Ordine ſanctior, arrogare laudem
In puni poſſet. Vicerat hie Satan; mei q̄,
Iſte Antichriſti gloria (ſatur) prima erit.
Fiſtumq̄, factumq̄! autor en iberū
Præpoſitum generalem eum eſſe in orū
Declarat. ò Lupopilio populo llio!
Non is amore DEI: ede Sinon Romā ſolo
Dolos feres, idola terra: nata,
Signifero mihi more fingis atan.
Malè ſeriatu ille Satelles Cliduce
Romanici, magnam ſibi legit complicum
Sagax manum, ac rotam ſuā replevit
Hesperiam Italiāq̄, fratricellū.
Nec inſtituti defuit atratu ſuis
Pluto; hōce momentum fore magnam in Ordine
Cernens, ſubinde extruſit illum & iſtum,
Præpoſiti loca ſicubi vacarent.
Nam Lojola huic Lagneſius; iſti Borgia
Suggeſtu: illi Claudius Ignati vetus
Aſſecta ſuceſſit, ſuaq̄, dudum
In ſtatione vices tuctur acer.
Ludu in horum edulta Sophiſtarum, acrium
Velut locuſtarum agmina, ranarumq̄, tau-
carum Orbis in ſinus proſecta, paſſim
Virus edaxq̄, loquaxq̄, ab ore promunt.
Ludo ex eo progreſſus in armis ſtrenuus
Robertus ille, & mille alii, pulchrum quibus
Viſum, ſuo arma pro Antichriſto, & iſtū
Sumere hypocritice notū Deaſtrū.

Emo

Imò omnibus mens & studium est id unicum,
 Ut scita sacra Evangelii, Lutherico
 Labore suscitata, rursus umbris
 E Styge contemerent tenebrionis.
 At Te dolis Sinonia tandem vindice
 Arc cesset, à JESU bone, & hanc Compagniam.
 Ecclesia qua te tuæ Monarcham
 Depreciat male sana honore, perdat.

(Distichon recurrens:)

Laus tibi sit pie nunc, JESU, & per facta, Supremi
 Alma PATRIS Soboles, Spes mea & auxilium.

Anno 1700

ANTICHRISTVSEXPROPRIO SVONOMINE PRODIVS.

Σ Φ Α Λ Μ Α Τ Α.

Pag. 6. v. 11. pro dixerorum lege dixerforium, pag. 12. v. 14. pro Romich lege
 Romisth. In margine duo numeri geminati, 40 & 10, excludantur. pag. 13. in
 margine numeri collecti sic corrigantur, 666. pag. 15. v. 23. 24. 25. otiosus ille ser-
 borum diaphanissimus expungatur. pag. 23. v. 2. lege, succedentem, pag. 22. v. 4.
 fuerint. p. 28. ult. propter defectum Hebraeorum typorum, omnia littera, quibus
 scriberetur Romanus: Res, Mem, Ajin, Nun, Vav, Sin. pag. 29 & 30. item dis-
 derantur Hebraea littera: Daleth, Ajin, Resch, Beth, Aleph, Pe, Scbin, Teth. pag. 31.
 v. 30. dile fatuam vocem q̄ranq̄a. pag. 38. v. 5. legendum; Q̄bo titulo, inquit,
 utitur S. Bernhardus. pag. 67. v. 8. Veterator. v. 21. τὸ πρὸ ἐμῶν. v. 20. νεοδ-
 πρὸ φηται. v. 29. animadverteret. pag. 68. v. 28. & in margine omnia Hebr.
 littera, Daleth, Vav, kaph, Scbin, Capb, Lamed, Resch, Vav. pag. 69. v. 20. pro quid
 quid. pag. 71. v. 11. & 12. lege potestatis, traditionum.

Cætera Lector æquus per se facile corrigeat.

SSO
 8

ANTICHRISTVS
 DEMONSTRATVS,

Oder:

Wohlgegründeter Be-

richt von dem grossen Antichrist/ wer der seye so
 zu letzten Zeiten im Tempel Gottes sijet/ vnd
 sich vber alles erhebet: Bezogen
 Auf

PAVLO 2. Thessalonic. 2.

vnd

IOHANNE Apocalyp. 13. 17. 18. Cap.

Allen frommen Christen zu dieser hochbeträbten
 Zeit nützlich zulesen.

Autore

CHRISTIANO DE PEGA.

Apocalyp. 22. v. 10.

Versegele die Wort der Weissagung dieses Buchs
 nicht: dann die Zeit ist nahe.

M D C X X I V.